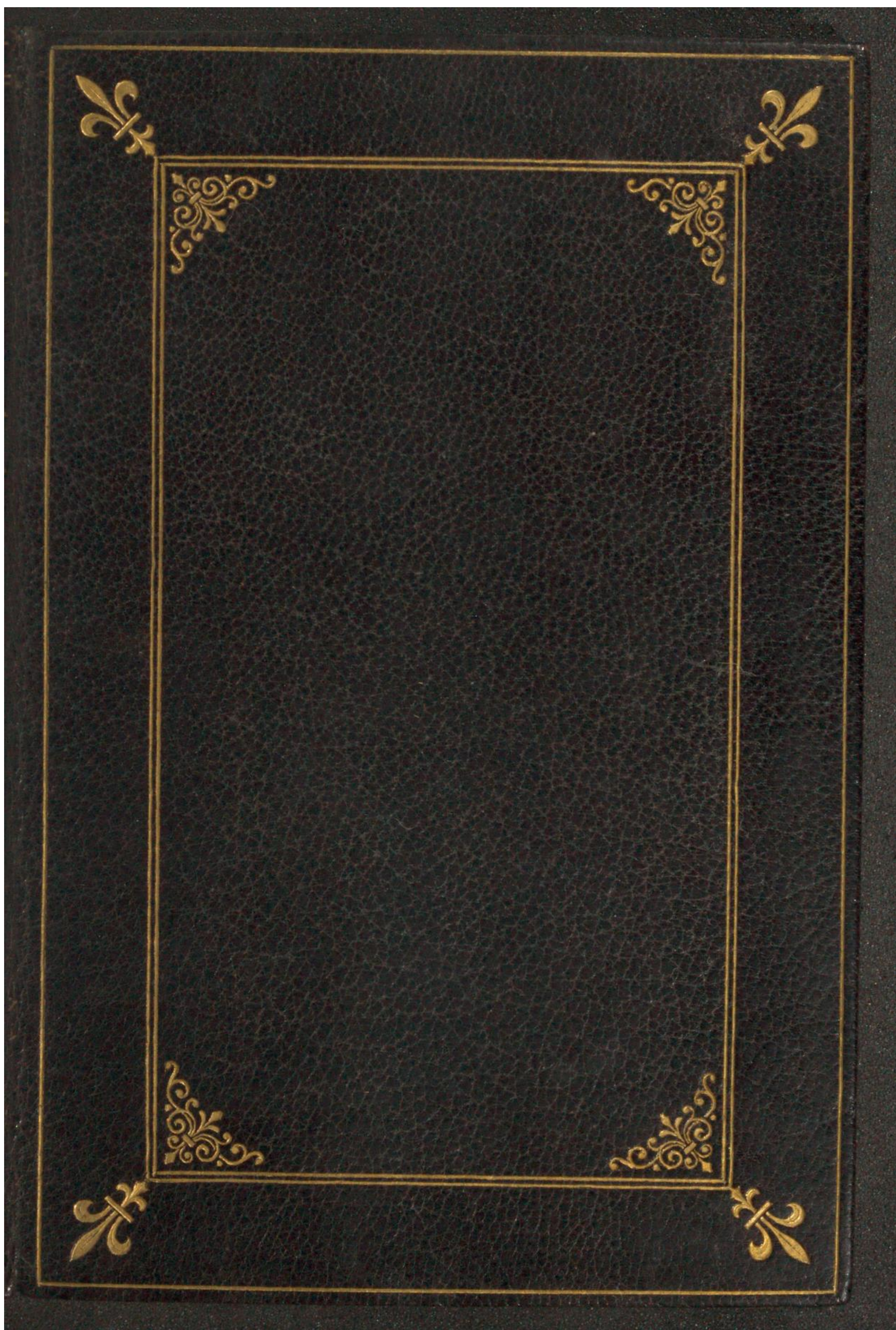
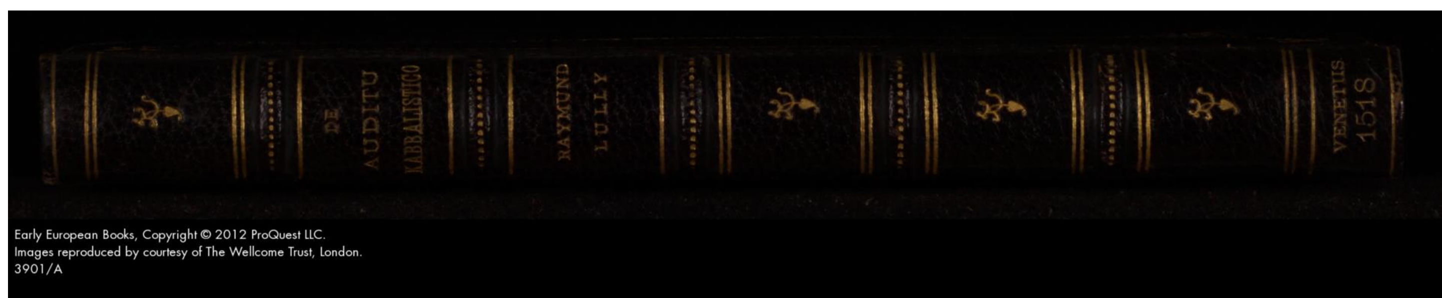
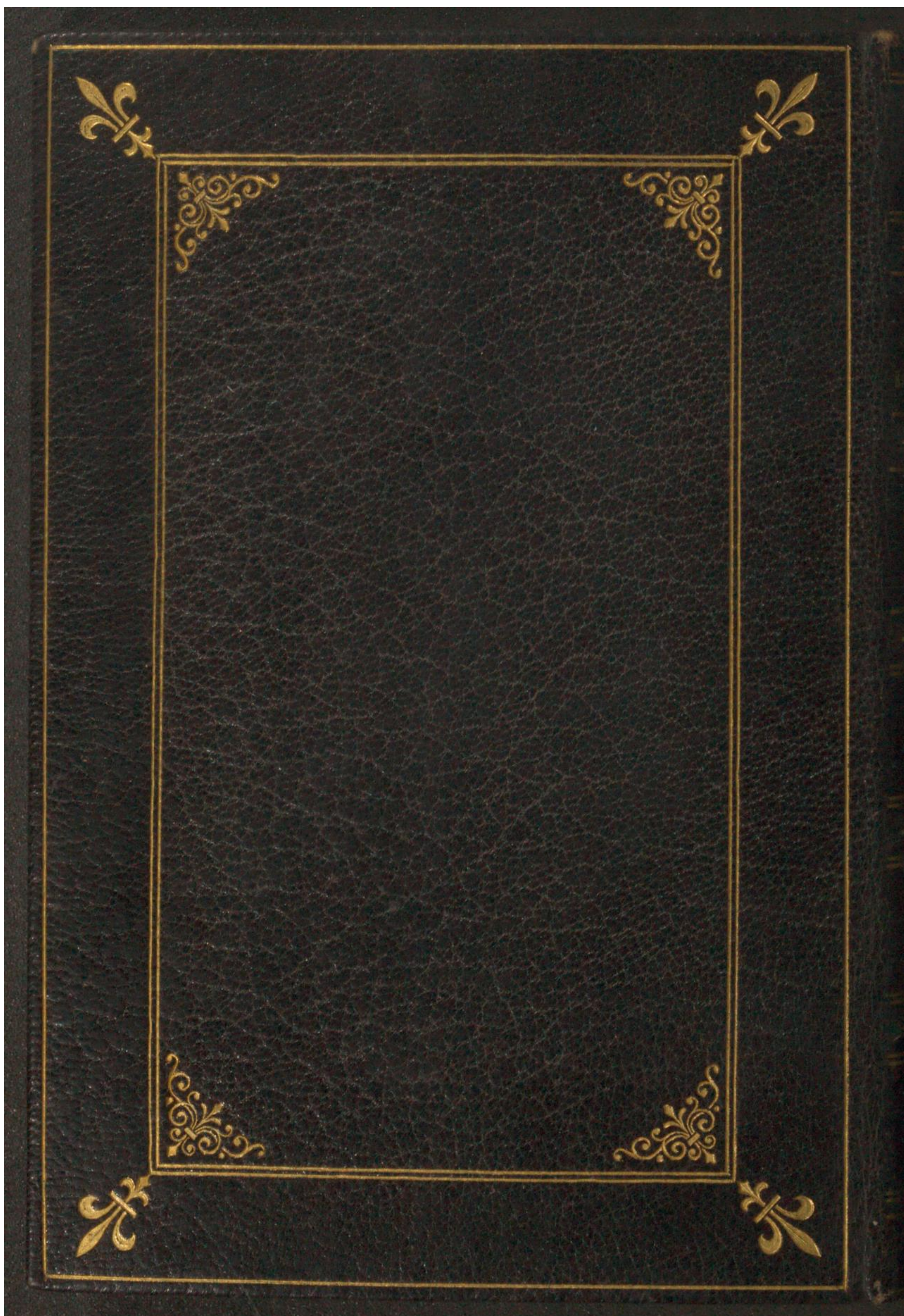
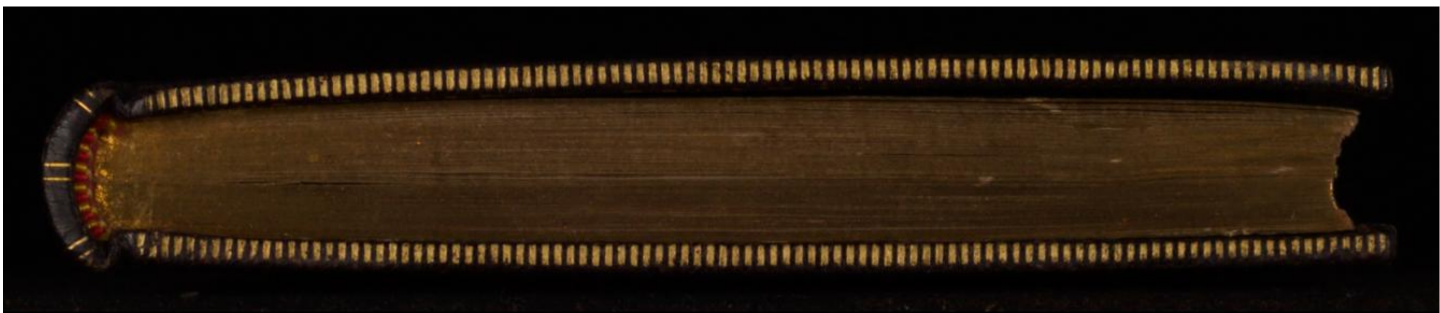

DE
AUDITU
KABBALISTICO
RAYMUND
LULLY
VENETIIS
1518

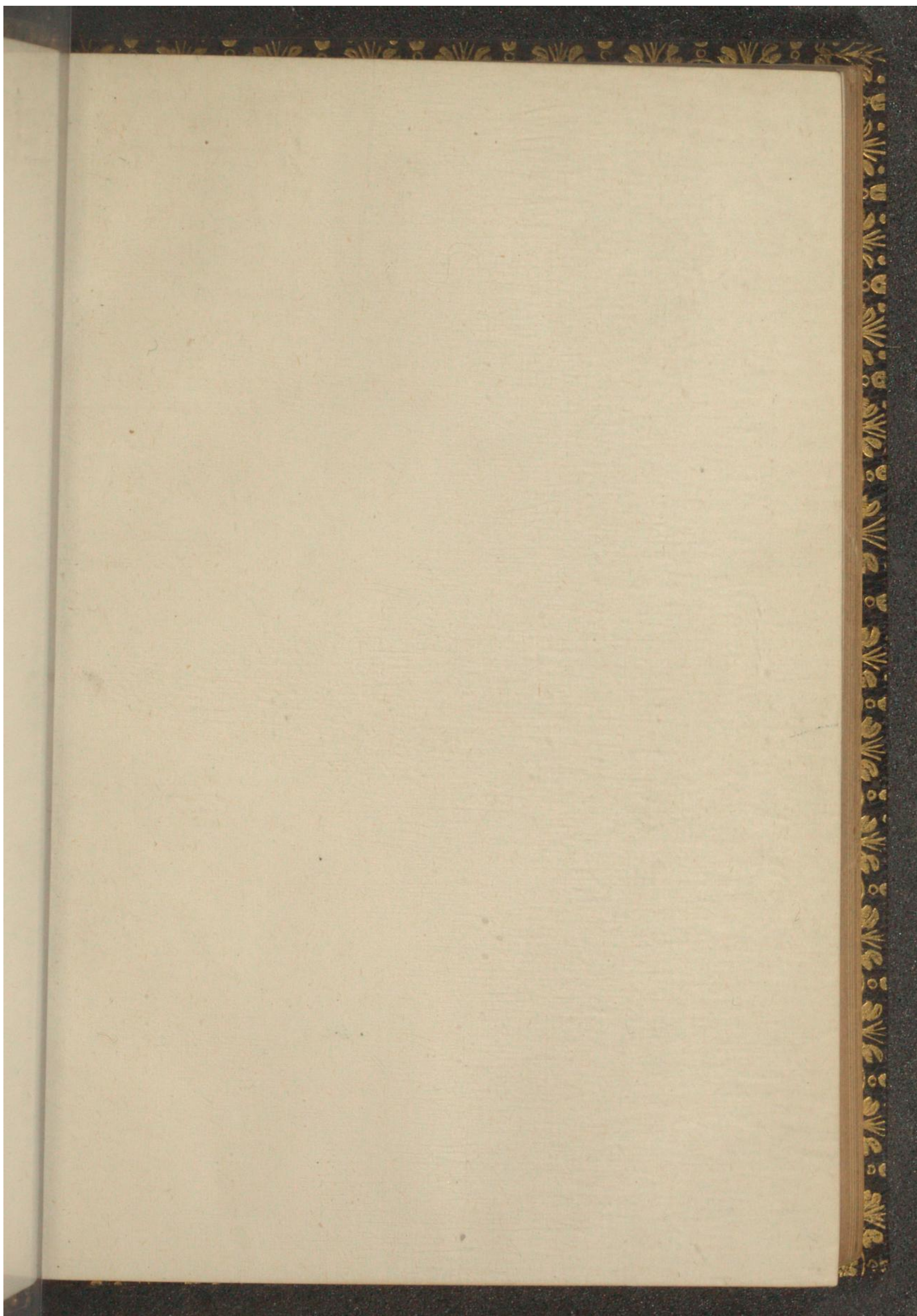

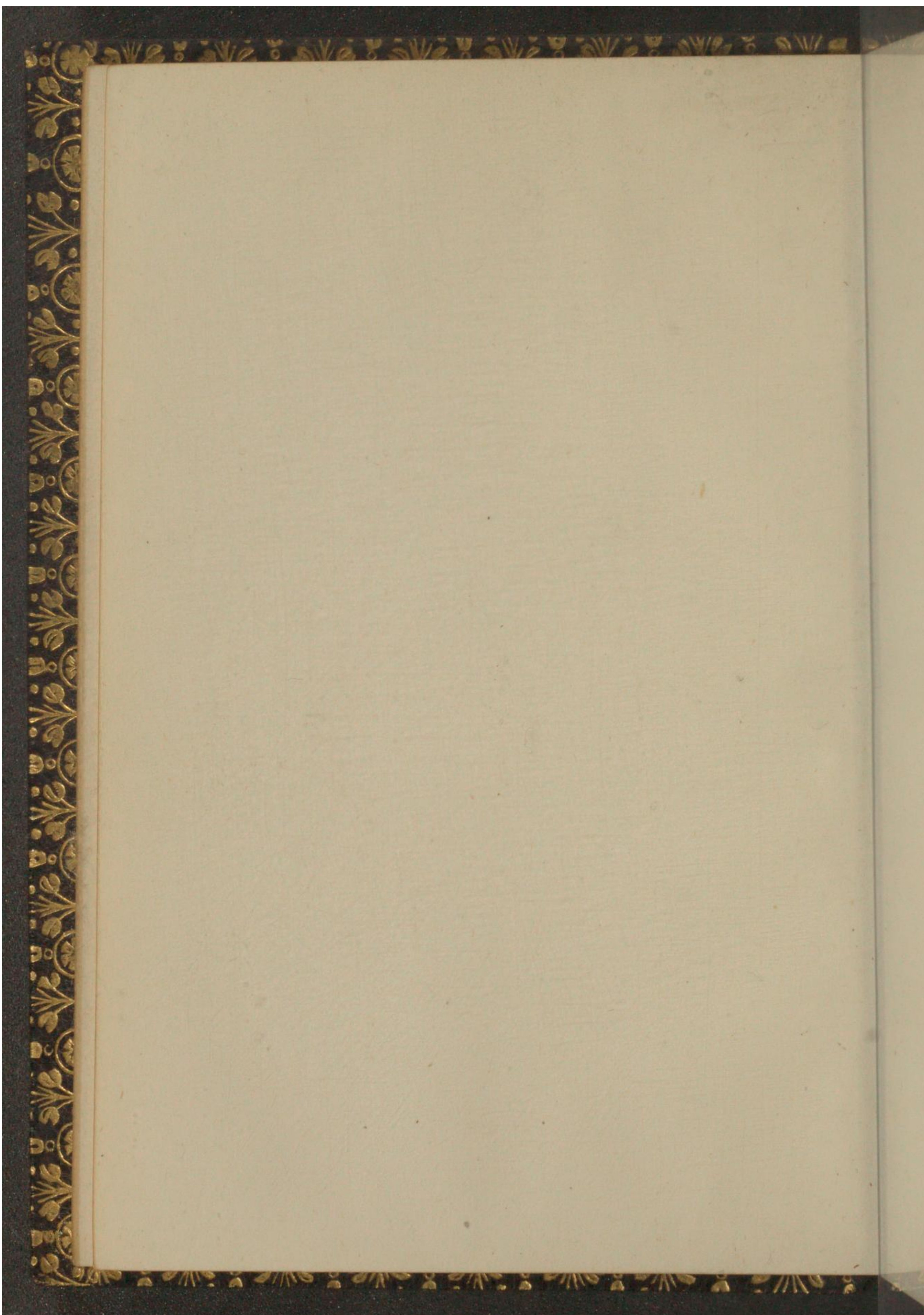

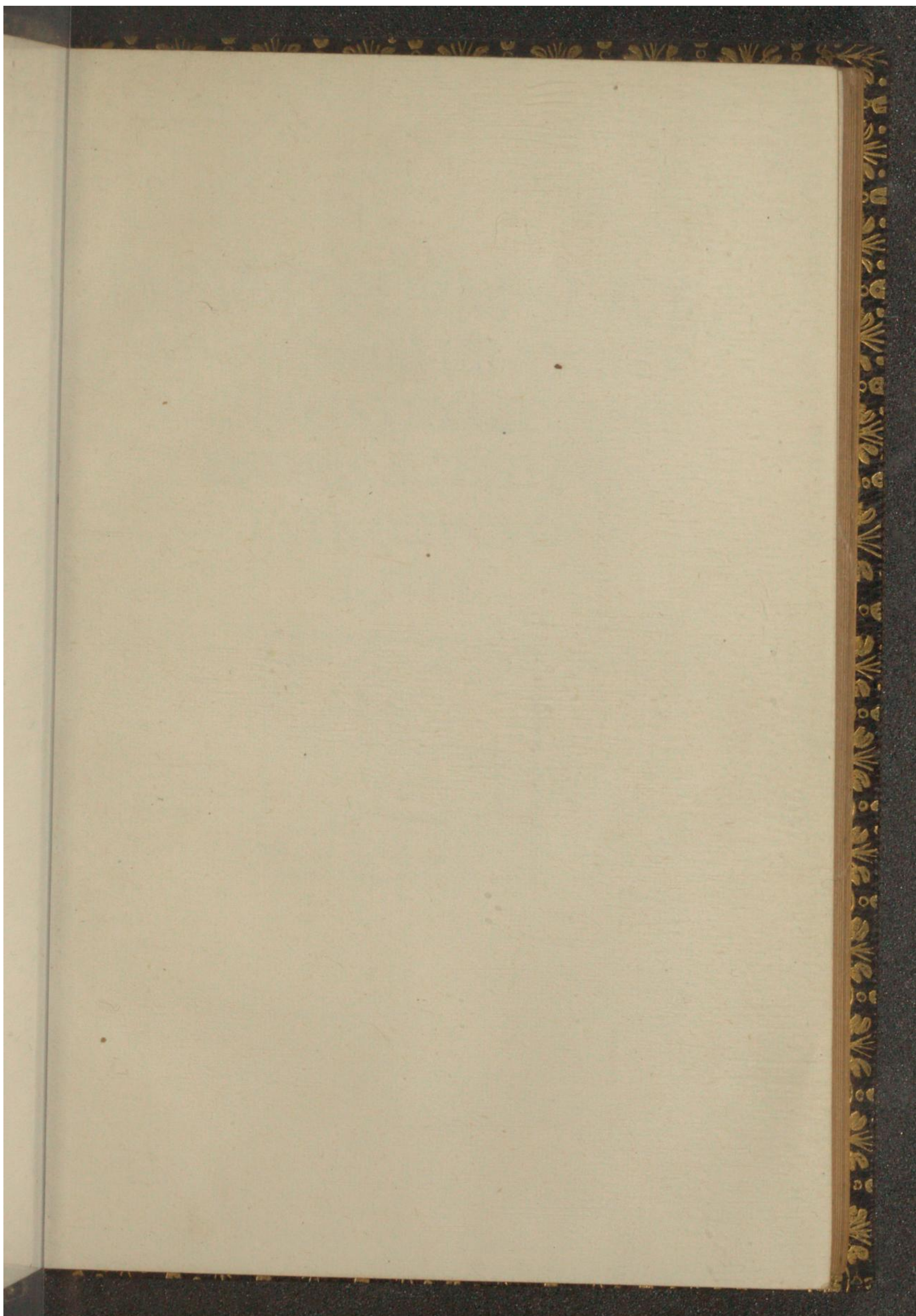
Charles F. Cox

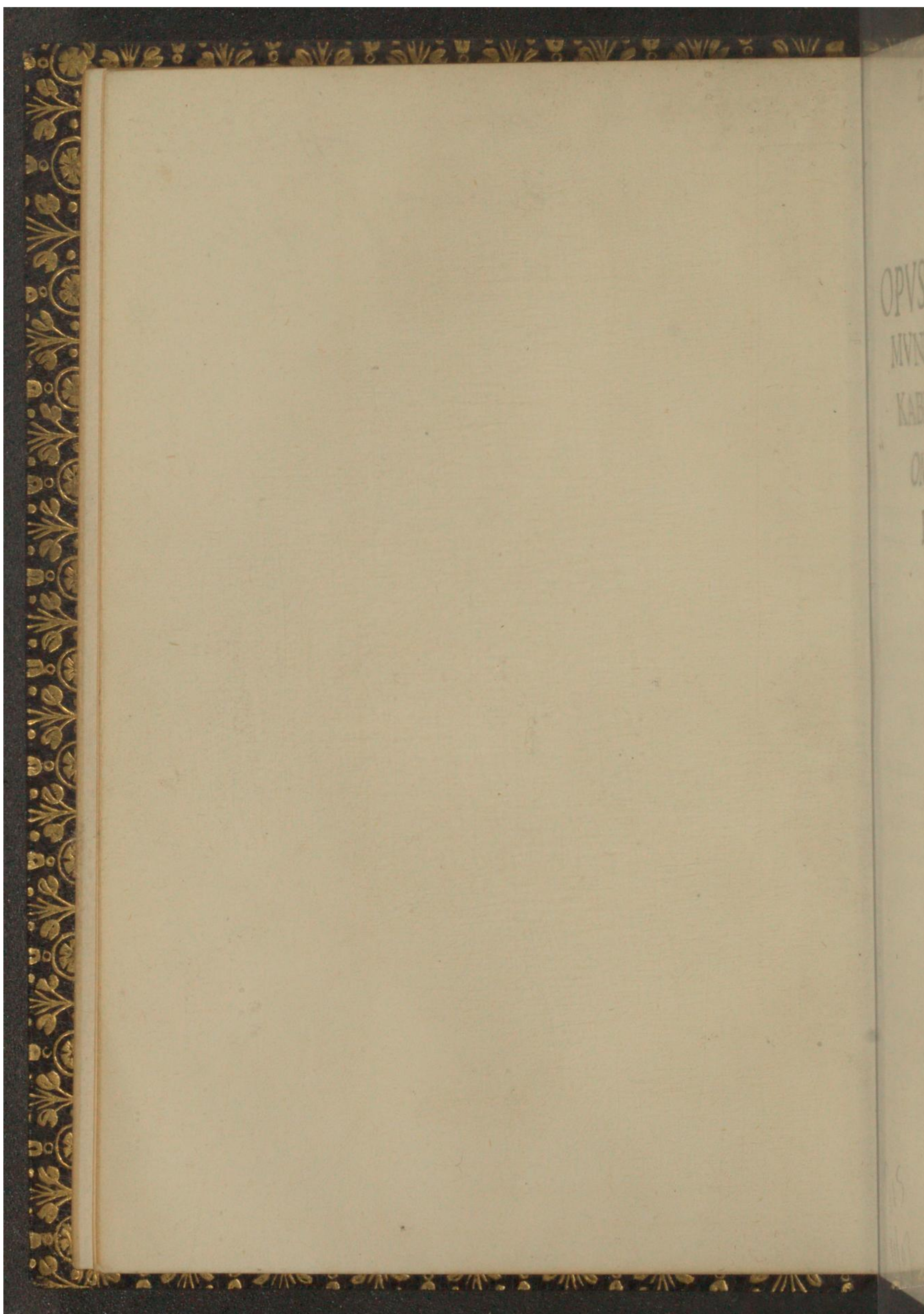
New York

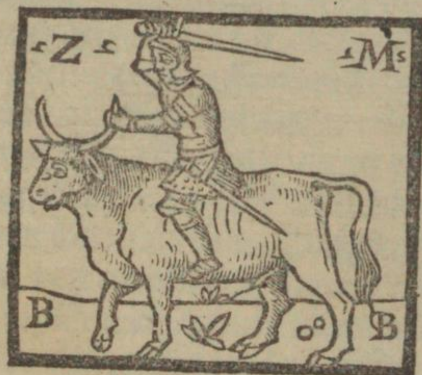

OPVSCVLVM RAYMVNDINVM DE AVDITV KABBALISTICO SIVE AD OMNES SCIENTIAS INTRODVCTORIVM.

Georgii Bukinae.

INCIPIT LIBELLVS DE KABBALISTICO AVDITVI IN VIA RAIMVNDI RVLLI.

Voniam quidem omnibus hominibus naturalis adſcire ⁊ intelligere veritatem in omnib⁹ rebus ſcibilibus cõcupiſcentia inata eſt: teſte Ariſtotele primo metaphyſicæ: qđ eſt qm̃ qbuſcũq; ineſt admirari a tota ſpecie: eiſdẽ ineſt naturalis concupiſcẽtia adſcire ⁊ intelligere veritatẽ in oibus rebus ſcibilibus. Sed oibus hominibus ineſt admirari a tota ſpecie quare ⁊c̃. Cupiẽtes igitur in hoc pfici negocio, modũ ad illud tẽptandũ pquirere neceſſe eſt. Vnde quanto magis res altior fuerit: tanto dignior eſt ad ſciendũ. qm̃ magis vera ob ſuã ꝓpinquitatẽ veriſſimo, pp qđ veꝝ animi obiectũ eſſe credim⁹. ⁊ cũ omne veꝝ preſupponit eſſe manifeſtũ eſt, ꝙ ipſum eſſe eſt p ſe notũ in tantũ, ꝙ qui negat eſſe ſeipm negat. imo negãdo ponit ipm eſſe. ꝓpter quod eſſe ſiue verbũ ſub rõne inſeparabilitatis a reb⁹ eſt ſubiectũ adæquatũ huius ſapiẽtiæ Kabbaliſticæ. Cũ igitur hoc eſſe ſiue verbũ ſit omniũ reꝝ primũ regulans, ⁊ non regulatũ: palã eſt ꝙ eius ſapiẽtia eſt omniũ aliaꝝ ſcientiaꝝ longe valde regulatrix. alioqn in regulantib⁹ ⁊ regulatis daretur proceſſus in infinitum ⁊ qa ois doctrina, diſciplinaq; tria in ſe eſſentialiter cõpræhendit, videlicet ſcire partes ſui ſubiecti ſcire finem quæſitũ ⁊ ſcire mediũ ad ipſuz finẽ. ⁊ ppea hæc ſapiẽtia Kabbala diuidit᷑ in tres partes, quaꝝ prima eſt de partib⁹ ſubiecti eius q̃ ſunt. bonũ. magnũ. durans. potẽs. ſapiens. volens. virtuoſum. verũ. ⁊ glorioſum. Finis ṽo quæſitus in hac ſcientia eſt intellectus humani adeptio ſed mediũ ad ipſum

finē est mere abstractio. qō est qm̄ cū intellectus humanus sit substātia abstracta: oportet vt suū intellectū sit abstractū. et ꝯsequēter suū intelligere. Quapp diuidit̄ qdē hoc opus in tres tractatus. in quoꝝ primo declarabūtur partes subiecti adæquati: et quæ ei maxime attribuūtur. In secūdo tractatu finis docet̄ q̄situs. In tertio et vltimo dabunt̄ media ad ipm finē. Et qa quodlibet opus methodi ꝯstituit̄ nō solū vt intellectus humanus se exerceat: sed vt sit remediū obliuiōi. Iccirco primus tractatus tres cōprehendit partes: quaꝝ prima est alphabeti et figuraꝝ: quæ in hoc ope vsitant̄. Secūda est quiditatū partiū subiecti hui⁹ adæquati. et tertia est regulaꝝ qbus hæc scientia vtit̄ quæ oia mirabiliter obliuioni resistunt. et dicit̄ hæc doctrina Kabbala qō idē est ẜm hæbreos vt receptio veritatis cuiuslibet rei diuinitus reuelatæ animæ rōnali. et ẜm modernos Kabbalistas Kabbala cū sit nomē cōpositū ex duab⁹ dictionib⁹ videlicet abba et ala. abba. n. arabice: idē est qō pr̄ latine. et ala arabice idē est qō deus meus. et cū deus meus nomē nihil aliud importet nisi Christū dn̄m nr̄m bn̄dictū qui vere filius dei est: et filius dei nihil aliud importat nisi sapientiā diuinā Propterea dicimus ꝙ hoc vocabulū Kabbala ꝙ scribit̄ per litterā K nihil aliud est arabice importans latine pater superabūdans sapientia. Est igit̄ Kabbala habitus animæ rationalis ex recta ratione diuinarum rerū cognitiuus. Propter quod apparet ꝙ est de maximo etiā diuino. cōsequutiue diuina scientia vocari debet.

PARS PRIMA DE ALPHABETO.

ALphabetū ponit̄ in hac doctrina primo vt per ipm figuras valeamus cōstruere: et principia cū regulis suis cōbinare facillime possimus. vt cuiuslibet rei intelligibilis veritas intellectui humano facillime vniat̄. Qui intellectus p

eas se longe generalem cognoscat. qđ est nāq; per vnā litterā hui⁹ alphabeti scibilia multa cōprehēdit de quibus scientiā facit. qđ quidē alphabetū facillime memoriæ cōmēdat. ⁊ ppea in hac sciētia necessariū ē multū: eo ēt qa sine eo opifex hui⁹ methodi se exercē minime posset. Alphabetū est hoc. vz. B. C. D. E. F. G. H. I. K. significat. n. B bonū ⁊ eius abstractū differentiā: deū: iusticiā/ auaritiā/ ⁊ vtrū. C significat magnū ⁊ eius abstractū cōcordantiā angelū/ prudentiā/ gulā/ ⁊ quid est. D significat durās ⁊ eius abstractū ꝯrietatē cælū/ fortitudinē/ luxuriā/ ⁊ de quo est. E significat potentē ⁊ eius abstractum principiū hominē/ temperantiā/ superbiā/ ⁊ quare est. F significat sapiētē ⁊ eius abstractū mediū imaginatiuū/ fidē/ accidiā/ ⁊ quātū est. G significat volens ⁊ eius abstractū finem sensitiuū/ spem/ inuidiam/ ⁊ quale est. H significat virtuosum: ⁊ eius abstractū vegetatiuū/ maioritatē/ caritatē/ irā/ ⁊ quādo est. I significat vex ⁊ eius abstractum elementatiuū/ æqualitatē/ patientiā/ mendatiū/ ⁊ vbi est. K significat gloriosum/ ⁊ eius abstractū instrumentatiuū/ minoritatē/ pietatē/ inconstantiā/ ⁊ quomodo/ ⁊ cū quo est. ⁊ hæc de alphabeto sufficiant. quare ⁊c.

DE FIGVRIS PARS SECVNDA.

Figuræ qdē in hac scientia inuentæ fuere ⁊ cōstitutæ ꝟm intellectus operatiōes quæ tres sunt vz scibiliū omniū conceptuū apræhensio/ diuisio/ ⁊ cōpositio eorundē/ ⁊ discursus in eis. quæ figuræ quatuor sunt. Prima quarū intitulat᷑ A ⁊ est circularis/ siue spherica: deseruiēs cōuersioni simplici primorū principiorū omniū/ ⁊ regularū huius sapientiæ/ vt in ea manifeste apparet quæ qdē cōuersio ꝓsuponit copulationē subiecti/ ⁊ ꝑdicati. exēplū cōuersionis simplicis. esse est bonū. bonum est esse. magnū est esse. esse est magnū. æternū est esse. esse est æternū. ⁊ sic dicendū est

de cæteris partib⁹ subiecti huius sapientiæ adæquati: ꝛ dicit̃ cõuersio a cõuertẽdo. Est. n. cõuersio trãspositio subiecti in ꝑdicatũ ꝛ ecõuerso. cui⁹ species sũt tres. simplex vz. ꝑ accidẽs. ꝛ ꝑ ꝯpositionẽ. est ãt ꝯuersio simplex trãspositio subiecti i ꝑdicato / ꝛ ecõtra / manẽte eadẽ quã titate ꝛ qualitate vt in exẽplis supi⁹ dictũ ẽ. sed cõuersio ꝑ accidẽs est illa in qua mutat̃ quãtitas vt dicẽdo. omne ens est bonũ. aliqđ bonũ est ens. omne ens ẽ magnũ. aliqđ magnũ est ens. in ꝯuersione ꝑ ꝯpositionẽ fit mutatio terminoꝝ finitoꝝ i terminos infinitos manẽte eadẽ quãtitate / ꝛ qualitate ꝓpõnis vt dicẽdo. ens est bonũ. nõ bonũ / est nõ ens. vel sic. omne nõ ens / est nõ bonũ. omne bonũ / est ens. ꝛ sicut exẽplificatũ est de bono in omni specie ꝯuersionis ita dicẽdũ est de alijs partib⁹ subiecti. insup in ista figura A intellectus humanus habet indagare cõmunicationẽ omniũ entiũ scibiliũ. nec nõ cuiuslibet ꝓpõnis subiecti ꝛ ꝑdicati cõmunicationẽ. ꝛ ꝓprietates cuiuslibet coꝝ vt ꝑ eas ipm qđ qd est inueniri possit ꝙ est qm̃ in hac figura A est aliqđ generalissimũ ꝛ est ipm esse. ꝛ aliqđ specialissimũ vt hõ. angelus. vel bos. inter q̃ intellectus humanus scalam hẽt ascensus ꝛ descensus ã generalissimo ad specialissimũ. ꝙ est qm̃ sub esse continet̃ bonũ. sub bono cõtinetur ens. qm̃ omne ens / est bonũ. nõ tñ omne bonũ / est ens. vt ꝓbabitur in qõnibus figuræ A ostẽdemus. n. ibidẽ esse qđ ẽ verbũ esse bonũ / ꝛ tñ nõ est ens. ens. n. posterius est natura ipso esse ꝛ bono. si. n. ipm esse nõ esset bonũ nisi ꝑ esse entis / sequeret̃ qđ bonitas prioris esset ꝑ bonitatẽ posterioris ꝙ esset inconueniens / ꝛ absurdũ. qa bonitas primi principij eẽt cõmunicata a bonitate principiati: ꝛ multa alia incõmoda sequerentur ad istã positionẽ.

Quare esse ꝛ bonũ ꝑcedũt ipm ens. ꝛ ens nõ est bonum nisi a bonitate ipsius esse ꝙ est primũ omniũ reꝝ principiũ. ꝛ esse non est bonũ nisi ꝑ suãmet essentiã: quæ est

communicatiua cuilibet enti. quare &c. Sub ipso ente vero est substātia sub qua imediate est corpus. sub quo collocatur viuēs. sub viuente animal. sub animali collocatur rationale. sub rationali collocat homo/vel angelus. Quare palam est qđ intellectus humanus habet scalam ascēdendi a specialissimo ad generalissimū multa colligendo & a generalissimo ad specialissimum multa diuidendo per differentias cōtrarias genera vt ens ꝙ diuiditur ꝑ simpliciter & ƀm qd vel bonū qđ diuiditur per creatū & increatū. Ens simpliciter sumptū nō est nisi substātia quæ diuiditur per corporeū & incorporeum. & corpus diuiditur per animatū & inanimatū. & animatum diuiditur per sensibile & insensibile. & sensibile ꝙ est animal diuiditur per rationale & irrationale. sed rationale subdiuidit per discursibile & non discursibile. rationale discursibile est ipse homo. sed rationale nō discursibile nō est nisi angelus. ascensus autem fit in ista figura per vnionē generis cū differētijs vsqꝫ ad generalissimū genus. hæc aūt figura fuit spherica posita in hac arte ꝑꝑ causas duas prima vt sit omniū scibiliū capacissima. secūda causa est vt melius deseruiat accesui/& recesui qui ꝑ operationē fiunt intellectus & hæc figura in sua prima diuisione i tres diuidit æquales partes. ad dandū nobis intelligere/ꝙ qcqd est in substantijs abstractis/ & maxime in essentia diuina sūt ƀm vnā æqualitatē. in secūda aūt diuisione diuidit in nouē partes æquales. ad dandū nobis intelligere/ ꝙ significatū cuiuslibet partis est cōuertibile cū significatu alterius partis/vt in ꝓprio loco ostēdetur postea. noīa aūt istaꝝ nouē partiū sunt a noīe nouē litteraꝝ alphabeti. nāqꝫ prima pars intitulat B. Secūda ītitulat C. & tertia D. Quarta E. Quita F. Sexta G. Septima H. Octaua I. Et nona K. Et hæ partes vocantur spaciola vt manifestum est in ipsa figura A.

DE FIGVRA SECVNDA SERMO.

SEcunda figura necessaria in ista sapiētia est intitulata T. ad significādum nobis in ipsa esse tres triangulos quoꝝ qlibet est generalis, qd̓ est nāq; primus est triangulus differentiæ, cōcordantiæ: ꝛ ꝯtrarietatis. ꝛ dicit̓ generalis etiā eo qa oīa cōpræhēdit scibilia. nā qcqd est aut est in differētia: aut in ꝯcordantia: aut i ꝯrietate: ꝛ extra hæc nihil ē. ꝛ notādū est. ꝙ qlibet angulus hui⁹ triāguli primi tres cōprehendit species. nāq; differētia cōpræhēdit̓ primo inter intellectuale ꝛ intellectuale, vt inter deū, ꝛ angelū. vel inter vnū angelū, ꝛ aliū. vt iter Michaelem, ꝛ Raphaelem. ꝛ vrielē, ꝛ Gabrielem. Secūda differētia cōpræhēditur inter sensuale ꝛ intellectuale, vt inter animā ꝛ corpus. Tertia vͦo differentia huius anguli est inter sensuale, ꝛ sensuale: vt inter lapidē ꝛ lignū. ꝛ sicut exēplū datū est de speciebus huiuscemodi anguli differētiæ: ita exemplificandū est de specieb⁹ alioꝝ duoꝝ anguloꝝ: vz concordātiæ, ꝛ ꝯtrarietatis suo modo. ꝛ notādū est secūdo. ꝙ secundus triāgulus est principij, medij, ꝛ finis: qui ēt oīa scibilia cōpræhēdit. qd̓ est nāq; quicqd est aut est in genere pricipij aut i genere medij, aut in genere finis. ꝛ extra hæc tria gn̄a nihil est. Patet qm̄ in genere principij sunt quattuor genera causaꝝ. ꝛ genus substantiæ ꝛ per tēpus ꝛ quātitatē alia nouē p̄dicamēta distincta a p̄dicamēto substātiæ. quare palā est ꝙ quicqd est extra hæc nihil est. in angulo vͦo medij sunt etiā tres species. vz mediū cōiunctionis. vz mediū inter subiectū ꝛ p̄dicatū. patet qm̄ hō nō potest esse aīal nisi ꝑ mediū vitæ. nec viuēs nisi ꝑ mediū corporis. nec potest esse corpus nisi ꝑ mediū substātiæ. nec pōt esse substātia nisi ꝑ mediū entis simplr̄. nec pōt esse ens simplr̄ nisi per mediū boni neq; pōt esse bonū nisi ꝑ mediū ipsi⁹ esse. hæc. n. oia priora sunt ad hominē. ꝛ sicut dictū est de homine,

ita dicendum est de caeteris suo modo per ascensum. Secūda species huius anguli est mediū mensuratiōis: sicut cētrū circuli, qꝫ existit aequaliter ab oibus partibꝰ circūferētiae. ꝛ simil'r actus ꝛ mediū inter agentē ꝛ agibile. ꝛ simil'r amare est mediū inter amantē ꝛ amatū. Tertia species est mediū extremitatū. vt linea quae est mediū inter duo pūcta. ꝛ iste angulus est scala ascensus ꝛ descēsus ꝑ oia entia suo modo qꝫ est qm̄ essentia ꝛ cōmunicationes sunt mediae extremitatū. qꝫ est qm̄ essentia bonitatis est mediū inter magnitudinē ꝛ durationē habēs in se bonificare suū existēs in medio bonificantis ꝛ bonificabilis. quae mutuo cōiunguntur in bonificare. sicut amans ꝛ amabile in amare. quae tria scilꝫ amans amabile ꝛ amare sūt vna amabilitas indiuisa. sicut bonificabile ꝛ bonificare sunt vna bonitas indiuisa. ꝛ hae tres species est scala ascēdendi ꝛ descēdendi ad inueniēdū mediū inter oia scibilia entia pari etiā modo dicendum est de angulo finis. nāqꝫ finis est esse. in qō efficiēs quietat oia entia in terminū ad quē qui finis sub se tres cōtinet species vꝫ finē priuationis, finē terminationis: ꝛ finē causalitatꝭ. exēplū primae speciei ē mors: quae est priuatio vitae. sed finis terminatiōis est sicut terminus regni. vel pūcta q̄ finis terminatiōis lineae. ꝛ superficies quae est finis terminatiōis corporis. exēplū finis causalitatis est deus: q est omniū causaꝝ finis in abstractis. sed in cōcretis est ipse hō. ꝛ hic angulus est eodē modo scala opificis vt supra, ascēsus ꝛ descēsus. Tertius triāgulus est triāgulus maioritatis, aequalitatis, ꝛ minoritatis. qui est etiā gn̄alis ad oia scibilia entia suo modo. patet qm̄, omne qꝫ est, aut ē in genere maioritatis, aut in genere aequalitatis, aut in genere minoritatis. ꝛ qcquid est extra haec tria genera qm̄ nullum est dare ens quin illis sit sub aliquo istoꝝ triū geneꝝ. patet qm̄ sub genere maioritatis est substantia. ꝛ sub genere minori-

tatis est accidẽs. exquo. n. apparet a̷pte ꝙ quicquid est / aut ẽ substãtia: aut accidẽs: ⁊ extra hæc nihil est. Et notandũ est ꝙ angulus maioritatis tres cõpræhẽdit species vz maioritatẽ substantiaꝝ tm̃. maioritatẽ accidentiũ tm̃. ⁊ maioritatẽ substantiaꝝ ⁊ accidentiũ. exemplũ primæ speciei est substãtia cæli q̃ est maior quã sit substantia ignis ⁊ substãtia hoīs q̃ est maior in bonitate / q̃ꝫ sit substãtia elephãtis. Sed exẽplũ secũdæ speciei est sicut intelligere / ꝙ est accidens maius / q̃ꝫ sit credere / siue sentire. Exẽplũ tertiæ speciei ẽ sicut substãtia / q̃ est maior ipso accidente. ⁊ sicut dictũ est de speciebꝰ maioritatꝭ tribꝰ ita dicendũ est de tribꝰ speciebꝰ minoritatis. qȯ est qm̃ sunt relatiua. Angulus q̃dẽ æqualitatis tres sub se cõtinet species. vz æqualitatẽ substãtiaꝝ. æqualitatem accidentiæ. ⁊ æqualitatẽ substãtiaꝝ ⁊ accidẽtiæ. exẽplũ primæ speciei ẽ æqualitas duoꝝ indiuiduoꝝ speciei humanæ vtputa Socratis / ⁊ Platonis: quæ sunt substãtiæ æquales in homeitate / ⁊ rõnalitate. sed exẽplũ secũdæ speciei ẽ æqualitas ĩter intelligere / ⁊ velle / siue amare. exemplũ v̄o tertiæ speciei ẽ æqualitas substãtiæ ⁊ suæ ꝓpriæ passiõis. v̄bigr̃a vt æqualitas ĩter hominẽ / ⁊ risibilitatẽ. Et hic angulus ẽ similiter scala opificis ꝑ quã ipse ascẽdit / ⁊ descẽdit ꝑ oīa entia scibilia: vt ĩ alijs triãgulis dictũ est. Notandũ est primo ꝙ hæc figura ẽ primæ figuræ A deseruiẽs. patet nãqꝫ ꝑ differentiã distinguitur bonitas a magnitudine / siue bonum a magno. ⁊ ecõtra ⁊ ꝑ ꝯcordãtiã vniunt̃ omnes partes esse ad inuicẽ: ⁊ fiũt generationes ꝑ eã / ⁊ ꝑ ꝯ̄trietatẽ corruptiões. quare ⁊c̃. notandũ est insuper ꝙ hæc figura T continet nouem lr̃as quaꝝ tres sunt viridis coloris. vz. B. C. D. ad significandũ nobis qȯ eaꝝ triãgulus debet esse viridis ⁊ alius tres hẽt lr̃as. E. F. G. rubei coloris significãtes eaꝝ triangulum esse rubei coloris. ad dandum nobis intelligere ꝙ ipsarũ triangulus debet esse rubeus.

cæteræ ṽo tres litteræ ꝯtentæ in hac figura sunt crocei
coloris/ad significandū suū triangulū consimile esse in
colore eis. quæ tres litteræ sunt. H. I. K. ex qbus oibus
habet ꝙ figura T ꝯtinet tres diuersoꝝ coloꝝ angulos.
esse quoꝝ obliuioni multū resistit. notādū ēt secūdo
ꝙ hæc figura T in se cōpræhēdit genera scibiliū nouē.
quoꝝ vnūquodq3 oia ꝯtinet entia. licet genus differen
tiæ sit cæteris generibꝰ generalius. ꝙ est nāq3 de pluri
bus differētia p̄dicat quā ꝯcordātia ꝛ ꝯtrarietas. patet
qm̄ Socrates ꝛ Plato distinguunt realiter: ꝛ tn̄ sunt idē
in specie/ siue formaliter. ꝛ simil'r deꝰ ꝛ angelus distin/
gunt realiter/ꝛ formal'r. ꝛ tn̄ in eis nulla ē cōtrarietas.
pari etiā modo stellæ distinguntur: ꝛ tn̄ in eis nulla est
ꝯtrarietas. differentia p̄terea est cā pluralitatis/qm̄ se/
parat/ꝛ distinguit. ꝛ ꝯcordātia vnitatis causa est: qm̄ in
vno esse plura ponit/ꝛ vnit. Sed ꝯtrarietas corrumpit/
ꝛ dissoluit. ꝛ ꝓpterea/ingt Democritus. Lis in entibꝰ est
a ꝯtrarietate/ꝛ amicitia in eis est ꝯcordātia. ꝛ notādū ē
tertio ꝙ sicut triāgulus viridis ꝯsistit in subiecto natu/
raliter: ita humanus intellectus moraliter est discur=
siuus distinguēdo/ꝯcordando/assentiēdo/vel dissentiē/
do/p oēs suas species: v3 differētiæ: cōcordātiæ: ꝛ ꝯtra/
rietatis. Et qm̄ differētia generalior est obiectiue cæte/
ris generibꝰ/vt exemplificatū est. ꝛ ꝓpterea qn̄ intelle=
ctus humanus ꝯtrahit se a primo gradu scalæ/ad sen/
suale: tūc nō est oino generale/nec oino speciale. sed qn̄
descēdit ad indiuiduū: tūc ē simpl'r speciale. exēplū pri
mi est cū dr̄ differētia inter itellectuale/ꝛ intellectuale:
vt inter deū/ꝛ angelū. Exēplū secūdi est/cū dicit diffe=
rentia inter intellectuale/ ꝛ sensuale. vt inter animam/
ꝛ corpus. vel inter substantiā/ꝛ accidēs. Exēplū tertij ē
qn̄ dicit differētia est inter sensuale/ ꝛ sensuale. vt inter
lapidē/ꝛ lignū. vel inter accidēs/ꝛ accidēs. sed qn̄ diffe
rentia dicit esse inter Platonē/ꝛ Ciceronē: tūc est parti/

cularis. Quare &c. Et hæc exēpla debēt dici in omnib⁹ cæteris triāgulis suo modo. & notādū est vltimo q̄ hæc figura T est instrumētū itellectus humani cū quo agit in figura A: ponendo differentiā inter bonū, & magnū. inter bonū, & æternū. inter bonū, & potentē. & sic de cæteris significatis in figura dicta A. & p̄ ꝯcordantiā similiter ꝯgregat vnūquodq; p̄dictoꝝ in vno esse. & per cōtrarietatē segregat partē a partib⁹, & separat. Et sic de alijs partib⁹ esse suo mō dicēdū ē. insup̄ p̄ differētiā intellectus humanus distinguit ī ipsa essentia bonitatis bonificatiuū a bonificato, & a bonificare. & sic de alijs dicendū ē suo modo. & hæc de secūda figura sufficiāt.

DE FIGVRA TERTIA SERMO.

TErtia ꝟo figura est cōposita ex duab⁹ primis: vʒ figura A & figura T. ad significādū, q̄ quicqd est implicitū in eis, est implicitū in ista tertia. q̄ est nāq; B q̄ ē in prima figura, æquiualet B huius tertiæ figuræ. & similiter B secūdæ figuræ, æquiualet B tertiæ. & sicut dictū est de B: ita dicēdū est de cæteris lr̄is alphabeti huius doctrinæ. & notādū est: q̄ hæc figura ꝯstituit̄ ex triginta sex figuris quadrāgularibus. vt patet in ea apte. quaꝝ q̄libet multa in se cōpræhendit scibilia, ac diuersa significata bn̄tia: p̄ duas lr̄as in qualibet eaꝝ ꝯtentas. vt patet, qa in quadrato B. C. multa intellectus compræhēdit significata. q̄ est qm̄ B huius tertiæ figuræ significat bonū, & eius abstractum. differētiā. deū. iustitiā. auaritiā. & vtrū. & C hui⁹ simil'r quadrāguli significat magnū, & eius abstractū. cōcordantiā. angelū. prudentiā. gulā. & qd est. Et sicut dictū est de quadrato B. C. ita dicendū est de cæteris figuris quadrāgularib⁹ in ea ꝯtentis suo modo. importat insup̄ vnūquodq; quadratū huius figuræ subiectū, & p̄dicatū, cuiuslibet ꝓpōnis huius sapiētiæ. vt intellectus humanus hēat inquirere mediū inter subiectum,

ꝛ p̄dicatū. V̄bigr̄a, vt inter bonū, ꝛ magnū, cū quo con-
iungunt᷑. quoꝝ mediū ē ipm cōcordās. vt arguēdo sic.
omne ꝯcordās est bonū. omne magnū est cōcordans. ḡ
omne magnū ē bonū. ꝛ sic dicēdū est de cæteris signifi
catꝭ vniuscuiusq; quadrāguli ꝯtēti in hac figura tertia.
Vnde ꝑ hoc quadrāgulū B. C. intellectus humanus co
gnoscit bonū hr̄e magnā differētiā ꝛ ꝯcordantiā in tan-
tū, vt efficiat᷑ p̄dicabile, de angelo, de cælo. de homine.
ꝛ sic de cæteris partibus subiecti huius sapientiæ. Am-
plius ꝑ hoc quadratū significatū est intellectui huma-
no, ꝙ quælibet pars subiecti applicatur cuilibet parti
eiusdē. Verbigr̄a significata litteræ D applicant᷑ signi-
ficatis litteræ C. D. ꝛ significata C applicantur signifi-
catis B. D. vt in figura ē manifestū. Finis gr̄a cuius ista
figura continet trigintasex figuras quadrāgulares. est
qa intellectus humanus in oībus partibus ipsius esse,
cognoscit se posse formare multas qōnes, ꝛ rōnes de-
ducere, ab ipsis partibꝰ ipsius esse, multas. V̄bigr̄a. bo-
nū est magnū. bonū est durabile. bonū ē potēs. bonū ē
scibile. bonū est amabile. bonū est virtuosum. bonū est
veꝝ. ꝛ bonū est gloriosum. Et simil'r dicendū ē de cōbi-
natione boni, cū terminis secundæ figuræ. V̄bigr̄a. bo-
nū est distinguēs. bonū est ꝯcordās. bonū est ꝯtrariās.
bonū est principiās. bonū est mediās. bonū est finiens.
bonū est maiorificās. bonū est æquās. ꝛ bonum est mi-
norificans. Et sicut exēplificatū est de cōbinatione boni
significati per B ita exēplificandū est de oībus alijs per
totū alphabetū in figuris suo modo. Quare ꝛc̄. Et no-
tandū est ꝙ ꝯditio huius tertiæ figuræ est qd̄ vnū qua-
dratū eius est in cōcordantia cū alio. V̄bigr̄a quadratū
B. C. ꝛ sic de alijs cū simili ꝯditione se cōcordant ad ge-
nerandum sapientiā in intellectu humano. Quare ꝛc̄.
Et notandū est insuꝑ ꝙ hæc figura deseruit operationi
secūdæ intellectus. cuius propriū est cōponere, ꝛ diui-

dere. exẽplũ primi. omne bonũ est iustũ. exẽplũ secũdi. nullũ bonũ est auarũ. ⁊ hæc sufficiãt de tertia figura.

DE FIGVRA QVARTA SERMO.

QVarta figura cõponit̃ ex trib⁹ circulis: quorũ maior immobilis est: reliqui duo mobiles vt in ipsa figura manifeste apparet. causa vero grã cuius hi duo sunt mobiles. ⁊ ille primus mobilis ẽ. ad significandũ: q̃ oẽs ꝓpõnes voluunt̃: sub maxima dignitate: quæ semꝑ vno ⁊ eodẽ mõ se hẽt. ⁊ ꝓpterea hic primus circulus maior huius figuræ attribuit̃ ei. nãq; ꝑ motũ circuli medij C ponit̃ sub B circuli imobilis ⁊ ꝑ motũ circuli minoris D inferior ponitur sub C medio. ⁊ sic formant̃ nouẽ spaciola. quorũ primũ est B. C. D. ⁊ secũdũ est C. D. E. Et sic de cæteris vt ĩ figura manifestũ est. demũ E minoris circuli qñ ponit̃ sub C medij circuli tũc formant̃ alia nouẽ spaciola. vz B. C. E. pro primo spaciolo. ⁊ C. D. F. pro secũdo. ⁊ sic de alijs. q̃ ẽ qñ oẽs aliæ litteræ minoris circuli efficiuntur diuersæ cũ B circuli ĩmobilis: ⁊ cũ C circuli mediocris. ⁊ hoc factum ẽ ad significandũ nobis qd̃ C est mediũ inter B. ⁊ D. nãq; B ⁊ D participãt adinuicẽ per significata C. ⁊ sic de alijs spaciolis. ⁊ sic per media spaciolorũ intellectus humanus venat̃ ꝯclusiones necessarias. ⁊ iterum discuritur etiã ꝑ B circuli maioris: cũ D circuli mediocris. ⁊ sic de alijs lr̃is alphabeti circuli minoris mutãdo ipsas lr̃as a B circuli ĩmobilis: vsq; quo peruenerit ad I circuli mediocris: ⁊ ad K circuli inferioris. ⁊ hoc modo formabunt̃ ducẽtũ: ⁊ q̃nquaginta duo spaciola. per quæ multiplicantur entia scibilia apud intellectũ humanũ. ex q̃bus. n. apparet: q̃ hæc figura quarta generalior ẽ tertia figura. patet qñ in quolibet spaciolo tres sunt litteræ. ⁊ in tertia figura duæ tm̃. propter qd̃ opifex huius methodi generalior est per istã quartã fi-

gurā, q̄ sit per tertiā. qa per hāc figurā quartā magis abūdat in medijs quā p ipsam tertiā. quare &c. Notādum est ꝓpterea ꝓprietatē huius figuræ quartæ esse ad seruiēdū postremæ operationi intellectus humani. quæ operatio discursus nūcupatur. nāq; opifex huius sapientiæ applicat p istā figurā significata lrārum in ea ꝯtentarum ad ꝓpositū suū, secūdū q sibi videtur magis cōueniens. q ē qm formato spaciolo de trib⁹ litteris statim respicit intellectus significata ipsarum lrārum ꝯcipiēdo ꝯsequentia subiecti, & pdicati. & ꝯuenientia inter vnum & aliud. & quæ ab eis aliena sunt. & euitando semp incōuenientia. ex qbus apparet q intellectus p istā figurā magnā scientiā acqrat. comphendendo in ea multas rōnes ad vnā ꝯclusionē &c. Et notandū ē insuper qd oportet has quattuor figuras scire, & corde tenere. alioqn ista sapiētia nō esset docibilis. nec vllo modo qs poterit vti ea in aliquib⁹ scientijs, vel artibus. qui autem pfecte habituatus fuerit in his figuris quattuor, sciet soluere oēs quæstiones sibi propositas. quare &c.

DE QVIDITATIBVS PARTIVM SVBIECTI PARS TERTIA.

Quoniā quid ē primi animi cōceptus qui in hac sapiētia vsitantur, sunt vnū, esse, verum, bonū. qui ꝯceptus etiā trāscendentia vocantur. & dicuntur ꝯceptus primi animi. eo qm sunt p se nota apud intellectū & nemo est sanæ mentis qui possit eos negare nō negādo, esse rerum omniū. ex qbus qdē credimus q primus animi cōceptus sit ipm esse. q est genus generalissimū omniū entiū, qd sub rōne inseparabilitatis a reb⁹ credimus indubitāter adæquatū subiectū esse huius sapientiæ Kabbalæ. Cōtraria āt horum quattuor āndictorum sūt. nihil. falsum. multitudo. & malū. necnō non esse. & impossibile. qui termini oīno alieni sunt ab hoc methodo

p̄ter multitudinē. Et qm̄ esse cōmunius est necessario / & æterno / qa omne necessariū ē esse. nō tñ omne esse est necessariū. & similiter omne æternū ē esse. nō tñ omne esse est æternū. & eodē modo dicimus de ente / & bono. omne. n. ens est bonū. & tñ non oē bonū ē ens. q est qm̄ deus est bonus. & tñ deus nō est ens. qa deus ē verbū. & vbū nō pōt esse ens. quare bonū nō ꝯuertit̄ cū ente / qm̄ cōmunius ē omni ente. relictis igit̄ terminis significātib9 esse diuinū dicimus q esse ē cōmunius cæteris oibus / & p se notū. & nō eget declaratione. tñ partes ei9 hic declarantur. vnde bonū ꝯsideratū in hoc negotio ē esse gratia cuius oia bona sunt. igit̄ non inest bono nisi vt agat bonū. quare esse bonificās nō est nisi bonū. magnū est esse. gratia cuius oia sunt magna. nō inest ergo magno nisi vt agat magnū. quare esse magnificans ē magnū / & ppterea nō inest ei nisi magnificare. durās ē esse gratia cuius omnia hn̄t duratione. quare esse durificans est durās & æternū nō inest igit̄ æterno nisi æternificare / aut ꝯm esse indiuiduale / aut ꝯm esse speciale. potens ē esse. gratia cuius oia sunt potentia. quare esse potentificās cuius propriū non ē nisi potentificare. sapiens ē esse. gratia cuius omnia sunt scibilia. quare esse sapientificās nō ē nisi sapiens / cuius propriū non ē nisi sapiētificare. volens ē esse. gratia cuius oia sunt volentia. esse igit̄ voluptuosificās / non ē nisi volens. virtuosum ē esse. gratia cuius oia sunt virtuosa. esse igit̄ virtuosificans / non ē nisi virtuosum. cuius ꝓpriū non ē nisi virtuosificare. veꝝ ē esse. gr̄a cuius: omnia sunt vera. est igit̄ ꝓpriū veri verificare. quare esse verificās nō ē nisi veꝝ. gloriosum est esse. gr̄a cuius oia sunt gloriosa / atq delectabilia. esse igit̄ gloriosificās / nō ē nisi gloriosum. ꝓpriū cuius / non ē nisi gloriosificare. hæc. n. sunt partes esse / q est huius sapientiæ subiectū adæquatū. quæ partes ei attribuuntur. quare &c.

De qditatib9

DE QVIDITATIBVS PARTIVM SVBIECTI PARS TERTIA.

QVoniã quidẽ primi animi cõceptus qui in hac sapientia vsitant᷑, sunt vnũ, esse, verum, bonũ. qui cõceptus etiã trãscẽdẽtia vocant᷑. ⁊ dicunt᷑ cõceptus primi animi. eo q̃m sunt ꝑ se nota apud intellectũ ⁊ nemo est sanæ mẽtis qui possit eos negare non negãdo, esse reꝝ omniũ. ex quibus quidẽ credimus ꝙ primus animi cõceptus sit ipsum esse. ꝙ est genus generalissimũ omniũ entium, quod sub rõne inseparabilitatis a rebus credimus indubitãter adæquatũ subiectum esse huius sapientiæ Kabbalæ. Cõtraria aũt hoꝝ quattuor antedictorũ sunt. nihil. falsum. multitudo. ⁊ malũ. necnon nõ esse. ⁊ impossibile. qui termini omnino alieni sunt ab hoc methodo præter multitudinẽ. Et quoniã esse cõmunius est necessario, ⁊ æterno quia omne necessariũ est esse. non tamẽ omne esse est necessariũ. ⁊ similiter omne æternũ est esse. non tamẽ omne esse est æternũ. ⁊ eodeꝫ modo dicimus de ente, ⁊ bono. omne. n. ens est bonum. ⁊ tamẽ nõ omne bonũ est ens. ꝙ est q̃m deus ẽ bonus. ⁊ tñ deus nõ est ens, quia deus est verbũ. ⁊ verbũ nõ põt esse ens. quare bonũ nõ conuertit᷑ cũ ente, q̃m cõmunius ẽ omni ente. relictis igit᷑ terminis significantibus esse diuinũ dicimus ꝙ esse est cõmunius cæteris omnibus, ⁊ ꝑ se notũ. ⁊ non eget declaratione. tñ partes eius hic declarant᷑. vnde bonũ cõsideratũ in hoc negotio est esse grã cuius omnia bona sunt. igitur non inest bono nisi vt agat bonũ. quare esse bonificans non est nisi bonũ. magnũ est esse. grã cuius omnia sunt magna. non inest ergo magno nisi vt agat magnũ. quare esse magnificans est magnũ. ⁊ ꝓpterea non inest ei nisi magnificare. durãs est esse gratia cuius omnia habent duratiõẽ. quare esse durificans est du-

rãs ⁊ æternũ nõ inest igit̃ æterno nisi æternificare/aut secundũ esse indiuiduale/aut secundũ esse speciale. potens est esse. gr̃a cuius omnia sunt potentia. quare esse potentificans cuius propriũ non est nisi potentificare. sapiens est esse. gratia cuius omnia sunt scibilia. quare esse sapientificans non est nisi sapiens/cuius ꝓpriũ non est nisi sapientificare. volẽs est esse. gratia cuius omnia sunt volẽtia. esse igit̃ voluptuosificãs/nõ est nisi volẽs. virtuosum est esse. gr̃a cuius omnia sunt virtuosa. esse igit̃ virtuosificans/nõ est nisi virtuosum. cuius ꝓpriũ non est nisi virtuosificare. verꝫ est esse. gratia cuius/oĩa sunt vera. est igit̃ ꝓpriũ veri verificare. quare esse verificans non est nisi verũ. gloriosum est esse. gratia cuius oĩa sunt gloriosa/atq; delectabilia. esse igit̃ gloriosificãs/nõ est nisi gloriosum. ꝓpriũ cuius/ nõ ẽ nisi gloriosificare. hæc. n. sunt ꝑtes esse/ꝙ est hui⁹ sapiẽtiæ subiectũ adæquatũ. quæ partes ei attribuunt̃. quare ⁊c̃.

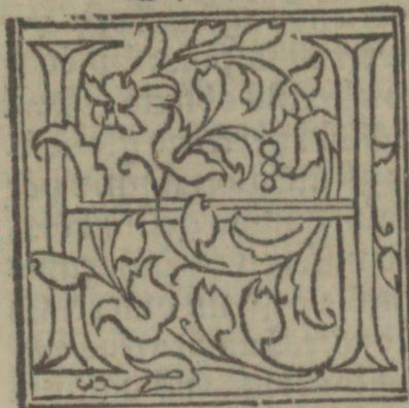
DE QVIDITATIBVS PRIMORVM PRINCIPIORVM

PRima huius sapientiæ principia sunt abstracta partiũ subiecti quæ sunt. bonitas vꝫ. magnitudo. duratio. potestas. sapiẽtia. volũtas. virtus. veritas. ⁊ gloria. Sicut. n. essentia/siue essentietas est abstractũ de esse/qm̃ ẽ actus eius/⁊ sua ꝑfectio. Ratiõe cuius esse nõ agit/nisi esse. ita ⁊ bonitas ẽ actus ⁊ ꝑfectio boni. ratiõe cuius bonũ nõ agit nisi bonum. ⁊ similiter magnitudo est actus ⁊ ꝑfectio magni. ratiõe cuius magnũ nõ agit/nisi magnũ. vnde bonitas/⁊ duratio per ipsam magnitudinẽ magnæ sunt / ambiẽtes omnes extremitates/⁊ ꝑ totũ creatum penetrãtes. duratio/siue ꝑmanentia/est actus ⁊ ꝑfectio permanẽtis. ratione cuius ꝑmanens non agit nisi ꝑmanentẽ. potestas siue potentietas est actus ⁊ ꝑfectio potentis. rõne cuius potens nõ agit nisi potentem. ⁊ per ipsum agunt

omnia reagunt adinuicem | vnū resistendo alteri. sapientia siue sapientieitas est actus & pfectio sapient̄. rōne cuius sapiēs nō agit nisi sapientem. & p ipsam oia sunt scibilia. volūtas est actus & pfectio volentis rōne cuius volens nō agit nisi volentem. & p ipsam voluntatē oia sunt amabilia. virtus est actus & pfectio virtuosi. rōne cuius virtuosum nō agit nisi virtuosū. veritas ē actus veri & pfectio. ratione cuius verū non agit nisi verū. & p ipsam bonitas: magnitudo: æternitas: ptās: sapiētia: volūtas: & virtus: facta sunt intellectus obiecta | simul cum ipsa glīa. Quare glīa ē actus & perfectio gloriosi. ratione cuius gloriosum non agit nisi gloriosum. & per ipsam omnia sunt delectabilia. in quibus qescunt oia. differentia est actus & perfectio differētis. ratiōe cuius differens non agit nisi differentē. & p ipsam differentiā omnia sunt distincta | & clara. concordātia est actus | & pfectio cōcordantis. ratiōe cuius | concordās nō agit nisi cōcordantē. & p ipsam cōcordantiā omnia conueniūt in vnum. bonū. magnū. permanens. potēs &c. attributa quæ in vnū esse cōueniūt. cōtrarietas est mutua repugnātia quorundā ob diuersos fines. vel cōtrarietas est actus & perfectio cōtrariantis. rōne cuius cōtrariās nō agit nisi cōtrariās. & p ipsam omnia sunt corruptibilia. principiū est esse præcedēs omnia p intrinsecā eius rationē alicuius ꝓprietatis. & dr̄ hoc principiū de causa | de tpe | & de quantitate. mediū est subiectū in quo finis influit principio | & principiū refluit fini. finis est terminus in quo omnia principia qetant̄ & p ipsum bonitas: magnitudo: æternitas: & cætera attributa quiescunt in esse vno. maioritas est imago imensitatis: bonitatis: magnitudinis: durationis: potestatis: sapientiæ: volūtatis: virtutis: veritatis: & glīæ. & p ipsam bonum: magnum: & huiusmodi sunt altiora cæteris entibus in pfectiōe. quare &c. æqualitas est subiectū in quo terminus

cōcordantiæ: bonitatis: magnitudinis: ꝑmanētiæ: ꝛc. quiescit. sed minoritas est ens circa nihil. ꝛ hæc sufficiāt de quiditatibus principioꝝ huius sapientiæ Kabbalæ. quæ pricipia cū suis qditatibꝰ minime ignorari debet. aliogn sapiētia hæc non esset cognoscibilis. quare ꝛc.

DE REGVLIS NECESSARIIS PARS QVARTA PRIMI TRACTATVS.

Vius āt negotij regulæ maxime necessariæ sunt numero decenario. vȝ. vtrū. qd. de quo. quare. q̄tū. quale. qñ. vbi. qũo. ꝛ cū quo. Primū q̄ est vtrū vel an attribuit̃ B. ꝛ qd attribuit̃ C. ꝛ de quo attribuit̃ D. ꝛ quar̃ attribuit̃ E. ꝛ quantū attribuit̃ F. ꝛ q̄le attribuit̃ G. ꝛ qñ attribuit̃ H. ꝛ vbi attribuit̃ I. ꝛ qũo ꝛ cū quo attribuūt̃ K. Quaꝝ regulaꝝ spēs sūt numeri q̄nquagenarij. Nāq3 B. sub se tres ꝯtinet spēs. vȝ dubitatio. affirmatio. ꝛ negatio. ꝛ lr̃a C ꝯtinet qd ē. qd hēt in se. qd ē in alio. qd hēt cū alio. ꝛ sic spēs C quattuor sūt. Sed D sub se ꝯtinet tres spēs. vȝ a quo. de quo. ꝛ cuiꝰ ē. ꝛ lr̃a E cōtinet duas sub se spēs. vȝ formal'r | ꝛ final'r. sed lr̃æ F alias duas sub se ꝯtinet spēs cōtinuatiue | ꝛ discretiue. ꝛ lr̃a G sub se etiā duas cōpħendit spēs. vȝ quale qd. ꝛ quale cōicatū. vel ꝓprie | ꝛ appropriate. Sȝ lr̃a H sub se. xv. cōpħendit spēs. vȝ. quattuor spēs lr̃æ C. ꝛ tres spēs lr̃æ D. ꝛ octo spēs lr̃æ K. ꝛ hoc factū ē. qm̄ essentia tp̄is longæ est difficilis ad intelligēdū. ꝛ ꝓpea regula H applicāda est ad spēs regulæ C. ꝛ D. ꝛ K. ꝛ silr̃ regula lr̃æ I. cōtinet sub se oēs spēs regulaꝝ C. D. ꝛ K. ꝛ regula lr̃æ K. sub se duo cōpħēdit gñа regulaꝝ. vȝ. genus modalitatis regulæ | ꝛ genus instr̃alitatꝫ. vt in suis

exēplis ostēdet᷑. qr ꝛc. Et qm̄ qdē circa nihil est simplr̄ esse/ nulla cadit dubitatio. nāq; nihil in nobis nullius admirationis cā ē. ꝛ simplr̄ eē ē de se manifestū. ꝛ ppea nulla eget demōstratiōe. neq; in se vllā cōphēdit dubitationē. qd̄ est qm̄ nemo est sanę mētis q possit negare ipm esse sic̄ in proœmio hui⁹ ,pbatū ē. ꝛ ppea dicimus ꝙ oēs dubitatiōes nō pn̄t ꝯtigere nisi medijs iter hæc duo. vz simplr̄ esse/ ꝛ ipm nihil. hēt āt p hoc ipm vtrū dubitationē/ ꝛ firmationē/ ꝛ negationē/ possibilē. scd̄m æqualitatē supponētē qd̄ intellect⁹ nō sit alligatus cū credere. Q d̄ qdē credere non est nisi actus intrinsecus ipsi⁹ intellectus / sic̄ est ipm intelligē. ꝛ ppea itellectus cōcipit tātū illā partē dubij cū qua ipse pōt intelligere/ supponēdo/ vez̄ p̄dicari de ea. Regula aūt C ꝯtinet primo diffōnē rei quiditatiuā. v̄bigr̄a si q̄ratur qd ē ens: rn̄dendū ē ei qd̄ ē primū creatū. vel si q̄rat᷑ qd ē intellectus humanus rn̄dendū ē ei qd̄ ipse ē potētia animæ cuius ꝓpriū est intelligere. scd̄a species regulæ C est qd habet in se. vt si q̄situ fuerit/ qd habet in se ens: rn̄dendū ē ei ꝙ habet entitatiuū/ entitatū/ ꝛ entitare. vel si q̄situ fuerit de intellectu. qd habet in se: cui rn̄dendū est ipm habere intellectiuū. intellectū. ꝛ intelligere. petēdo de intellectu ꝙ si esset sine ipsis: si esset ociosus in natura: cui dicendū est qd̄ sic. tertia species regulæ C est qd est in alio: vt dicendo/ qd est intellectus in alio: cui rn̄dendū est ꝙ ipse est bonus intelligens in bono/ vel in bonitate. ꝛ in magnitudine magnus intelligēs. ꝛ in duratiōe durās. ꝛ in pōtate potēs. ꝛ in sapientia sapiēs. ꝛ in volūtate volēs. ꝛ in virtute virtuosus. ꝛ in v̄itate verus. ꝛ in gl̄ia gl̄iosus. ꝛ sic̄ exēplū datū est de ipso intellectu p quattuor species regulæ C. ita exēplificādū est de oibus cæteris scibilibus compræhensis in figura A. Quarta spēs regulæ C ē qn̄ quærit᷑ de ente qd habet cum alio: rn̄dendū est ei ꝙ ipsum habet cum bonitate/

bonitate/ bõificare. ⁊ cũ entitate/entitare. Et similiter
de intellectu q̃rẽdũ est. qd habet cũ alio: cui rñdẽdũ ẽ/
ꝙ cũ intellectiuo habet intelligere ⁊ cum fide credere.
Regula aũt D est qñ quærit̃ de intellectu. de quo ẽ: cui
rñdendũ est/ꝙ ipse est de ꝓprijs correlatiuis essentiali-
bus. vz de suo intellectiuo: de suo intelligibili/⁊ de suo
intelligere. Secunda species regulæ D est qñ quærit̃ a
quo est ens: vel a quo est intellectus: cui rñdendũ est ꝙ
ipse est a suo ꝓprio esse formali/⁊ materiali. Tertia re-
gula D est qñ quærit̃ de intellectu cuius est: cui rñden-
dum est ꝙ ipse est hominis/tanquã pars sui totius. vel
essentia eius sed regula E est qñ quærit̃ quare ẽ intelle
ctus finaliter. cui rñdendũ est ꝙ ipse est ꝑ intelligere
veritatẽ omniũ scibiliũ. Scda regula est quãdo quærit̃
quare ẽ intellectus formaliter: cui rñdẽdũ est ꝙ ipse ẽ ꝑ
ꝓpriũ itellectiuũ. ⁊ itellectiuũ ꝑ itelligẽ. Regula lr̃æ F
sub se hẽt duas species/vz q̃tũ cõtinuatiue. vt quando
quærit̃/de intellectu q̃tus est. cui rñdẽdũ est/ꝙ ipse est
tãtus/q̃tus abstractiue p̃t esse. nõ aũt pũctualiter neq̃
linealiter. Secũda regula lr̃æ F ẽ qñ quærit̃ discretiue
quãtus est intellectus. cui rñdendũ est/ꝙ ipse est trinus
essentialiter. patet qñ cõstat ex tribus correlatiuis in-
trinsecis in q̃bus sua tota essentia est distributa / ⁊ sub-
stẽtata: quæ sunt intellectiuũ. intelligibile. ⁊ itelligere
cũ q̃bus efficit̃ theoricus/⁊ practicus/generalis/ ⁊ pti-
cularis. sed prima species regulæ G est qñ quæritur
de intellectu qualis est essentialiter cui respondẽdũ est
ꝙ ipse est talis/qualis est sua ꝓpria itellectueitas: ⁊ suũ
ꝓpriũ intelligere. per ꝓpriã intelligibilitatẽ inhærẽtẽ
subiecto. secũda species regulæ G est/qñ quærit̃ de in-
tellectu. qualis ẽ accidẽtaliter. cui rñdẽdũ est ꝙ ipse est
credibilis/vel dubitabilis. sed prima spẽs regulæ H est
prima species regulæ C implicitæ/vt qñ quærit̃ / qñ ẽ
intellectus: cui rñdendũ est ipsum esse tunc/qñ suũ esse

quiditatiuũ est. vel tunc est qñ suas essentiales partes habet/ quæ p secũdã speciẽ regulæ C exprimunt͛. ꝛ qđ est tũc/ qñ agit in aliũ. ꝛ est p tertiã speciẽ regulæ C. vt intellectus practicus. ꝛ similiter possumus ẽt sic respõ-dere/ ipsum esse tunc/ qñ est agens similitudinẽ eius in quo est. ꝛ possumus rñdere etiã ipsum esse in æuo/ siue in essentia primitiua tpis. patet qm̃ a nullo alio tẽpore deriuat͛/ siue ꝑducit͛ nisi ab æuo. ꝛ se habet vt materia prima/ siue forma prima/ q̃ a nullo tpe habet dependẽ tiã. propterea tẽpus in ꝙtũ primitiuũ est primũ esse in suo genere. sub quo cõtinent͛ ãni: mẽses: dies: ꝛ horæ. ꝛ hæ responsiões sunt factæ scđm primũ speciẽ regulæ D. Secũda species regulæ D ẽ qñ quærit͛ de itellectu/ qñ est. cui respondẽdũ est. tũc est/ qñ ab alio est. vel qñ alicuius ẽ ꝛ sic ẽt ꝑcedẽdũ ẽ in cæteris regulis ipsius K suo modo. Regulæ aũt litteræ I ꝑcedũt simili modo/ quo ꝑcedũt regulæ litteræ H nã qñ fit interrogatio de aliquo simili/ vtputa de intellectu/ dicẽdo/ vbi ẽ intel-lectus: cui rñdendũ est p primã speciẽ regulæ C/ ꝛ p se-cũdã/ tertiã/ ꝛ quartã eiusdẽ/ suo modo/ significãtis vel significãte suũ cõtinens. ꝛ similiter p primã/ secũdã/ ter tiã spẽm regulæ D. ꝛ p quattuor regulas modalitatis/ atq; instrumẽtalitatis/ quæ sunt regulæ lr̃æ K. de qui-bus infra dicet͛. exẽplũ primæ regulæ C est ꝙdo quæ-ritur de intellectu. vbi est: cui rñdẽdũ est ipsum esse in suo esse q̃ditatiuo. ꝛ in esse suo intellectiuo/ intellecto/ ꝛ intelligere. ꝛ possumus ẽt sic rñdere. ipsum esse in boni tate suæ intellectiõis/ sui intelligibilis/ ꝛ sui intellectiui. aut rñdere sic. ipsum eẽ ibi in quo agit/ vel cũ quo agit suas actiones. ꝛ p primã speciẽ modalitatis qñ quærit͛ de intellectu. vbi est: rñdendũ est ipsum esse in suo mõ intelligendi/ generãdi similitudinẽ suã in alio ꝛ sic dicẽ dum est de alijs regulis litteræ K suo mõ. Regulæ aũt lr̃æ K sub duobus generibus regularũ cõpræhẽdunt͛/

vz modalitatis / & instrumẽtalitatis. genus modalitatis quattuor sub se species cõpræhendit. prima est qñ quæritur quõo intellectus est pars? scõa est qñ quærit / quõo est pars in parte. Tertia regula est qñ quæritur de intellectu / vel de aliquo alio ente. quõo ẽ ps in suo toto. quarta / & vltima species ẽ / qñ quærit de intellectu vel aliquo alio ente toto / quõo est totũ in ptibus suis. & quõo trãsmittit similitudinẽ suã extra se? cui rñdendũ est de intellectu q ipse trãsmittit similitudinẽ suã p modum habitus scientifici / p quẽ plures res quas intelligibiles facit cũ suo ,pprio intellectiuo. & q ẽ subiectiue p motũ illũ p quẽ est deductus p species intelligibiles p illum motũ p quẽ habet inuenire ipsum q qd est / q ẽ mediũ inter subiectũ / & prædicatũ in figuris designatis. multiplicãtibus peregrinas abstractiões a sensibus & a phãtasmatibus in suo ,pprio intelligibili characterizãdo: & intelligẽdo eas / scõm genus regulaꝝ litteræ K est gen⁹ instrumẽtalitatis cõtinens sub se quattuor spẽs. prima quaꝝ est / qñ quærit / verbi grã / de virtute informatiua cũ quo ipsa agit. cui respõdendũ est / q ipsa agit cuz informalitate sua organizãdo scõm q expedit i materia signata cũ cælesti calido iuncto naturali calido seminis assignati. aut quærẽdũ est de intellectu / cũ quo agit intellectiões suas? cui rñdendũ est q intelligit cũ applicatione vnius speciei peregrinæ cũ alia ponendo eas in suo ,pprio intelligibili / sicut lux ponit colores i speculo. vel rñdẽdũ est q ipse intelligit species intelligibiles cũ bonitate suæ intellectualitatis / & cũ magnitudine sua magnificat eas / & cũ differẽtia distinguit vnã ab alia / & cũ cõcordãtia vnit & cõponit eas & cũ cõtrarietate diuidit / & repugnat lacerantibus veritatẽ. & sic de alijs suo modo. scõa species regulæ instrumẽtalitatis est / quãdo quærit de aliquo scibili. vt qñ quærit de intellectu dicẽdo / intellectus cũ quo alia a se itelligit? cui rñdẽdũ est

ꝙ ipse intelligit cũ specie a sensibus acq̃sita / aut cũ specie infusa diuinitus. tertia species huius regulæ est / q̃ñ quæritᵉ. cũ quo intellectus est vniuersalis / vel particularis: cui respondendũ est / qđ ipse est vniuersalis cũ sua abstractiua intentionis vniuersalis potẽtia a pluribus rebus particularibus in phantasmate appræhẽsis. ponendo talẽ intentionem in suo vniuersali intelligibili: quod est de essentia eius. ⁊ hic est intellectus recipiens. sed dicitᵉ ꝑticularis q̃ñ cũ vna sola specie specierũ aliqđ esse indiuiduale intelligit practicãdo / vel memoriæ cõmẽdãdo. Quarta species regulæ instrumẽtalitatis est quãdo quæritur de aliquo scibili / vt puta / cũ quo intellectus rerꝫ similitudinẽ trãsmittit extra se. cui respondẽdum est / ꝙ hoc facit cũ ꝓprio intellectiuo / itelligibili / ⁊ intelligere. cũ q̄bus facit species itelligibiles ꝑegrinas esse intellectas. ⁊ ꝑ memoriã cõmemorabiles. ⁊ ꝑ volũtatẽ amabiles / siue elegibiles ad ꝓsequendũ / vel fugiẽdum. ⁊ ꝑ istã regulã quæritᵉ de omnibus instrumentis rerꝫ naturaliũ / ⁊ artificialiũ / tam in genere spiritualitatis / q̃ in genere corporalitatis. siue tã in genere abstractorꝫ / quã in genere cõcretorꝫ. ꝙ est nãqꝫ regula instrumẽtalitatis sub se omnia genera instrumẽtorũ cõtinet. cõtinet q̄dem primo in genere cõcretorũ: siue corporalitatis / organica mẽbra humani corporis. ⁊ qualitates primas elemẽtorꝫ cũ q̄bus agunt / ⁊ reagũt adinuicẽ. ⁊ hoc q̃tũ ad instrumẽta rerꝫ naturaliũ. q̃tum aũt ad instrumẽta artificialia cõtinet omnia instrumẽta artistarum / vt fabri malleũ / ⁊ incudẽ. ⁊ continet insuper in genere spiritualitatis oĩa instrumenta spiritualia / ⁊ argumẽtatiões / ⁊ oẽs sermones rationales / ⁊ voces aĩalium omniũ / ⁊ cætera omnia ĩ genere abstracti instrumẽta. Instrumentũ ãt cũ quo intellectus humanus discurrit vniuersaliter / ⁊ vniuersalis intelligens efficitᵉ / ẽ tabula sapiẽtiæ: Kabbalistarꝫ q̃ ex octoginta quattuor colũnis

cõstare vſ. vt pʒ in tractatu de figuris in fine. q̄ ē nãq̄ ab vnaquaq̄ colũna itellect⁹ ipſe abſtrabit multa media ꝓbãdi in oĩ materia ſcibiliũ reꝝ ꝓpriã paſſionē prædicari de ꝓprio ſubiecto i cõcluſiõe ꝑ ipm q̄ qd ē in tali materia ꝓpriũ. ꝑ oia pricipia ꝓpria inſuꝑ obiectiue/ꝛ ꝓprias regulas/applicãdo cuilibet qõni vigiti rõnes/declarãdoq̄ ipſas. vt manifeſtũ erit in qõnib⁹ tabulæ.

DE ORDINE TABVLAE

ORdo qdem colũnaꝝ tabulæ cõſiſtit in poſitione litteræ T. nanq̄ vel iſta littera conſequitur ad B. C. D aut præcedit/aut interponit̃/vt in ipſis colũnis manifeſtũ eſt. Si igit̃ cõſequit̃ dat nobis intelligere q̄ lr̃æ p̄cedẽtes ſunt lr̃æ figuræ A. ſi aũt p̄cedit/tũc ſignificat nobis q̄ lr̃æ ſequẽtes ſunt figuræ T q̃ eſt ſcd̃æ figuræ. qñ ṽo interponit̃/tũc dat nobis intelligere qd̃ lr̃æ añcedẽtes ſunt figuræ primæ/ꝛ cõſequẽtes figuræ ſcd̃æ. ſiue lr̃æ ſint duæ/vel vna. Et hoc fit vt intellectus efficiat̃ aſſertiuus/ꝛ aſcenſiuus/ꝛ deſcenſiuus in illis figuris/ꝛ ꝑ illas figuras ſcilicet A ꝛ T. procedit nãq̄ intellectus humanus in eis a generaliſſimo genere ad ſpecialiſſimũ ſpecieꝝ. ꝛ notandũ eſt q̄ in primo ſpaciolo primæ columnæ reperit̃ T ſequens B. C. D. ad ſignificãdũ q̄ tales litteræ ſunt primæ figuræ. quaꝝ litterarũ B ſignificat bonũ/ꝛ eius abſtractũ/ꝛ deũ. ꝛ C ſignificat magnũ/ꝛ eius abſtractũ/ꝛ angelum. ꝛ D ſignificat permanẽs ſiue durans/ꝛ eius abſtractum/ꝛ cælũ ſed qñ T antecedit ad illas litteras tres dat nobis intelligere/ q̄ illæ tres litteræ B. C. D. ſunt ſecundæ figuræ. quaꝝ litteraꝝ B ſignificat differẽtiã/ſiue differens. ꝛ C cõcordans/ꝛ eius abſtractũ. ꝛ D ſignificat cõtrariãs/ꝛ eius abſtractũ. ſi ṽo ipſum T interponit̃ ſignificat/ſicut dictũ ē. ꝛ ſicut exẽplũ dedim⁹ de prima colũna ita intelligas me dediſſe exempla de oibus colũnis cæteris vt in tabula manifeſtũ eſt.

TRACTATVS SECVNDVS HVIVS COMPENDII EST DE FINE QVAESITO IN HAC SAPIENTIA.

Voniã quidẽ finis quæsitus in hoc methodo nõ ẽ nisi docere modũ cũ quo coæquat intellectus humanus cũ re intellecta de vnoquoq; scibili: cuiuscũq; gñis tale scibile fuerit. & hoc fit per euacuationẽ tertiæ figuræ & cũ multiplicatione quartæ figuræ syllogizãdo: demõstrãdoq; ꝓprias passiones cuiuslibet subiecti per sua imediata: & ꝓpria principia: & causas. & cũ diffõnib⁹ subiectoꝝ q̃ in hac secũda parte posita sunt sub lr̃is alphabeti. Euacuat nãq; intellectus ab vnoquoq; quadrangulo tertiæ figuræ entia significata ꝑ lr̃as illas applicando ea ad ꝓpositũ. & ꝑ hũc modũ intellectus humanus efficit applicatiuus: inuestigatiu⁹: atq; intentiu⁹. & dr̃ euacuare qñ intellectus abstrahit ꝓpõnes: & quæstiones cuiuslibet entis & de implicatiõe ad explicationem doctrinã deducendo & dãdo solutionẽ oĩbus illis artificiose qõnibus cũ diffinitionib⁹ ipsoꝝ principioꝝ: & specieꝝ regulaꝝ. ex q̃bus oĩbus apparet q̃ opifex huius methodi põt soluere ꝑegrinas dubitatiões: supponendo tñ q̃d ꝑ nomen importat. abstrahit aũt intellectus humanus a primo quadrato B. C. huius tertiæ figuræ duodecim ꝓpõnes quaꝝ prima est bonũ ẽ magnũ. bonũ ẽ differẽs. bonũ ẽ ꝯcordãs. magnũ ẽ bonũ. magnũ ẽ differẽs. magnũ ẽ ꝯcordãs. differẽs ẽ bonũ. differẽs ẽ magnũ. differẽs ẽ ꝯcordãs. ꝯcordãs ẽ bonũ. ꝯcordãs ẽ magnũ. ꝯcordãs ẽ differẽs. q̃bus ꝓpõnibus duodecim actis quadratũ B C est euacuatũ. quæ duæ lr̃æ significãt subiectũ / & p̃dicatũ. a q̃bus ẽt intellectus

euacuat duodecim media inter subiectũ ꝛ prædicatũ.
qbus ꝯueniunt in genere vel specie. ꝛ cũ qbus intelle-
ctus humanus se facit disputatiuũ ꝛ terminatiuũ. vbi
gr̃a qcqd magnificatˀ a magnitudine ẽ magnũ. sed oẽ
bonũ magnificatˀ a magnitudine. ergo omne bonũ est
magnũ. ꝛ siliter qcqd bonificatˀ a bonitate ẽ bonũ. sed
omne magnũ bonificatˀ a bonitate. igitˀ magnũ ẽ bo-
nũ. ꝓpõnes maiores hoꝝ duoꝝ syllogismoꝝ sunt ꝑ se
manifestæ: ꝛ minores patẽt ꝑ diffõnẽ quiditatiuã ma-
gnitudinis, ꝛ bonitatꝭ. nãqꝫ magnitudo ẽ actus, ꝛ ꝑfe-
ctio magni. rõne cuius magnũ non agit nisi magnũ. g°
bonũ magnũ. qm̃ ẽ bonũ ꝑ bonitatẽ q̃ est actus: ꝛ ꝑfe-
ctio boni. rõne cuius bonũ nõ agit nisi bonũ. igitˀ bonũ
magnũ. ꝛ sicut dixi ꝛ de his duobꝰ exẽplificaui, ita pu-
tes me de cæteris significatꝭ dixisse per has duas litte-
ras B. C. huius quadrãguli suo modo. ꝛ post hæc de-
niqꝫ intellectus euacuat vigintiquattuor qõnes. patet
nãqꝫ q̃libet ꝓpõ habet duas qõnes implicatas vꝫ si ẽ?
qd est? vt dicẽdo, si bonitas est, qd est bonitas? ꝓsuponit
.n. qd est quæstionẽ, si est, sicuti ꝓbatũ est alibi. ꝛ notã
dum est ꝙ in cæteris quadrangularibus figuris huius
tertiæ ꝓcedẽdũ est eo modo quo ꝓcessum ẽ in primo.
insuper euacuat intellectus humanus ab eodem qua-
drato B. C. ꝓpositiões alias cum qditatibus bonitatis
magnitudinis simul cũ tribus speciebus differentiæ ꝛ
cõcordantiæ vt manifestũ ẽ in ipsa figura T ꝛ similiter
intellectus euacuat eundẽ quadratum B. C. cũ tribus
speciebꝰ regulæ B: simul cũ quattuor speciebꝰ regulæ
C. quibus oibus expeditis quadratũ ẽ euacuatũ affir-
mãdo vel negãdo sequẽdo speciales ꝯditiones intelle-
ctus humanus soluit q̃stiones oẽs de deo, ꝛ de angelo.
qbus solutꝭ remanet quietus, ꝛ assertiuus, atqꝫ cogno-
scẽs se longe valde generalem, artificiosum, magnãqꝫ
sapientiã habentẽ. quare ꝛc̃. ꝛ sicut dictum est de qua-

drato B.C. ita dicendum est de cæteris scilicet B.D. B.E.B.F.B.G.B.H.B.I.B.K. & sic de cæteris vt in figura. quare &c.

DE MVLTIPLICATIONE ENTIVM PER QVARTAM FIGVRAM.

MVltiplicant̃.n.entia ꝑ spaciola quartæ figuræ/vsq; ad numerũ. CCLII. voluẽdo circulũ rotulæ mediocris sub minori & immobili circulo. verbigr̃a. ponat̃ littera C rotulæ mediocris sub lr̃a B circuli maioris q̃ est imobilis/& D minoris circuli sub C mediocris tunc cõfigurabitur in mẽte vna camera/siue spaciolũ B.C.D qđ est primũ spaciolũ primæ colũnæ in tabula & C.D.E q̄ ẽ spaciolũ primũ scđæ columnæ in tabula. & D.E.F. q̄ ẽ primũ spaciolũ tertiæ columnæ in tabula. & sic de cæteris spaciolis primis colũnaꝝ in tabula vsq; ad numeꝝ septenariũ/q̃ terminat̃ in spaciolo H.I.K. & sic ꝑ istam primã reuolutionẽ rotulaꝝ rep̃sentat̃ in mente cõmunicatio inter subiectũ & prædicatũ cuiuslibet ꝓpositionis. quæ q̃dẽ cõmunicatio nõ est nisi cõcordãtia duorũ extremoꝝ virtute medij. q̄ q̃dẽ mediũ in primo spaciolo primæ columnæ & ipsum C. vt si argumẽtaret̃ sic. omne magnũ ẽ bonũ. oẽ durãs est magnũ. igit̃ omne durãs est bonũ. vel sic in abstractis. oĩs magnitudo est bona. omnis duratio est magnitudo. igit̃ oĩs duratio ẽ bona. & sic patet q̄ B habet cõmunicationẽ siue ꝯuenientiam cũ C. & D in virtute magnitudinis. & ecõuerso de D cũ B. & C. vnde in spaciolo B.C.D. sex sunt cõditiones q̃bus intellectus habet se cõditionare & dispone re ad inueniendũ/& indagãdũ/ꝓbandũq; necnõ obijciendũ a q̃bus deniq; ipsemet itellectus acq̃rit sex alias conditiões voluẽdo rotulã minorẽ cũ littera E ponẽdo ipsum sub C circuli medij/sub quo erat D minoris. & ꝓpterea ꝑ istã secũdã reuolutionẽ/siue motionẽ E mi-

noris circuli, sub C mediocris, factæ sunt aliæ sex cōditiones iter B. C. E. & sic ꝑ hūc modū intellectus humanus acq̄siuit duodecim cōditiōes q̄bus habitum facit in se ad oīa antedicta. & sicut exēplificatū est de his duabus motionibus, ita intelligas nos exēplificasse de cæteris vsq; ad spaciolū. H. I. K. Et hoc mō voluēdo intellectus acquirit nouas cōditiones. & multiplicat de vno quoq; spaciolo duodecim ꝓpōnes, & vigintiquattuor quæstiones. & in hoc passu intellectus se cognoscit valde generalē, & artificiosum, & longe valde ingeniosum supra suū intelligē intātū, q̄ nemo sophistaꝝ pōt stare aduersum eū. q̄ ē q̄m deducit oēm sophistā ad multa inopinabilia ꝑ intrinsecos actus rei scibilis, & primitiuos. & sophista ꝑ itrinsecos, & secūdarios. vt alibi ꝓbabitur in his quæ dicemus de fallacijs &c.

DE COMBINATIONE PRIMORVM PRINCIPIORVM.

Modus q̄dem alius quo intellectus humanus ꝑficit̄ in hoc methodo est ꝑ cōbinatio primoꝝ principioꝝ huius sapientiæ Kabbalæ, & regulaꝝ. q̄ est nāq; ꝑ talē cōbinationē intellectus ꝑuenit ad ꝑfectam notitiā ꝓpriæ passionis de omni subiecto cuiuscunq; generis. & ad perfectissimū sapiētiæ habitū. ꝑ quē ipsæ copulat̄ cū q̄ditatibus substantiaꝝ separataꝝ in qua tota eius beatitudo & felicitas cōsistit. Est aūt cōbinatio principioꝝ & regulaꝝ decē vnio, & cōgeries ꝑ aliquod mediū. & ista cōbinatio est tm̄ necessaria hic ad sciendū, q̄tū est necessariū centū in ipso circulo. q̄ ē q̄a ista cōbinatio se habet in ista sapiētia in æqualitate ad cōbinata sicut se habet centrum ad suā circūferentiā. vt manifeste apparet ex eius inæquali distantia ab vnoquoq; principio huius Kabbalæ atq; eius regulis numeri decenarij. Notandū est q̄ duplex est cōbinatio. vna est principioꝝ tm̄. &

alia est principiorum et regularum. exemplum primæ combinationis est bonitatis cum magnitudine. vt dicendo. bonitas est magna. et sic per istam combinationem ratio duplicatur bono quod agat bonum magnum. quod est namque per hoc quod est bonitas habet prima ratio bonitatis siue eius quiditas quæ est actus boni ratione cuius bonum agit bonum. et per hoc quod est magna habet secunda ratio ei applicata, quæ est actus boni magni. ratione cuius bonum magnum agit bonum magnum. et similiter triplicatur ratio ipsi bono quando dicitur bonitas magna et æterna. patet per hoc quod est actus triplicatus ipsi bonitati. ratione cuius bonum agit bonum magnum et æternum. et per potestatem acquirit ipsa bonitas actum quadruplicatum ei per quem est status boni, magni, æterni, et potentis. ratione cuius bonum, magnum, æternum, et potens non agit nisi consimile sibi. et sicut exemplum dedimus de his quattuor rationibus quadruplicatis ipsi bonitati, siue ipsi bono, ita dandum est exemplum de omnibus aliis partibus subiecti huius sapientiæ. quæ partes in hoc methodo principia dicuntur. præterquam in contrarietate, et minoritate. cum quibus non potest habere multitudinem tantam, sicut habet de cæteris aliis principiis. quare etc. Sciendum tamen est quod contrarietas, et minoritas possunt combinari cum omnibus terminis priuatiuis, sicut bonitas cum omnibus positiuis. et propterea bonitas quincuplicatur per sapientiam: et per voluntatem sexcuplicatur. et per virtutem septies duplicatur. et per veritatem octuplicatur. et per gloriam nonuplicatur sibi ratio. per quam est actus boni. magni. æterni. potentis. sapientis. volentis. virtuosi. veri. et gloriosi. ratione cuius bonum agit similiter consimile sibi, et producit. et per differentiam decies duplicatur. et per concordantiam vndecies duplicatur. quod est quando bonitas, concordans, est actus boni. ratione cuius bonum concordans agit bonum concordans. et quia bonitas est opposita, et contraria malitiæ: et omnis concordantia, est opposita contrarietati. sequitur quod bonitas non potest combinari cum contrarietate. sicut supra dicebamus.

noris circuli | sub C mediocris | factæ sunt aliæ sex cõditiones iter B. C. E. & sic p hũc modũ intellectus humanus acqsiuit duodecim cõditiões qbus habitum facit in se ad oia antedicta. & sicut exẽplificatũ est de his duabus motionibus, ita intelligas nos exẽplificasse de cæteris vsq; ad spaciolũ. H. I. K. Et hoc mõ voluẽdo intellectus acquirit nouas cõditiones. & multiplicat de vnoquoq; spaciolo duodecim ppões | & vigintiquattuor quæstiones. & in hoc passu intellectus se cognoscit valde generalẽ | & artificiosum | & longe valde ingeniosum supra suũ intelligẽ intãtũ | q nemo sophistaꝝ põt stare aduersum eũ. q ẽ qm deducit oẽm sophistã ad multa inopinabilia p intrinsecos actus rei scibilis | & primitiuos. & sophista p itrinsecos | & secũdarios. vt alibi pbabitur in his quæ dicemus de fallacijs &c.

DE COMBINATIONE PRIMORVM PRINCIPIORVM.

Modus qdem alius quo intellectus humanus pficit in hoc methodo est p cõbinatio primoꝝ principioꝝ huius sapientiæ Kabbalæ | & regulaꝝ. q est nãq; p talẽ cõbinationẽ intellectus puenit ad pfectam notitiã ppriæ passionis de omni subiecto cuiuscunq; generis. & ad perfectissimũ sapiẽtiæ habitũ. p quẽ ipsæ copulat cũ qditatibus substantiaꝝ separataꝝ in qua tota eius beatitudo & felicitas cõsistit. Est aũt cõbinatio principioꝝ & regulaꝝ decẽ vnio | & cõgeries p aliquod mediũ. & ista cõbinatio est tm necessaria hic ad sciendũ | qtũ est necessariũ centũ in ipso circulo. q ẽ qa ista cõbinatio se habet in ista sapiẽtia in æqualitate ad cõbinata sicut se habet centrum ad suã circũferentiã. vt manifeste apparet ex eius inæquali distantia ab vnoquoq; principio huius Kabbalæ atq; eius regulis numeri decenarij. Notandũ est q duplex est cõbinatio. vna est principioꝝ tm. &

alia est principiorum et regularum. exemplum primæ combinationis est bonitatis cum magnitudine. vt dicendo. bonitas est magna. et sic per istam combinationem ratio duplicatur bono quod agat bonum magnum. quod est namque per hoc quod est bonitas habet prima ratio bonitatis siue eius qualitas quæ est actus boni ratione cuius bonum agit bonum. et per hoc quod est magna habet secunda ratio ei applicata, quæ est actus boni magni. ratione cuius bonum magnum agit bonum magnum. et similiter triplicatur ratio ipsi bono quando dicitur bonitas magna et æterna. patet per hoc quod est actus triplicatus ipsi bonitati. ratione cuius bonum agit bonum magnum et æternum. et per potestatem acquirit ipsa bonitas actum quadruplicatum ei per quem est status boni, magni, æterni, et potentis. ratione cuius bonum, magnum, æternum, et potens non agit nisi consimile sibi. et sicut exemplum dedimus de his quattuor rationibus quadruplicatis ipsi bonitati, siuæ ipsi bono, ita dandum est exemplum de omnibus alijs partibus subiecti huius sapientiæ. quæ partes in hoc methodo principia dicuntur. præterquam in contrarietate, et minoritate. cum quibus non potest habere multitudinem tantam, sicut habet de cæteris alijs principijs. quare etc. Sciendum tamen est quod contrarietas, et minoritas possunt combinari cum omnibus terminis priuatiuis, sicut bonitas cum omnibus positiuis. et propterea bonitas quincuplicatur per sapientiam: et per voluntatem sexcuplicatur. et per virtutem septies duplicatur. et per veritatem octuplicatur. et per gloriam nonuplicatur sibi ratio. per quam est actus boni. magni. æterni. potentis. sapientis. volentis. virtuosi. veri. et gloriosi. ratione cuius bonum agit similiter consimile sibi, et producit. et per differentiam decies duplicatur. et per concordantiam vndecies duplicatur. quod est quoniam bonitas, concordans, est actus boni. ratione cuius bonum concordans agit bonum concordans. et quia bonitas est opposita, et contraria malitiæ: et omnis concordantia, est opposita contrarietati. sequitur quod bonitas non potest combinari cum contrarietate. sicut supra dicebamus.

ꝙ est qm̄ quęqꝫ opponit̄ cōcordātiæ, opponit̄ bonitati. sed cōtrarietas opponit̄ cōcordātiæ. igit̄ opponit̄ bonitati. Et siquis sic argumentaret̄. ois causa generationis est bona. sed cōtrarietas est causa generatiōis. igit̄ cōtrarietas est bona. rn̄det̄ ꝙ cōtrarietas elemētoꝝ ē causa generatiōis ꝑ accidēs. igit̄ nō est nisi bona ꝑ accidens. cōtrarietas aūt cū sit cā corruptionis ꝑ se, corruptio est mala: sequitur ꝙ cōtrarietas sit ꝑ se mala. sed si est bona. est bona ꝑ aliud. combinat̄ insuper bonitas cū principio, medio, ⁊ fine. ⁊ cū minoritate, ⁊ æqualitate. sed cū minoritate nequaꝙ, nisi cōparatiue. ⁊ ꝓpterea dicendū est ꝙ ipsa cōbinat̄ duodecies, dicēdo. bonitas ē principiās. ⁊ cōbinat̄ etiā terdecies: ⁊ quaterdecies, ⁊ quindecies, ⁊ sexdecies, cū cæteris pricipijs secūdæ figuræ T. ⁊ notandū est, quod sicut dictū est de cōbinatiōe bonitatis cū omnibus principijs vt si exēplis dictū est. ita ⁊ vnūquodqꝫ cæteroꝝ principioꝝ subiecti cōbinandū est. vt dicendo magnitudo bona. magnitudo æterna. magnitudo potēs. magnitudo sapiens. magnitudo volens. magnitudo virtuosa. magnitudo vera. magnitudo gloriosa. vtilitas aūt quæ acquirit̄ ex cōbinatiōe principioꝝ ⁊ regulaꝝ est vt intellectus human⁹ in sua cognitione appræhēdat generalitatē esse ipsorū absolutā, ꝑ quā cautior efficit̄ cōtra volentes lacerare veritatē. ⁊ ideo incipiēdo a cōbinatione bonitatis cum regulis quærit̄ primo. vtrū ꝙ est regula B bonitas sit primū principiū in genere bonitatis. cui rn̄dendū ē ꝙ sic. alioquin nihil esset bonū. patet nāqꝫ in quocūqꝫ genere in quo non est dare primū. non est dare vltimū. ⁊ consequenter nec mediū. quare nihil esset bonū. ꝙ est absurdū, ⁊ valde inconueniēs, ⁊ hoc scrutatū est ꝑ primā speciē regulæ B. sed ꝑ primā speciē regulæ C quæritur qd est bonitas generalis? cui respōdendū est ꝙ est actus boni generalis infundentis in oēs substātias suā bonitatē.

bonitatē. q̄ est q̄n bonitas in materia ē pura potētia. & in forma est actus substētatus in materia. quare substentat materia/ & forma p bonitatē ipsam. & si q̄rat p scd̄am spēm regulæ C qd habet in se bonitas ḡnalis? cui rñdēdū est q̄ habet sua correlatiua ḡnalia/ sine qb' nō pōt esse ḡnale pricipiū. nāq; p primā spēm regulæ C bonitas ḡnalis est actus boni ḡnalis infundētis bonitatē in oibus entib'. &c. Et expedit p hoc q̄ relatiua ei' sunt ḡnalia essentialiter. aliogn bonitas nō eēt primū ḡnale principiū in ḡne bonitatis. & sic nihil esset bonū oio. vt supradictū ē. Et patet ēt p primā regulā D. vt q̄n quærit. bonitas ḡnalis a quo est? cui rñdēdū ē q̄ a seipsa est/ & a nullo alio deriuat. cōsequenter quærit p tertiā spēm regulæ C. qd est bonitas in alio? cui rñdēdum est q̄ ipsa est habitus in subiecto / p quez est actu bonū/ & p quē est bñfatiēs. & p quartā spēm regulæ C quærit qd habet bonitas cū alio? cui rñdēdū est q̄ habet existentiā ai subiectu. sine qua non pōt esse/ nec habere actiōez in ipso/ nec passionē/ rōne ppriæ naturæ p scd̄am spēm regulæ C significate. & sicut exemplū dictū est de cōbinatiōe bonitatis cū regula B. C. Ita opifex pōt dare cōbinationē eiusdē cū cæteris/ vt in exēplo de cōbinatione intellectus cū alijs dictum est in regulis. quare &c. & hoc facito etiam de omni alio principio sicut de bonitate. quare &c.

DE COMBINATIONE NOVEM SVBIECTORVM CVM PRIMIS PRINCIPIIS / ET REGVLIS.

Subiecta autē huius sapientiæ de qbus passiōes demōstrant in ea/ sunt nouē. vz De'. Angelus. Cælū. homo. Imaginatiuū. Sensitiuū. Vegetatiuū. Elementatiuū. instrumētatiuū. quæ subiecta nouē iam significata sunt p nouē lr̄as alphabeti. q̄ est nāq; B significat deū. & C Angelū. & D Cælū & E hoiez. & F imaginatiuū. & G sensitiuū. & H vegatatiuū.

⁊ I significat elemẽtatiuũ. ⁊ K instrumẽtatiuũ signifi/
cat. quæ subiecta taliter se hñt, ꝙ qcquid est præter ea
nihil est. ꝙ est qm̃ omnis sermo necesse ẽ ꝙ sit aut ď ge
nere diuinaꝝ rerum. s. de Deo. aut de angelo. aut de
cælo. aut de homine. aut de imaginatiuo. aut de sen/
sitiuo. aut de vegetatiuo. aut de elementatiuo. aut de
instrumẽtatiuo. Et hoc caput est de applicatione ꝓprij
actus cuilibet subiecto, quæ est finis q̃situs in hoc me=
thodo. vnde notãdũ est ꝙ vnũquodq; istoꝝ subiectoꝝ est
cõbinabile, ⁊ deducibile ĩ recto cũ pricipijs, ⁊ regulis.
vt dicendo. deus ẽ bonus. ⁊ deus ⁊ suũ esse est bonum.
⁊ suũ esse nõ põt esse bonũ. nisi ꝑ suãmet bonitatẽ. q̃ est
idẽ ꝙ ipse deus. Sicut. n. coloratũ nõ põt esse sine co=
lore, ita deus non põt esse bonus, nisi ꝑ suãmet bonita/
tẽ. q̃ ab alio minime recipit᷑ in deo. ⁊ similiter deus est
magnus. ⁊ deus, ⁊ suũ esse ẽ magnũ ꝑ suãmet magni/
tudinẽ quæ idẽ est, ꝙ ipse deus. ex q̄bus. n. apparet ꝙ
bonitas dei est eius ratio ꝙ ꝓducat bonũ diuinũ. ⁊ si=
militer magnitudo est ei ratio duplicata, ꝙ ipse deus
ꝓducat magnũ diuinũ. ⁊ similiter cũ dicit᷑ deus est ꝑ/
manens est ei alia tertia ratio qua ꝓducit diuinũ bo/
nũ, magnũ, ⁊ ꝑmanens. nã de⁹, ⁊ suũ esse est ꝑmanẽs,
ꝑ suãmet ꝑmanentiã, siue durationẽ. insuper deus est
potẽs. ⁊ deus ⁊ suũ eẽ est potẽs ꝑ suãmet potestatẽ, q̃ ẽ
ipsemet deus. ⁊ est ei alia ratio qua agit diuinũ, bonũ,
magnũ, ꝑmanẽs et potens. insuper deus est sapiẽs. ⁊
deus ⁊ suũ esse, est sapiens ꝑ suãmet sapientiã, quæ est
ipsemet deus. ⁊ ẽ ei alia rõ qua scit seipsum esse bonũ,
Magnũ, ꝑmanentẽ, potẽtẽ, atq; sapientẽ. amplius de⁹
⁊ suũ esse est volẽs ꝑ suãmet voluntatẽ, quæ ẽ ipsemet
deus. ⁊ est ei ratio qua amat, ⁊ vult seipium. alioquin
nõ esset deus. similiter deus ẽ virtuosus. ⁊ deus, ⁊ suũ
esse est virtuosũm ꝑ suãmet virtutẽ, q̃ est ipsemet de⁹.
⁊ est ei ratio, ꝙ agat diuinũ, bonũ, magnũ, ꝑmanens,

potens/sapiēs/amabile/siue volitū/ꝛ virtuosum. præterea deus ē verus/ꝛ deus ꝛ suū esse est veꝝ ꝑ suāmet veritatē/q̄ est ipsemet deus. ꝛ similiter deus ē gl'iosus/ ꝛ deus ꝛ suū esse ē gl'iosum ꝑ suāmet gl'iam/q̄ est idē ꝙ ipse deus. Et notandū est scd̄o ꝙ hæc principia vnā cōditionē habent cū deo/ꝛ aliā cū angelo. ꝛ vnā cū cælo/ ꝛ aliā cū homine. ꝛ sic de alijs suo mō. ꝙ est nāq; alia ē ratio essentiæ diuinæ/a rōne essentiæ angelicæ. ꝛ rō est qm̄ in essentia diuina bonitas est infinita. ꝑꝑ qd̄ deum bonū minime dici pōt/sed infinitæ bonitatis. ꝙ nō est ita in essentia angelica/ꝑꝑea ꝙ bonitas essentiæ eius ē bonitas finita/ꝛ dependēs. sed bonitas diuina q̄ est infinita a nullo est dependēs. alioqn nō eēt dei bonitas. similiter āt bonitas essentiæ cæli ē distincta a bonitate essentiæ angelicæ. eo qm̄ in cælo ē corporea. ꝛ in angelo incorporea. similiter distinguit᷑ per hoc/ qa bonitas angeli est simul cū æternitate. ꝛ bonitas cæli est simul cū tpe. ꝛ est alia differentia qa bonitas angelica est bonitas cōpræhendēs/ꝛ mouēs. ꝛ bonitas cæli est cōpræhensa/ꝛ mota saltē ad vbi. ꝛ sicut dictū est de cōparatione bonitatū istoꝝ triū subiectoꝝ/ita dicendū ē de bonitate cæteroꝝ in hoc methodo subiectoꝝ suo mō. ꝛ notandū est ꝙ ad ꝑfectā ꝛ optīmā notitiā hoꝝ subiectoꝝ oīum quattuor cōditiōes reqrunt᷑. Prima est conditio cognitiōis subiecti cuiuslibet habere ꝑpriā diffinitionē qditatiuā qua ab omni alio distinguit᷑. vt si q̄rat᷑ aliqd de eo/vel de aliquo eorū rn̄dendū est taliter affirmādo vel negando. vt diffinitiōes primoꝝ principioꝝ cōpetāt diffinitiōibus eorūdē ꝛ similiter de regulis expedit vt remaneāt sine læsiōe in ipsis principijs. Alia cōditio est qd̄ in actu practico opꝫ cōseruare differētias eoꝝ subiectoꝝ accidētales/siue extrinsecas. v̄bi gr̄a. bonitas diuina differt a bonitate angelica per esse sup̄ oē ens finitū ꝛc̄. sed bonitas angeli differt a boni-

tate cæli ꝑ esse extra omne ens mobile. ⁊ bonitas cæli differt a bonitate hominis ꝑ esse ingenerabile/ ⁊ incor/ruptibile. ⁊ bonitas hois distinguit᷑ a bonitate imagi-natiui ꝑ eē abstractiuū cū tꝑe. sed bonitas imaginatiui distinguit᷑ a bonitate/ sensitiui ꝑ esse cognitiuū. ⁊ boni/tas sensitiui distinguit᷑ a bonitate vegetatiui ꝑ esse ta-ctiuū. ⁊ bonitas vegetatiui distinguit᷑ a bonitate ele-mētatiui ꝑ esse nutritiuū. bonitas aūt elemētatiui dif/fert a bonitate instrumētatiui ꝑ esse mixtū. sꝫ bonitas instrumētatini est ꝑ bonitatē/ ⁊ esse motiuū/ ⁊ motū. ex q̄bus oībus ponunt᷑ aliquæ descriptiōes/ siue diffōnes istoꝝ subiectoꝝ nouē. quaꝝ prima ē hæc bonitas dei ē eius actus/ ⁊ ꝑfectio/ vt agat bonū incōprēsibile primi/tiuū/ ⁊ p̄cedēs æterno. sed bonitas angelica ē actus an/geli ⁊ ꝑfectio/ vt agat bonū cōprenhēsibile ⁊ simul cū æterno. ⁊ bonitas cæli ē eius actus rōne cuius cælum agit bonū tꝑale/ siue tēpus ꝑpetuū. sed bonitas hois ē actus/ rōne cuius homo agit bonū intelligibile tꝑale. ⁊ sicut exēplificatū est de his quattuor subiectis/ ita p̄t exēplificari de cæteris quinq; subiectis suo mō. Tertia cōditio est vt cōseruet᷑ cōcordātia subiectoꝝ/ vꝫ primo dei/ ⁊ angeli: in esse incorporali cōcordant᷑. ⁊ sic de cæte ris suo mō. Quarta cōditio est ꝙ scdꝫ nobilitatē/ ⁊ alti tudinē subiectoꝝ ita attribuendū est eis nobiliora/ ⁊ al tiora principia. Verbigr̄a. deus est nobilior/ altiorq; cæteris/ ⁊ ꝓpter/ ea nobiliora/ ⁊ altiora debent᷑ ei prin/cipia. quare ⁊c̄. Et licet deus sit deducibilis ꝑ oia prin/cipia/ ⁊ regulas. ꝑ quæ/ vel ex q̄bus deus ē infinitæ bo/nitatis: infinitæ/ magnitudinis: infinitæ duratiōis: infi nitæ potētiæ: infinitæ sapientiæ: infiniti amoris: infini/tæ virtutis: infinitæ veritatis: infinitæ gloriæ. ⁊c̄. Et ꝑ hæc deus videt᷑ habere descriptiōes nōnullas/ tn̄ hic vnā tm̄ ponimus. quæ ē hæc. Deus est esse nihilo egēs ex̄ se. sed oē ens eget eo. pꝫ qm̄ ē supior omni entitate.

Et p̱ istã descriptionẽ / siue circũscriptionẽ deus distin-
guit ab omni ente. ꝙ est nãq; oia entia egẽt aliquo ex
se. ⁊ ꝓpterea in eo nulla est cõtrarietas / nec minoritas /
nec principia defectiua / nec priuatiua aliqua i eo sunt.
verũtñ in eo est omnis maioritas / omnis æqualitas.
maioritas qdẽ respectu creaturaꝝ. autez respectu sui
ipsius. scďa ps patet qm̃ æqualia habet principia. vz.
bonitatẽ / magnitudinẽ / durationẽ / ptãtẽ / sapiẽtiã / ⁊c.
principia / ⁊ æquales actus habet / ⁊ relatiões æquales.
In deo tñ est dr̃ia relatiuoꝝ sine qua non possunt esse.
nec deus sine ipsis posset habere actionẽ intrinsecam /
⁊ pmanẽte ⁊ ĩfinitã. imo sine relatiuis itrinsecis actio
nes oẽs in deo essent ociosæ ꝙ est absurdũ. patet ẽt qm̃
p̱ bonitatẽ habet bonificatiuũ ⁊ bonificabile ⁊ bonifica
re. q̃ relatiua sunt coessentialia cũ ipso deo. ⁊ deitas / ⁊
bonitas in eo idẽ sunt / ⁊ similiter intellectiuũ / intelligi-
bile / ⁊ intelligere. quare ⁊c. Insuper in deo est cõcordã
tia. patet nãq; p̱ ipsam distat a cõtrarietate p̱ infinitũ /
⁊ sua relatiua cõueniũt infinite / ⁊ æterne i vna essentia /
⁊ natura idẽtitatis. Propter quod de suis actiõibus ẽt
intrinsecis potest dici ⁊ ꝙ in deo nulla est quãtitas / nec
q̃litas / nec tps. Pz qm̃ est essentia nuda ab oi accidẽte p̱
infinitũ. Quare ⁊c. Et sic intellect⁹ humanus se cogno
scit p̱ hæc valde habilẽ ad cognoscẽdũ / ⁊ intelligendũ /
⁊ copulãdũ se / siue vniendũ cũ substantijs separatis cũ
qbus sua cõsistit beatitudo. ⁊ cognoscit isup̱ ea quæ de
ipsis substãtijs separatis p̃dicari possunt p̱ principia / ⁊
regulas eis attributa. Amplius cognoscit intellect⁹ hu
manus ꝙ si angelus / ⁊ cætera subiecta / habẽt posse in
se nãle ꝙ multo magis / ⁊ longe de⁹ hz cũ sit subiectũ
cæteris nõ solũ altius / ⁊ nobili⁹ / sz altissimũ / ⁊ nobilis-
simũ. vt pz p̱ locũ maioris ad minus. Et angelus ẽt est
deducibilis p̱ oia principia ⁊ regulas ei appropriata.
ipe. n. hz naturalẽ bonitatẽ / magnitudinẽ / æternitatẽ /

ptātē|sapientiā|⁊ sic de cæteris. Qui angelus sic diffiniri pōt vz. Angel⁹ est substātia intellectualis lōge valde similis deo. in eo qdē est natura bonificādi|magnificādi|æternādi. ⁊c̄. ꝙ est qm̄ hꝫ sua correlatiua essentialia. vz bonificatiuū|bonificabile|⁊ bōificare. magnificatiuū|magnificabile|⁊ magnificare. q̄ p scōam spēꝫ regulæ C sunt significata. ⁊ in angelo est ēt maioritas. pꝫ|quoniā est maior hoīe. ⁊ iō maiora|⁊ altiora principia cōueniūt. ⁊ altiores regulæ similiter respectu principiorꝫ|⁊ regularꝫ|q̄ homini cōueniūt. ⁊ in hoc passu cognoscit intellectus ꝙ si hō nō pōt vti potētijs aiæ sine organo corpali|nō seqt̄ per hoc ꝙ angelus nō possit. ꝙ est|quoniā potētia dr̄ æquoce|de potētia aiæ hominis: ⁊ de angelo. vnde angelus pōt suos cōceptus cōmunicare|⁊ in nobis agere sine organo corporeo sibi ꝓprie attributo. Insuper in angelo est drīa. pꝫ quoniā suus intellectus|volūtas|⁊ memoria distinguunt̄ iter se. est ēt i eo æqualitas intelligēdi|amādi|recolēdi|ratiōe subiecti supræmi|ꝙ æqualiter est amabile intelligibile|⁊ recolibile. Amplius in angelo ē minoritas. pꝫ quoniā est minor deo vnde prima intelligentia ē maior scōa|⁊ scōa tertia|⁊ tertia quarta|⁊ quarta qnta|⁊ qnta sexta|⁊ sexta septima|⁊ sic successiue vsqꝫ ad itellectū humanū q vlt ima|⁊ infima intelligētiaꝝ est|q ē extremū infra. sicut deus est aliud extremū intelligentiarū supra. quare palā est ꝙ intelligētiæ mediæ sunt corporꝝ cælestiū mouent. ꝓpter qō vr̄ si in ordine naturæ est dare vnā intelligentiā q̄ nequaq̄ mouet corpus cæleste|nec p se|nec ꝑ aliud|necesse est vt det̄ alia itelligētia|quæ moueat cælū ꝑ aliud|qō est nō mouēs nisi tanq̄ amatū|⁊ desideratū. ⁊ hæc sufficiat de angelo. Cælū.n. vero hꝫ naturalē bonitatē|magnitudinē|ptātē|durationē|sapiētiā|siue scibilitatē|volūtatē|virtutē|ṽitatē|⁊ glīā suo mō. ꝑꝑ qō ē ꝑ oia pricipia|⁊ re-

glas ӡducibile. Q ӡ qdē cælū sic definit̄ Cælū ē primū corpus mobile in cuius esse nulla ē cōtrarietas. in cæ-lo sunt naturales appetitus/ ꝛ instinctus/ ꝛ cōsequēter motiuitas siue mobilitas ꝛ mouere. vi ꝛ meli⁹ i se hꝫ motiuū/ mobile/ ꝛ mouere. sine qb⁹ nō posset habere naturā infinitā/ ꝛ ꝑpetuā. ꝛ ꝓpterea est cā effíciēs ꝓductiuaq; hoꝝ inferioꝝ ꝑꝑ ꝙ in elementis quattuor ꝛ elemētatis oib⁹ ē agēs/ mouēs/ influēs/ nullāq; passionē ab eis suscipiēs. rōne suæ magnæ actiuitatis/ ꝛ motiuitatis i cuius actiōe nihil repatit̄ ab extrisecoinec in se augmētū recipit/ nec diminutionē. ꝙ est/ qm̄ ꝯrioꝝ minime ē susceptiuū/ ꝛ hꝫ naturalē dominiū in elemētis/ ꝛ elemētatis. ex quo in eis cāt naturales motiōes/ ꝛ quattuor āni tēpora/ mēses/ septimanas/ dies/ ꝛ horas. tonitrua/ fulgura/ pluuias/ vētū/ tærremotū/ mōstruosaq; aīalia/ ꝛ eiusmodi. ꝛ hoc facit qm̄ materia gn̄abiliū/ ꝛ corruptibiliū ē naturalr̄ obediēs ei lōge valde/ ꝛ cælū est in loco suo sicut corpus in sua supficie. s. infra suam superficiē inclusiue/ ꝛ est cū tēpore. pꝫ/ quoniā ē infra æternitatē/ ꝛ tēpus est ei ꝓpriū. ꝛ sic successiue per oēs regulas interrogatiōis ꝓcedendū est suo mō. quoniā vero homo ē substātia cōposita ex anima intellectiua ꝛ corpore organico. rōne cuius compositionis ē deducibils per principia ꝛ regulas/ secundum duos modos vꝫ inquātū est intelligēs ꝛ inquantū est corpus organicū naturale. cuius diffinitio ē hæc. videlicet. Homo ē rōnale discursibile. vel intelligēs per discursum. in homine quidem scōm ipsius esse principia sunt duplicata. videlicet. duæ bonitates. duæ magnitudines. duæ durationes. ꝛ sic de alijs suo modo. insuper homo inter cætera generabilia ꝛ corruptibilia est generalior cæteris/ ꝛ sublimior. propter quod homo dicit̄ minor mūdus. vel homo est pars mundi maior. ꝛ ꝓpterea deducibilis est secundum duplicem modum. Quare ꝛc.

Imaginatiuũ ẽ deducibile ꝑ principia ⁊ regulas speci-
ficæ ad imaginãdũ imaginabile. sicut in adamante ad
atrahẽdũ ferrũ ad se. ꝙ qdẽ imaginatiuũ sic diffinit̃.
Imaginatiuũ est aial sensuale. aut imaginatiuũ ẽ aial
Phantasticũ / siue phantasticãs. Et ẽ qdẽ imaginatiuũ
etiã deducibile ꝑ principia ⁊ regulas / ex quibus intelle
ctus humanus habet de eo magnã notitiã / ⁊ de oibus
eis q̃ cõueniunt ipsi imaginatiuo. Imaginatiuũ quidẽ
ad se trahit species a rebus sensatis ꝑ sensus particula
res. ⁊ hoc facit cũ suis correlatiuis intrinsecis. q̃ sunt
imaginatiuũ / imaginabile / ⁊ imaginari ꝑ secũdã spẽm
regulæ C. Nãq; cũ imaginatiua sit act⁹ / ⁊ ꝑfectio ima-
ginatiui. rõne cuius imaginatiuũ nõ agit / nisi imagina
tiuũ. ⁊ cũ ois imaginatiua sit bõa / manifestũ ẽ / ꝙ ima-
ginatiuũ habet effectũ bonũ. ⁊ similiter cũ sit magna
manifeste apparet ꝙ effectus imaginatiui sit magn⁹.
⁊ ꝓpterea nos videmus imaginatiuũ imaginari ma-
gnũ montẽ / aut paruũ punctũ cũ paruitate. insuꝑ est
durabilis ipsa imaginatiua. quare imaginatiuũ dura
bile est / ⁊ sua obiecta durant / dũ ab eo obiectant̃. quẽ-
admodũ durãt obiecta abstracta in rõnali animali ꝑ
memoriã / extra imaginationẽ / ⁊ extra sensũ in brutis.
Et se habet imaginatiua i brutis / sicut se habet anima
rõnalis in homine. sed anima rõnalis ꝑficit potẽtias
inferiores in homine. igit̃ imaginatiua perficit in bru
tis. ⁊ habet imaginatiuũ ptãtẽ. patet qm̃ Cæteræ po-
tẽtiæ animæ suæ imaginatiuæ obediunt. vz. sensitiuæ
vt palã ẽ in motu volũtario / ⁊ in cõcupiscẽtijs. ampli⁹
imaginatiuũ est sapiens. patet / qm̃ bruta habẽt indu-
striã ad viuendũ / ⁊ ad malũ euitandũ. vt capra q̃ lupũ
subterfugit ex naturali instinctu. inest etiã imaginati-
uo appetitus imaginandi phantasma ꝑegrinũ in quo
quiescit imaginãdo illud. tñ actus eius aliqñ impedit̃
a sensibus exterioribus / appræhẽdẽtibus sua obiecta.

vt a visu qñ comprӕhendit colores/ ⁊ ab auditu voces/ ⁊ sonos ⁊c̃. Quorũ quodlibet impedit actũ imaginatiui circa phantasma pegrinũ. cã aũt huius ẽ qm̃ sensus particulares pfectius attingũt ,ppriũ obiectũ in sentiẽdo/ ꝙ imaginatiuũ in imaginãdo. ⁊ in imaginatiuo nõ relucet ita coloratũ perfectӕ sicut in visiuo. Imaginatiuũ est virtuosum/ qa eius actus est virtuosus. patet/ qm̃ attrahit species sensatorũ a sensibus: ponẽdo illas in suo imaginabili. ⁊ in eo characterizat eas. ⁊ est etiã verꝫ. patet/ qm̃ imaginat᷑ verꝫ. ⁊ vere attingit ,pprium obiectũ/ nisi impediat᷑ ex dfectu organoꝝ ei seruiẽtiũ. Amplius imaginatiuũ est gl'iosum / qa eius pfectio est gloriosa. pꝫ/ qm̃ causat delectationẽ in supposito imaginabili in quo est. ⁊ ẽ distinguẽs. patet qm̃ agit diuersimode in ,pprium obiectũ: recipiẽdo diuersas imagines. imaginatiuũ est cõcordãs. pꝫ/ qm̃ cõcordat subiectum cũ obiecto/ ⁊ obiectũ cũ subiecto. ⁊ cũ cõtrarietate imaginatiuũ resistit subiecto in quo est / obiectando obiectũ odibile/ ⁊ inappetibile. sicut mater est imaginãs filiũ mortuũ cũ tristititia. insuper imaginatiuũ est principiũ efficiẽs nihil extra se trãsmutans. ⁊ materiã de sensitiuis faciẽs species sensibiles abstrahẽdo ab eis cũ sua imaginatiua. quӕ est forma/ ⁊ actus eius. rõne cuius in obiectis quiescit. Amplius imaginatiuũ ẽ mediũ p suũ ,ppriũ actũ inter sensitiuã potẽtiã / ⁊ intellectiuã in homine. sed in brutis ẽ extremũ cum quo sua vita habituat᷑. ⁊ est etiã cũ ea finis in quo quiescit. ⁊ est obiectũ suũ imaginatũ. siue phantasma. Aliogn imaginari nõ esset eius actus ,pprius. insuper imaginatiuũ habet maioritatẽ. patet qm̃ obiectat magnũ hominẽ/ aut maiorẽ illo/ aut maximũ illoꝝ/ ⁊ habet etiã ӕqualitatẽ cũ suis correlatiuis vt pꝫ p scdam spẽm regulӕ C designatis. ꝙ est/ qm̃ nisi essent ӕqualia p essentiã non posset se habere ad obiectũ ӕqualiter/ ⁊ habet pterea

minoritatē. patet qm̄ pōt imaginari minorē hominē cæteris. Et similiter imaginatiuū est deducibile p oēs species regulaꝝ. vt patebit in tractatu vltimo, ꝛ latiꝰ. quare ꝛc̄. In sensitiuo aūt sunt principia ꝛ regulæ propriæ per quæ ipsum deducit per modū specificū. ꝙ est qm̄ per visum vnā hꝫ bonitatē distinctā a bonitate, ꝗ̄ hꝫ per auditū, ꝛ p tactū. ꝛ hoc maxime faciūt differentiæ ꝓportiōis instinctus, ꝛ appetitus. ita vt tot sint bonitates specie distinctæ, quot sunt sensus particulares. ꝙ quidem sensitiuū sic diffinitur. Sensitiuū est animal progressiuū vel mutās situ ex se. Et ꝓpterea est deducibile p oia principia, ꝛ regulas. ꝙ ē. quoniā hꝫ bonitatē p quā facit bonū sentire, ꝛ p magnitudinē magnū sentire. ꝛ p durationē durās. ꝛ sic de alijs principijs suo mō possumus dicere. ꝛ virtus sensitiua, siue sensitiuū hꝫ suos correlatiuos essentiales. vꝫ. sensitiuū, sēsibile, ꝛ sentire. sine qbus esse nō pōt. ꝛ sunt illa ex qbus communis sensus cōstituit̄. Virtus sensitiua est potētia in animato corpore. ratione cuius videt colores, audit sonos, olfacit odores. gustat sapores. calidū, frigidū, siccū, humidūq; sentit, atq; durū, molle, asperū, ꝛ lene. ꝛ hꝫ hæc virtus suū obiectum in alio. vt color niger in coruo. ꝛ albedo in niue. ꝛ sapor in mirto. Et habet etiā virtus sensitiua p sensū cōmunē relatiuos cōmunes. ꝛ p particularē particulares. vt p visū. visiuū, visibile, ꝛ videre. ꝛ auditiuū, audibile, ꝛ audire, p auditū. ꝛ sic de aliis tribus sensibus suo mō. est aūt sensitiua in vegetabili cōplātata atq; inexa sicut vegetatiua in elemētato. est aūt sensitiua corpis viuētis aialis pfectio ꝛ actus. rōne cuius aial sentit p tactū, ꝛ cætera sua obiectat. ꝛ sic de cæteris oibus regulis suo mō dicēdū ē. In vegetatiuo simil'r sunt regulæ qbus specifice ꝺducit̄. nāq; plātæ agūt per suas spēs in qbus sunt. piper. n. ꝛ rosa scd̄m ꝓpriā spēm agunt. ꝛ similiter liliū. quare

principia vegetatiui sunt materialiora prĩcipijs sensitiui. ⁊ principia sensitiui principijs imaginatiui. ꝙ est / nãq; principia inferiora sunt magis terrea principijs supioribus. ⁊ diffinit᷑ aũt vegetatiuũ sic. Vegetatiuũ ẽ corp⁹ animatũ ꝑ se nutribile. Vegetatiuũ aũt ẽ bonũ / qm̃ a bonitate bonificat᷑ / ⁊ ꝑpterea bonã facit trãsmutationẽ in nutrimẽta / ⁊ nutritionẽ / atq; gñationẽ / similis eius in specie. ⁊ per hoc ꝙ compræhẽdit omne vegetans / est magnũ. ꝙ est / quoniã vegetatiua q̃ est eius actus / cõplãtata est i eo / ⁊ h̾ʒ durationẽ ꝑpter ꝑmanẽtiã in ꝑprio subiecto suo mõ. Et sic de alijs principijs cõbinationẽ facito. Insup q̃rit᷑ verã vegetatiuã sit cui rñdendũ est affirmatiue / aliogn nullũ aĩal / esset nutribile. ⁊ si q̃rat᷑ / qd est vegetatiuũ? rñdẽdũ est per suã ꝑpriã diffinitionẽ ut supra. ⁊ si q̃rat᷑ de suo abstracto ꝙ est ipsa vegetatiua. rñdẽdũ est ꝙ ipsa est actus ⁊ perfectio corporis viuẽtis. rõne cuius corpus viuẽs nõ agit nisi simile sibi / in genere / vel specie. vel ꝙ ipsa est potẽtia animæ rõne cuius corp⁹ Physicũ nutrit᷑ / ⁊ auget᷑. ⁊ vnum in specie cõseruat᷑. ⁊ h̾ʒ hæc vegetatiua suos correlatiuos essentiales ex q̄bus h̾ʒ esse / ⁊ opari. vʒ vegetatiuũ / vegetabile / ⁊ vegetare. ⁊ h̾ʒ suũ fundamẽtũ elementatiuo. ⁊ ipsa est fundamẽtũ sensitiuæ. Quare interrẽpto vegetatiuo interimit᷑ sensitiuũ. ⁊ iterrẽpto elemẽtato interimit᷑ vegetatiuũ. vegetatiua q̄dẽ cuʒ semine suũ ꝑpereat simile in spẽ / vel cũ alio supplente vicẽ seminis. ⁊ sicut exẽplificatũ ẽ de spẽbus regulæ C ita exẽplificãdum est de cæteris regulis. Quare ⁊c̃. In elementatiuo q̄dẽ similiter sunt principia / ⁊ regulæ. q̄bus ẽt deducit᷑ sub quo m̃lta distinguunt᷑ / spẽ cõtẽta / vt auꝝ / argẽtũ / ⁊ cætera metalla / ⁊ lapides / ⁊ sĩlia his. ꝙ elemẽtatiuũ sic diffinit᷑. Elemẽtatiuũ ẽ corpus physicũ in esse cui⁹ est primaꝝ qualitatũ refractio. Elemẽtatiuũ est bonũ. pʒ / quoniã bonũ elementatum facit.

verbigfa. bonū aurū. bonū argētū. bonū ignē: ꝛ simi
liter est magnū qm̄ facit magnū montē magnū ignē
ꝛ huiusmodi. elemētatiuū est ꝑmanens ꝙ facit lapidē
ꝑmanentē. ꝛ sic dicendū est de alijs principijs mō suo.
Cuius abstractū est elemētatiua q̄ est virtus siue potē
tia formæ elemētalis. rōne cuius vnū elemētū agit in
aliud. ꝛ sic omnia insunt vnicuiqꝫ mixto licet non scḋm
vnā æqualitatē. sed sub certa actione ꝛ passiōe ex qb⁹
causant̄ corpa spē disticta. vt ignis. aer. aqua ꝛ terra.
ex partibus quoꝝ cōstāt omnia mixta. vt aurū. argen
tū. lapis. lignū. ꝛ huiusmodi. Et habet in se suos corre
latiuos. sine qbus esse non pōt. vꝫ. elemētatiuū eleme
tabile ꝛ elemētare. ꝛ vnoquoqꝫ elemēto est instrumē
tū. quo elemētata cōtra opant̄ ad inuicē. ꝛ habet i eis
posse alterādi. indurādi. purificādi. ꝛ huiusmodi. con
stat aūt elemētatiuū de prima forma ꝛ de prima ma
teria. q̄ oium reꝝ naturaliū sunt prima principia vni
uersalia: ꝛ prima ꝛ intrinseca elementa. ꝛ deriuat̄ ele
mētatiuū ab elemētādo elemētata ꝑ ꝓpriā mareriā.
ꝛ per ꝓpriā formā ꝛ si quærat̄ elemētatiuū cuius est
rn̄dendū est ipsum esse naturæ elementalis ꝛc̄. Instru
mentatiuū cōtinet sub se duo genera instrumētorū vꝫ
naturale ꝛ artificiale. naturale aūt diuidit̄ scḋm spiri
tualitatē ꝛ corporalitatē ꝛ in virtutē ꝛ vitiū. gen⁹ ꝓo
virtutū sub se cōpræhēdit species moralitatis oēs. vt
sunt iustitia prudētia fortitudo tēperātia liberalitas
magnificētia magninimitas māsuetudo. veritas. au
trapolia. affabilitas ꝛc̄. sꝫ genus vitioꝝ sub se oēs spēs
vitioꝝ cōprēhēdit. Instrumētū vero corpale in duo di
uidit̄. vꝫ in essentiale ꝛ accidētale. essentiale vt ocul⁹
manus ꝛ hmōi. accidentale instrumētū est sicut calidi
tas. frigiditas. ꝛ similia his. Cætera āt istrumēta siue
cætæra species instrumētalitatis reperiunt̄ in capitu
lo lr̄æ K. Instrumentatiuū vero sic describit̄. Instru

mētatiuū est habitus cū quo aīal moraliter viuit, aut vitiose. & talis habitus aut ē insitus a natura. vt in brutis. aut acqsitus vt in hoīe. Instrumētatiua. n. est pfectio, & actus instrumēti. rōne cuius instrumentū siue instrumentatū nō agit nisi aut uirtuose, aut vitiose. moraliter qdē dico agere dupliciter p naturā, vt in serpēte prudētia. & i leone magnanimitas. aut p acqsitiōez vt iustitia. prudentia. fortitudo. tēperātia. fides. spes. caritas. patiētia. pietas. magnanimitas. liberalitas. q̄ oēs sunt habitus in homine acqsiti p legē naturæ. & ppterea hō separatus a lege naturæ est pessimū oīum animaliū. &c. Priuationes aūt istaꝝ virtutū sunt vitia. vt in iustitia. auaritia q̄ est priuatio liberalitatis. & gula q̄ est priuatio sobrietatis. & luxuria, q̄ est priuatio castitatis. & supbia, q̄ est priuatio humilitatis. & sic de alijs speciebus vitioꝝ. quoꝝ diffinitiones relinquunt̄ breuitatis huius operis gratia. Quare &c.

DE APPLICATIONE.

APplicatio in hac doctrina trifarie, tribusq; modis fit. q̄ ē, nāq; applicat̄ interdū implicitū ad explicitū. aut abstractū ad cōcretū. aut quæstio ad locū suū. exēplū primi, siue primæ applicationis est, qn̄ termini qōnis sunt impliciti, & applicent̄ ad terminos explicitos huius doctrinæ. verbigr̄a. veꝝ deus sit, vel angelus, vel hō. & sic de cæteris subiectis q̄ applicant̄ ad bonitatē, ad magnitudinē, ad pmanētiā, ad ptātē, & ad cætera prima huius sapientiæ principia. esse deū. esse angelū. esse cælū. esse hominē. esse imaginatiuū. esse sensitiuū. & sic de cæteris. exemplū scd̄æ applicatiōis ē qn̄ termini quæstiōis abstracti applicant̄ ad suos cōcretos. verbigr̄a. bonitas ad bonū, magnitudo ad magnū, duratio, siue pmanentia ad pmanēs, siue æternitas ad æternū, & deitas ad deū, & angelicitas ad angelū, & cælicitas ad cælum,

⁊ homeitas ad hominē, ⁊ color ad coloratū applicat̄. ⁊ sic de alijs suo mō. Et semꝑ inspiciēdū est ꝑ quē modū se habeat termini abstracti ad cōcretos ꝑ principia deducti ad regulas. ⁊ notādū est ꝑterea ꝙ tertius modus applicatiōis in nouē spēs diuidit̄. quaꝝ prima ē circa primā figurā. ⁊ scđa circa scđam figurā. ⁊ tertia circa tertiā. ⁊ quarta circa quartā figurā. ⁊ qnta spēs applicatiōis qōnis ad locū suū. ⁊ circa cōbinationem principioꝝ ⁊ regulaꝝ. sexta est circa regulas. septima ē circa nouē subiecta. octaua species applicatiōis qōnū ad locū suū, ē circa qditates, siue hec heitates cētū formaꝝ. ⁊ nona spēs ē circa qōnes ipsas. in qbus tñ notādū ē ꝙ scđm modū qōnū, vel qōnis applicāt̄ termini scđm ꝙ cōpetūt eis, verbigrā. si materia qōnis figuræ primæ cōpetit ad ei applicemus ad eā. vt solutio qōnis i textu ipsius figuræ tali modo affirmādo, vel negādo textus ille remaneat illæsus. ⁊ sicut exēplificauimꝰ hoc de prima figura, ita existimes nos exemplificasse de cæteris suo modo. ⁊ hæc sufficiant de applicatione, breuitatis gratia. Quare ⁊c̄.

TRACTATVS TERTIVS ET VLTIMVS EST DE MEDIO AD FINEM QVAESITVM IN HAC SAPIENTIA. ET PRIMO DE QVIDITATIBVS FORMARVM.

Voniā qdez naturæ gñabiliū ⁊ corruptibiliū inest prio segregare ꝑtes cuiuslibet corruptibilis. scđo aggregare ꝑtes cuiuslibet generabilis, vt manifestū ē in omni gñatiōe, ⁊ corruptiōe. quoꝝ cāæ sunt lis, ⁊ amicitia. lis. n. in rebus ē cā denudationis formarū a subiecto. ⁊ amor est cā vnionis ipsaꝝ cū eo. illud. n. ꝙ amor gñat,

siue vnit | est cōpositū ex materia ꝛ forma. ꝛ illud ꝙ lis corrūpit est simil'r cōpositū ex materia | ꝛ forma. ꝛ hoc cōtingit in rebus sensibilib⁹ scdm plurimū. ꝑꝑ ꝙ se habēt res sensibiles in gn̄atione | ꝛ corruptiōe | ita se habēt res intelligibiles in cognitiōe | siue intellectione. ꝑꝑ qd nō generat in nobis sciētia | nisi ꝑ corruptionē ignorātiæ. corrumpit̄ nāq; vnūquodq; ꝑ segregationē | ꝛ generat̄ ꝑ aggregationē ex qbus apparet | ꝙ sciētia i nobis nō generat̄ nisi ꝑ aggregationē maioris extremitatis cū minori ꝑ mediū demōstrationis | ꝙ est ipsum ꝙ qd est. oportet nāq; prius inuestigare illud secundū doctrinā diuisiuā q̄ segregationi cōsimilis est. posteri⁹ aūt scdz cōpositiuā q̄ aggregatiōi simillima ē. ad quā .n. pō in nobis cognitio ipsius cōseqt̄. ꝙ est | qm̄ segregatio vnius ē alterius aggregatio. ꝙ est | ꝓ bigr̄a si hō nō est irrationalis. seqt̄ ꝙ sit rōnalis. cū manifestū sit ipsum esse aial | qm̄ sensum hz. sed oē sensibile est aial. q̄re palā ē ꝙ hō ē aial rōale | siue rōale discursibile. q̄re manifestū est ꝙ ad inuestigationē ipsius ꝙ qd est | reqrit̄ prius vti sciētia diuisiua. ꝛ qm̄ ipsum ꝙ qd ē nō est nisi diffinitio. ꝛ ois diffinitio dicit tātū qd eē rei | ꝛ totū esse rei est a forma: seqt̄ ꝙ diffinitio non sit nisi forma. Sed omnis forma rei | est eius qditas | seqt̄ ꝙ ipsum ꝙ qd est | est rei qditas. quare palā est ꝙ ad veraz notitiā | ipsius ꝙ qd ē: expedit abstrahere formā rei ab ipsa re. ꝛ incohādū est a magis notissimo apud itellectū. ꝛ hoc nō est nisi ip̄m esse cuius act⁹ | ꝛ sua forma est ipsa essentia. est igit̄ essentia act⁹ | ꝛ ꝑfectio ipsius esse. rōne cui⁹ esse nō agit nisi esse | siue ꝓducit. ꝛ ꝑꝑea. n. esse ē insepa rabile rebus. vnitas est actus ꝛ ꝑfectio vnius. ratione cuius vnū nō agit nisi vnū. ex quo. n. seqt̄ ꝙ ab vno | in ꝯtū vnū n̄ ꝓuenit nisi vnū. ex quo. n. pz ꝙ vnitas ē cā cōpositiōis. cuius oppositū multitudo est cā. Propterea ml'titudo ē diuisibilis sp. ꝛ vnitas ē idiuisibilis sp.

vnde repugnat naturæ diuinæ dicere vnitatē esse diui
sibilē/in q̄tū est vnitas simplex. Quare ꝛc. Ex q̄bus
etiā apparet ꝙ ens p̄dicat᷑ de aliquo simplice/nō tñ de
omni. ꝛ de vno etiā p̄dicat᷑/nō tñ de omni vno. sed de
mixto/ꝛ de omni mixto/ꝛ de omni cōposito scđm pri⁹
ꝛ posterius semꝑ prædicat᷑. Quod est q̄ꝛ ꝑ prius præ
dicat᷑ de simplici. posterius de mixto. ꝛ ꝑ prius de vno
p̄dicat᷑/posterius de multis vel de multo. ꝛ ꝓpterea in
istis terminis intellectus humanus ꝑficit adeptionem
sui cōcipiendo ꝙ simplex est illud cuius esse est tm̄ vna
natura consimilis. ꝛ ꝙ omne ꝙ entitat᷑ ab entitate est
ens. alioqn entitas nō esset actus entis. rōne cuius ens
non agit nisi ens. ꝛ sciendū est ꝙ vnū ꝛ multa. simplex
ꝛ cōpositū/opponunt᷑ scđm relationē. ꝛc. De quiditati/
bus aūt aliarū partiū esse vtputa de vero. glorioso. ꝛ
de aliis cæteris plene dictū est in tractatu primo cōcre
tiue/ꝛ abstractiue. quare recurrendū est illuc. Post. n.
bonū/vnū/ens/simplex seq̄tur natura cuius abstractū
est ipsa natureitas/vel naturalitas que est actus/ꝛ ꝑfe/
ctio naturæ: rōne cuius natura nō agit nisi naturā. vel
est actus/ꝛ ꝑfectio naturalis rei. rōne cuius naturalis
res nō agit nisi naturalē rez. ꝑꝑ ꝙ natura ē principiū/
ꝛ cā motus/ꝛ q̄etis eius i quo est per se/ꝛ nō ꝑ accidēs/
ſm viā Aristotelis. ad quā naturā inseq̄tur substantia
ꝙ est/q̄ꝛ ois substātia est natura. nō tamen ois natura
est substātia/vt manifestū est de natura diuina. substā/
ticitas. n. est actus/ꝛ ꝑfectio substātiæ: rōne cuius sub-
stantia nō agit nisi substātiā. est igitur substātia tota rei
bonitas. patet/q̄ꝛ seclusa/ꝛ expoliata substātia ab oib⁹
accidētib⁹ adhuc est bona. ꝙ nō esset si substātia nō eēt
tota rei bonitas ꝛ totū bonū esse/rei. Quare ꝛc. Et hēt
substāticitas sua correlatiua sine q̄b⁹ nihil est. vꝫ sub/
stantiatiuū/substātiabile/ꝛ substātiare. quæ ēt est dedu
cibilis ꝑ oia principia ꝛ regulas. sic deducibilis est bo/
nitas.

nitas|magnitudo|⁊ alia.⁊c. Initieitas ē actus initiati. ratione cuius initiatū non agit nisi initiatū. Est igitur initium|cuius esse omnia p̄cedit ⁊ ante ip̄m nihil. vnde initiatiuū|initiabile|⁊ initiare sunt sua correlatiua. sine quibus esse nō pōt. Causeitas|siue causalitas est actus ⁊ perfectio causæ: ratione cuius causa nō agit nisi causam. aut nō agit causatū ⁊ totū esse eius est in suis correlatiuis cōpræhendēs quattuor genera causaꝝ. Necessieitas|siue necessitas ē actus ⁊ perfectio necessarij. ratione cuius necessariū|nō agit nisi necessariū. est aūt necessariū illud cuius esse ē imutabile| ⁊ hēt sua correlatiua in quibus suū esse cōpræhendit. Indiuisieitas: siue indiuisibilitas est actus ⁊ p̄fectio indiuisi. ratione cuius indiuisum nō agit|nisi indiuisnm. Est aūt indiuisum ens ab esse cuius nihil abscindit|nec abscindi pōt. ⁊ habet sua correlatiua essentialia| sine quibus esse nō pōt. vꝫ indiuisiuū| indiuisibile: ⁊ indiuidere. Elementeitas est actus ⁊ p̄fectio elemēti ratiōe: cuius elemētū nō agit| nisi elemētū. ⁊ habet sua correlatiua essentialia. vꝫ elementatiuū|elemētabile|⁊ elemētare. est aūt elementū ens. in cuius esse omnia resoluūtur: ⁊ ipsum in nihil resoluit. Identitas est actus ⁊ p̄fectio eiusdeꝫ. ratione cuius idē nō agit nisi idem. est igitur idem ens cuius esse nihil agit supra unū nisi relationē. ⁊ hēt sua correlatiua idētitatiuū: vꝫ|idētitabile|⁊ identitare. Similitudineitas est actus ⁊ p̄fectio similis rōne cuius simile nō agit nisi simile. est aūt simile ens|cuius etiā nō dicit nisi relationē æquiparantiæ ⁊ habet sua correlatiua essentialia. vꝫ similatiuum: similabile|⁊ similare. primieitas est actus ⁊ p̄fectio primi. rōne cuius primū non agit nisi primū. est aūt primū ens cuius esse caret superiori. ⁊ habet primitiuū| primitibile|⁊ primitare. Potentieitas est actus potentiæ. ratione cuius potētia non agit nisi potētiā. Est igit̄ potētia ens: cuius esse est

ad agere vel pati indifferens. ⁊ hẽt correlatiua: vz. potentiatiuũ, potẽtiabile, ⁊ potẽtiare. Actuietas est actus ⁊ pfectio actuati. ratione cuius actuatũ non agit nisi actuatũ. est igit̃ actuatũ ens cuius esse est cõpletũ ẽm se. ⁊ sua correlatiua nota sunt. Quãtitas, siue quãtieitas est actus quanti, ratione cuius quãtũ non agit nisi quãtũ. ⁊ habet sua correlatiua quãtitatiuũ. vz quãtitabile ⁊ quãtitare. Est ãt quãtũ ens diuisibile in infinitũ. Qualitas, siue qualietas est actus qualis. rõne cuius quale nõ agit nisi quale. cuius correlatiua sũt qualificatiuũ, qualificabile, ⁊ qualificare. Reralitiuietas, siue relatio est actus relati ratione cuius relatũ nõ agit nisi relatũ. Est autẽ relatũ ens cuius esse dicit respectũ ad aliud. ⁊ hz relatiuũ siue refertiuũ, referibile, ⁊ referre. Perfectieitas est actus pfecti. rõne cui⁹ pfectũ nõ agit nisi pfectũ. cuius relatiua sũt, pfectiuũ vz perfectibile: ⁊ pficere. est aũt pfectũ ens in cuius esse oẽs sunt perfectiones. Finieitas est actus finiti rõne cuius finitum nõ agit nisi finitũ. cuius relatiua sunt, finitiuũ: vz finibile: ⁊ finire. est aũt finitũ ens cuius esse infra certos terminos: ⁊ limites cõpræhendit̃. Toteitas, siue totalitas est act⁹ toti⁹. rõne cui⁹ totũ nõ agit nisi totũ. est ãt totũ ens ab esse cuius nihil deest. ⁊ hẽt sua correlatiua totatiuũ vz, totabile, ⁊ totare. Diminueitas est actus diminuti. rõne cuius diminutũ nõ agit nisi diminutũ. est aũt diminutũ ens, cui⁹ eẽ impfectũ est. ⁊ hẽt correlatiua sua, diminutiuũ vz, diminutibile, ⁊ diminuer̃. Genereitas, siue gñalitas ẽ actus gñis. rõne cui⁹ genus nõ agit nisi genus. est ãt gen⁹ ens, cuius eẽ multas cõpræhẽdit species. ⁊ habet sua correlatiua gñalificatiuũ, vz gñalificabile, ⁊ gñalificare. Specieitas siue specialitas ẽ act⁹ speciei. rõne cui⁹ spẽs nõ agit nisi speciẽ. est aũt spẽs ens: cuius esse cõpħẽdit indiuidua vni⁹ naturæ. licet sit aliqua spẽs cui⁹ esse cõpħendit vnũ tñ indiuiduũ. ⁊ cũ eo

coæquat⁹: sicut ↄtinēs cū suo cōtēto. sic sol: ⁊ angelus.
Indiuidueitas / siue indiuidualitas ē act⁹ ⁊ pfectio indi-
uidui. rōne cui⁹ indiuiduū nō agit nisi indiuiduū. est āt
indiuiduū ens cui⁹ eē distat a gñe vltima distātia / ⁊ hēt
sua correlatiua essentialia vz indiuiduatiuū idiuidua-
bile ⁊ indiuiduare. Personeitas siue psonalitas ē actus
⁊ pfectio psonæ. rōne cuius psona nō agit nisi personā.
Est āt psona ens cui⁹ esse ē indiuidua substātia rōnalis
naturæ. ⁊ hēt sua correlatiua nota. Hecheitas ē actus
hui⁹. rōne cui⁹ / hoc nō agit nisi hoc. est aūt hoc ens cu-
ius eē aliqd demonstrat. ⁊ hēt hecheitatiuū / hecheita-
bile: ⁊ hecheitare q̄ sūt sua correlatiua. Alietas ē actus
formalis ali⁹ / per quē ali⁹ nō agit siue ꝑducit nisi aliū.
est āt aliud ens cui⁹ esse ē singulare. ⁊ hēt sua correlati-
ua alieitiuū / vz alieitabile / ⁊ alieitare. Subsistēticitas ē
actus formalis substētant̃ rōne cui⁹ substentās nō agit
nisi substētās. est āt substētās ens cui⁹ eē nec in subiecto
nec de subiecto dr̄. ⁊ hēt sua correlatiua substentatiuū:
substētabile / ⁊ substētare. Accidēticitas / siue accidētali
tas ē act⁹ accidētis. rōne cui⁹ accidēs nō agit nisi accñs.
est igr̃ accñs ens cuius esse inhæret substātiæ primæ.
vel est virtus orta substātiæ / ⁊ hēt sua correlatiua acci-
dentatiuū / accidētabile / ⁊ accidētare. Agieitas ē actus
agent̃ rōne cui⁹ agēs nō agit nisi agēs. est āt agēs ens
cuius esse mouet̃ a fine. ⁊ hēt sua correlatiua / ageitiuū
vz / agibile / ⁊ agē. Actueitas ē actns actuati. rōne cuius
actuatū nō agit nisi actuatū. est āt actuatū ens cui⁹ eē:
est i eē suo pfecto. ⁊ hz actuatiuū / actuabile / ⁊ actuare.
Passiueitas siue passibilitas ē act⁹ passi. rōne cui⁹ passū
nō agit nisi passū. est igr̃ passū ens cui⁹ esse ē receptiuū
semꝑ. ⁊ hz sua correlatiua passiuū / vz passibile / ⁊ pati.
Habitueitas: siue habitualitas ē actus habituati: rōne
cui⁹ habituatū nō agit nisi habituatū. est igr̃ habitua-
tū ens cui⁹ esse est acqsitū. ⁊ hz habituatiuū / habitua-

bile/ ⁊ habituare. Situeitas est actus situati rõne cuius
situatū nõ agit nisi situatū. est aūt situatū ens in cuius
esse ē recta partiū omniū positio suiipsius. ⁊ hēt situa/
tiuū/ situabile/ ⁊ situare. q̄ sūt eiꝰ correlatiua intrīseca.
Tēporeitas siue tēporalitas est actus tpis rõne cuiꝰ tp̄s
nõ agit nisi tp̄s. est āt tp̄s ens cuius eē est mensura mo/
tus/ siue numerus motꝰ. Et hꝫ sua correlatiua/ tēpora/
tiuū/ vꝫ tēporabile/ ⁊ tēporare. Motiuitas siue motꝰ ē
actus moti. rõne cuius motū nõ agit nisi motū. Est igr̄
motū ens cuiꝰ esse ē partim in termino quo/ partim in
termino ad quē. ⁊ est diuisibile in partē p̱ se mouentē
⁊ p̱ se motā. ⁊ hꝫ sua correlatiua. vꝫ motiuū/ mobile:
⁊ mouere. Loceitas/ vel localitas ē actus loci: rõne cu/
ius locus nõ agit nisi locū. est igr̄ locus ens cuius eē est
supficies ambiēs locatū. ⁊ hꝫ sua correlatiua. locatiuū
vꝫ locabile ⁊ locare. Vacuieitas ē actus vacui. rõne cu
ius vacuū nõ agit nisi vacuū. est āt vacuū ens cuiꝰ eē ē
spaciū corpore priuato. ⁊ hēt sua correlatiua/ vacua/
tiuū vꝫ/ vacuabile/ ⁊ vacuare. Instinctueitas est actus
instinctus. rõne cuius instinctus nõ agit/ nisi instinctū.
⁊ hēt sua correlatiua nota/ instinctuificatiuū vꝫ/ instin-
ctuificabile/ ⁊ instinctuificare. Appetitiuitas ē actꝰ ap/
petitus rõne cuiꝰ appetitus nõ agit nisi appetitū. est āt
appetitus/ ens cuiꝰ eē mouet potentiā ad obiectū in qd̄
naturalr̄ qescit. ⁊ hꝫ correlatiua sua essentialia/ appeti
tiuū vꝫ appetibile/ ⁊ appetere. Alteratio est actus alte/
rati: rõne cuius alteratū non agit nisi alteratū. est aūt
alteratū ens cuiꝰ eē ē tāgibile/ ⁊ hēt sua correlatiua al/
teratiuū vꝫ/ alterabile/ ⁊ alterare. Attraheitas/ siue at/
tractio est actꝰ attracti. rõne cuius attractū nõ agit nisi
attractū. Est āt attractū ens cuius eē qetat attrahētē.
⁊ hꝫ sua correlatiua attractiuū aꝫ/ attrahibile/ ⁊ attra
here. Receptiuieitas/ siue receptiuitas ē actus recepti:
rõne cuius receptū nõ agit nisi receptū. est āt receptū

ens cuius eē in alio ꝯsistit. ꝛ hꝫ sua correlatiua/ vꝫ rece ptiuū/ receptibile/ ꝛ recipe. Plenieitas/ siue plenitudo ē actus pleni. rōne cui⁹ plenū nō agit nisi plenū. est aūt plenū ens cui⁹ eē vacuo repugnat. ꝛ hꝫ sua correlatiua impletiuū/ impletibile/ ꝛ iplere. Diffusieitas siue diffu sio ē act⁹ diffusi. rōne cui⁹ diffusū nō agit nisi diffusū. Est āt diffusū ens cuius esse extēdit᷑ a primo ad vltimū inclusiue. ꝛ hꝫ sua correlatiua/ diffusiuū vꝫ/ diffusibile/ ꝛ diffundē. Digestieitas/ siue digestio ē pfectio ꝛ actus digesti. rōne cui⁹ digestū nō agit nisi digestū. Est āt di-gestū ens cui⁹ esse est mixtū. ꝛ hꝫ sua correlatiua/ dige-stiuū vꝫ/ digestibile/ ꝛ digerere. Expulsiuieitas siue ex-pulsio ē actus expulsi. rōne cui⁹ expulsū nō agit nisi ex-pulsū. est igr̄ expulsū ens motū ab alio/ a termiuo pro prio/ ad terminū alienū. vel a termino in quo ē ad ter-minū i quo nō erat. ꝛ hꝫ sua correlatiua expulsiuū vꝫ/ expulsibile/ ꝛ expellē. Signieitas siue signatio est actus signi: rōne cui⁹ signū nō agit nisi signū. est āt signū ens cui⁹ eē est indicatiuū signati sui. et hꝫ sua correlatiua/ si gnificatiuū/ significale/ ꝛ significare. Pulchrieitas siue pulchritudo est act⁹ pulchri: rōne cui⁹ pulchrū nō agit nisi pulchrū. Est āt pulchrū ens/ cui⁹ esse ab oib⁹ dele-ctat᷑. ꝛ hꝫ sua relatiua/ pulchrificatiuū/ pulchrificabile ꝛ pulchrificare. Antigeitas siue ātiqtas est actus antiq: rōne cuius antiquū nō agit nisi antiquū. est āt antiquū ens cui⁹ esse oia p̄cedit. ꝛ hꝫ sua correlatiua antiqfica-tiuū/ antiqficabile/ ꝛ antiqficarē. Noueitas/ siue noui-tas ē actus/ ꝛ pfectio noui rōne/ cui⁹ nouū uō agit nisi nouū. Est āt nouū ens cui⁹ eē est postq̄ nō fuit. ꝛ hꝫ sua correlatiua nouificatiuum/ nouificabile/ ꝛ nouificare. Ideieitas ē actus ideæ rōne cui⁹ idea nō agit/ nisi ideā. est igr̄ idea ens cuius eē iprimit᷑ in materia. ꝛ hꝫ corre latiua intrinseca. Ideitificatiuū/ ideitificabile/ ꝛ ideitifi-care. Mathematicheitas siue mathematica ē act⁹ ma-

thematici: rōne cui⁹ mathematic⁹ nō agit nisi mathe-
maticū. Est āt mathematic⁹ ens cuius eē nō ē nisi for-
ma abstracta a motu. ꝛ hꝫ correlatiua nota mathema
tificatiuū|mathematificabile|ꝛ mathematificare. Pū
cticitas|siue pūctalitas est act⁹ pūcti: rōne cui⁹ pūctus
nō agit nisi pūctū. Est aūt pūctus ens cui⁹ esse ē indiui
sibile: ꝛ ē principiū lineæ. ꝛ hꝫ sua correlatiua| pūctifi-
catiuū vꝫ|pūctificabile|ꝛ pūctificare. Linicitas ē actus
lineæ rōne cui⁹ linea nō agit nisi lineā. est āt linea ma-
gnitudo lōga tm̄ inter duo pūcta cōphensa. Triāgulici
tas ē actus triāguli rōe cui⁹ triāgulus nō agit nisi triā
gulū. est āt triāgulus ens cui⁹ eē trib⁹ lineis cōphēdit
pūctis trib⁹ terminatꝫ. cuius correlatiua sunt triāgula-
tiuū|triāgulabile| ꝛ triāgulare. Quadrāgulus siīr hꝫ
suū abstractū ꝙ ipsa quadrāguleitas q̄ est actus eius.
rōne cui⁹ quadrāgulus nō agit nisi quadrāgulū. ꝛ hēt
sua correlatiua quadrāgulatiuū vꝫ|quadrangulabile|
ꝛ quadrāgulare. Circuleitas|siue circularitas ē actus
circuli. rōne cuius circulus nō agit nisi circulū. est aūt
circulus ens|cui⁹ eē cōphēdit ab vna linea circūscripta
cētro a quo ad circūferentiā lineæ ꝑtrahunt æquales.
ꝛ hꝫ sua correlatiua vꝫ circulatiuū|circulabile|ꝛ circu-
lare. Corporeitas ē actus corporis. rōne cuius corpus
nō agit nisi corpus. est āt corpus ens cuius eē trib⁹ di-
mēsionib⁹ cōphendit. ꝛ hꝫ sua correlatiua vꝫ corpora-
tiuū|corporabile|ꝛ corporare. Figureitas siue figurali
tas|est actus figurati. rōne cui⁹ figuratū nō agit nisi fi-
guratū. est āt figuratū ens cuius esse est imaginabile.
ꝛ hꝫ sua correlatiua: figuratiuū|figurabile|ꝛ figurare.
Rectiuieitas ē actus recti. rōne cuius rectū nō agit nisi
rectū. ꝛ possumus dicere loco rectiuieitatꝫ rectualitas.
est āt rectū ens cuius esse mēsurat linea recta ꝛ hꝫ sua
correlatiua rectiuū|rectibile|ꝛ rectare. Mōstruosieitas
siue mōstruositas ē actus mōstruosi. rōne cuius mon-

ſtruoſuȝ nõ agit niſi mõſtruoſũ, eſt ãt mõſtruoſũ corpꝰ aiatũ cuiꝰ eẽ deficit i aliquo termino naturæ ħȝ eẽ ſuæ ſpẽi ſemꝑ ⁊ freqñt. ⁊ hȝ ſua correlatiua. mõſtruoſificatiuũ, mõſtruoſificabile, ⁊ mõſtruoſificare. Et notãdũ ẽ breuiter ꝙ oĩa abſtracta cuiuſcũqꝫ ꝯcreti: ſiue hecheitas formatᷣ a genitiuo ſui. ꝓbigr̃a vmbroſuȝ vmbroſi addita eitas formatᷣ vmbroſicitas: q̃ ẽ actus vmbroſi: rõne cuiꝰ vmbroſũ nõ agit niſi vmbroſũ. eſt ãt vmbroſum corpus cuiꝰ eſſe eſt opacũ, ⁊ hȝ ſua correlatiua intrinſeca, vȝ vmbroſificatiuum, vmbroſificabile, ⁊ vmbroſificare. ⁊ ſic datũ eſt exẽplũ de formatiõe abſtracti ipſiꝰ vmbroſi: ita de cæteris cõcretis exẽplũ dediſſe me putes. Et ꝑꝑea notãdũ eſt ꝙ cætera ꝯcreta q̃ vſitantᷣ in hac ſapiẽtia Kabbala ſunt. vȝ ſtudiũ. coloratũ. ꝓportionatũ. diſpoſitũ. creatũ. p̃deſtinatũ. p̃ſcitũ. miſericordioſũ. neceſſitatũ. formatũ. fortunatũ. ordinatũ. ꝯſultatũ. gr̃oſũ. participatũ. ꝑfectũ. declaratũ. trãſubſtantiatũ. alteratũ. infinitũ. deceptũ. veneratũ. capax. exiſtens. cõphenſũ. inuentũ. añs. ꝯñs. obiectũ. gñatũ. ꝯceptũ. Theologus: vel theologãs. Philoſophus, vel philoſophãs. Mathematicꝰ, ſiue mathematicãs. Geometricus. Muſicus. Arithmeticꝰ. Aſtronomꝰ. Rhetoricꝰ. Logicꝰ. Grãmaticꝰ. Polyticus. Iuriſta. Medicus. Regimẽ. Iudiciũ. ⁊c̃. noĩa deriuatiua cuiuſcũqꝫ gñis. Inſuꝑ qcqd ẽ, aut eſt in ſubiecto dr̃ de ſbt̃õ vt riſibile, ſiue riſibilitas. aut eſt in ſbt̃õ, ⁊ nõ dr̃ de ſubiecto. vt color. aut nõ ẽ in ſubiecto, ⁊ dr̃ de ſubiecto. vt aial, ⁊ hõ. aut nec in ſubiecto ẽ. nec de ſubiecto dr̃ vt Socrates ⁊ Plato.

DE QVAESTIONIBVS PARS SECANDA ET PRIMO DE FIGVRA A.

IN figura qdẽ prima ſpherica q̃ A intitulatᷣ q̃ritur primo vtrũ in ordine naturæ ſit aliqð vnũ in cuius eẽ ſubiectũ, ⁊ p̃dicatũ cõuertãtᷣ eſſentialr̃, atqꝫ idẽtitatiue, cui rñdẽdũ eſt affirmatiue. alioqn cõ-

uersiones simplices: ꝛ rex æqualitates essent destru-
ctæ/ ꝛ sic æternitas esset supioꝛ / ꝛ cõmunioꝛ ipsa boni-
tate/ magnitudine/ potestate/ ꝑ infinitã durationẽ. ꝛ sic
bonũ aliqđ esset æternũ/ nõ tñ oẽ æternũ esset aliqđ bo
nũ/ ꝙ est incõueniens. ꝛ similr̃ oẽ magnũ esset æternũ:
siue magnũ eẽt æternũ/ ꝛ tñ nõ oẽ æternũ eẽt magnũ.
Insup oẽ potens esset æternũ: nõ tñ oẽ æternũ esset po-
tens. Eodẽ mõ oẽ sapiẽs eẽt æternũ/ nõ tñ oẽ æternum
esset sapiẽs/ Et multa alia incõmoda sequerent᷑/ ꝛ im-
possibilia: si in oꝛdine naturæ non dare᷑ aliqđ vnũ: in
cuius esse. ꝛc̃. Secũdo q̃ri᷑ qd est illud vnũ in quo/ vel
in cuius eẽ subiectũ/ ꝛ ꝑdicatũ ꝯuertunt᷑: vt supra. Cui
r̃ndendũ est illud esse deum. patet/ qm̃ talis cõuersio:
ꝛ æqualitas. nõ potest esse nisi in vno infinito/ ꝛ supioꝛi
ipso æterno. Quæri᷑ tertio vtrũ diuina bonitas hẽat
magnã bonificationẽ: sicut intellectus eius hẽt magnã
intellectionẽ. cui r̃ndẽdũ ẽ affirmatiue. Aliogn seque-
retur ꝙ in deo esset aliqđ inferius: ꝛ aliqđ supius/ ꝙ est
absurdũ. Quarto q̃ritur vtrũ deꝰ in se hꝫ tantã actio-
nẽ/ quãtã hꝫ essentiã. cui r̃ndendũ est affimatiue. alio-
quin minus ageret ꝙ̃ posset: ꝙ est impossibile. Et q̃ri᷑
quãto vtrũ deus sciat oĩa/ sicut sua essentia oĩa cõpꝛæ-
hendit. cui r̃ndendũ est affirmatiue. aliogn sua boni-
tas nõ esset oĩbus entibus cõmunicata. ꝛ sic daretur in
natura aliqđ ens nõ bonũ ꝙ est lõge falsũ. q̃ritur serto
vtrũ deus sit agens voluntariũ cui r̃ndendũ ẽ affirma
tiue. Aliogn nullũ esset agẽs liberũ: sed oẽ eẽt alligatũ.
ꝛ sic nõ dare᷑ bonũ ꝑ essentiã: nec magnũ. nec potẽs.
nec æternũ. nec sapiẽs. qđ est incõueniẽs. Quæri᷑ se-
ptimo vtrũ deus sit virtuosus. Cui r̃ndendũ est affir-
matiue aliogn bonitas infinita in oĩbus entibꝰ nõ esset
virtuosa: sed vitiosa. ꝛ sic bonum esset malũ: ꝛ sibimet
repugnãs. ꝙ est incõueniẽs ꝛ absurdũ. quare ꝛc̃. Et q̃-
ritur octauo vtrũ dens sit verus. Cui r̃ndẽdũ est affir-

matiue. aliogn nulla esset veritas. q est / qm veritas cũ sit actus veri: rõne cuius ver agit ver / ₇ sic si deus nõ esset verus nullũ ens esset ver. Quærit nono vtrũ de⁹ sit gl'iosus: cui rñdẽdũ est affirmatiue. aliogn nulla eẽt actio dei gl'iosa: neq₃ delectabilis. ₇ sic agẽs secũdariũ esset gl'iosus primæuo. q est lõge falsum. ₇ sic patet / q dat vnũ in cuius esse oia cõuertunt æqualiter ꝭm vnã simplicissimã essentiã / ₇ idẽtitatẽ. ₇ hæc sufficiãt de primo subiecto cõsiderata in hac sciẽtia. q cõbinatũ est p totã figurã sphericã q̃ intitulat A. Et notãdũ est q cætera subiecta huius methodi debent etiã cõbinari suo modo p ipsam totã figurã A. mouendo qõnes super vnũquodq₃ suo modo. vbigra vtrum angelus sit. cui rñdendũ est affirmatiue aliogn tolleret differẽtia iter intellectuale / ₇ intellectuale. ₇ si qratur secũdo / vtrum angelus sit bonus. cui rñdendũ est affirmatiue. aliogn angelus nõ esset nisi malus. ₇ si qrat similiter vtrum angelus sit magnus rñdendũ est affirmatiue. aliogn dependentiã nõ haberet a deo: qui est magnus p essentiam. ₇ similiter si qrat de hoie vtrũ sit bonus: rñdendũ est q sit. aliogn esset aliqd ens nõ bonũ ꝭm se q est incõueniens. ₇ qm in prima figura ꝯstruitur sub bono ipsa substãtia / sub qua positũ est corpus / pp q intellectus qui est opifex huius methodi põt exẽplificare de eis per cõbinationẽ vt dictũ est de subiectis tribus dictis. s. de deo / de angelo / ₇ de hoie. Et si qratur quare bonũ ₇c̃. principia siue radices huius sapientiæ nõ cõuertuntur cũ angelo / ₇ homine / nisi cũ signo particulari. rñdendũ est ei q cõuersio subiecti in predicatũ nõ põt fieri inter naturã supiorẽ / ₇ inferiorẽ / sed tñ inter naturas æquales. qd est / qm natura boni est æqualis cũ natura esse / siue dei. sed natura hois: ₇ natura boni ₇ cæterorum primorum pricipiorum nõ sũt æquales. Igit ₇c̃. Nãq₃ natura boni est in maioritate semp / ₇ natura ho-

minis est in minoritate. prius. n. natura nõ cõuertit cũ posteriori natura. Quare &c. Et hæc gra breuitatis suffi ciant de qõnibus primæ figuræ, quæ A intitulatur.

DE QVAESTIONIBVS SECVNDAE FIGV- RAE QVAE EST FIGVRA T.

SEcundæ aũt figuræ qõnes tribus modis fieri pñt sicut qlibet angulus triãguli tria significet no- bis gñã. Vbigra angulus differẽtiæ, significat no bis differẽtiã inter intellectuale, & intellectuale. Secũdo inter intellectuale, & sensuale. Tertio inter sen- suale, & sensuale. & ppea qrendũ ẽ primo, vtrũ deus sit distinguẽs. cui rñdẽdũ ẽ affirmatiue. aliogn suæ digni tates, & eius actiones in deo essent ociosæ. & sic angelus nõ esset distinctus ab ipso deo. & sic bonitas ãgelica &c. dignitates se hẽrẽt in esse ꝯfuso, & nõ solũ in angelo, sed ẽt in ipso deo. qꝫ est valde absurdũ. nãqꝫ ẽt sequeret qꝫ bonificatiuũ, bonificabile. & bonificare bonitatis nullã hẽrẽt differẽtiã, sed essent simul ꝯfusa. qꝫ est ẽt incõue- niens. qr palã ẽ qꝫ deus ẽ distinguẽs. & sic deꝰ ẽ cã rerũ distinctionis. Insup eteni ꝓpriũ bonificãtis ẽ bonificare qꝫ nõ põt eẽ sine distinctione ipsiꝰ bonificãtis, & bonifi- cari. sicut. n. agere nõ põt esse sine dña agentis, & agi- bilis: ita & bonificare nõ põt esse sine dña a prædictis. qr palã ẽ qꝫ deus ẽ distinguẽs intellectiuũ, intellectũ: & intelligere. sic bonitas distinguit bonificatiuũ bonifi cabile & bonificare a se inuicẽ. nec sequit̃ p hoc qꝫ i deo sint plures bõitates, nec plures essentiæ quas dña po- nit. qꝫ ẽ qa licet in deo intelligẽs, intellectũ: atqꝫ intelli gere sint idẽ essentialr̃, distinguunt̃ tñ formalr̃. Sicut hõ, & leo, q idẽ sunt ſm esse, nihilominus distinguunt̃ formalr̃. nec valet dicẽ bonificatiuũ bonificabile & bo- nificare distinguunt̃ in bono, igr̃ in ipso bono sunt plu- res bonitates. nãqꝫ bonificãs qꝫ ẽ tota bonitas ipsa ꝓ ducit de seipso totũ bonificatũ magnũ, & æternũ, Et bo

nificare/ et æternare a totis ambobus est productũ. Unde apparet quod in summo bono dr̃ia clara sit. quare palã est ẽt quod deus est cã distinctionis rex per positionẽ naturalẽ/ quæ est quod in distinguẽtibus/ et distinctis nõ sit processus in infinitũ. Et propterea expedit deuenire ad vnũ distinguens quod nõ distinguitur ab alio. sed hoc nõ põt esse nisi summe bonũ quod ẽ bonũ per essentiã. quare cã rex distinctiõis ẽ summa dei bonitas propter quod ponitur bonificatiuũ esse vnum distinctum a bonificato/ et bonificare/ et bonificatũ ẽ aliud distinctũ a bonificãte et bonificare. et bonificare ẽ tertiũ distinctũ ab ipsis duobus/ quorum quodlibet ẽ existẽs i suo numero/ idẽ est tñ cũ alijs per essentiã. aliogn dr̃ia in eis esset confusa/ et æternitas sic difficeret/ et nõ conseruaret numerum proprium vnicuique ipsorum et itellectus diuinus ignoraret quale eẽt bonificãs/ et quale eẽt bonificatũ/ et quale esset bonificare. et sic sũme bonũ ignoraret/ et multa alia incõuenieẽtia/ atque ipossibilia sequerentur ad hãc põnẽ. quare etc. Scdo quæritur vtrũ dr̃ia sit coior concordantia/ et contrarietate. cui rñdẽdũ ẽ affirmatiue. aliogn in carẽtibus contrarietate nihil eẽt distictũ. et sic essemus vt prius eramus. Tertio quæritur vtrũ concordãtia sit magis pricipium primũ ipsa contrarietate. cui rñdẽdũ ẽ affirmatiue. patet/ nãque a concordãtia descẽdunt pricipia positiua. et a contrarietate pricipia priuatiua. sed oẽ positiuũ dignius est hr̃e nomen principij/ et eẽ primũ pricipiũ quam priuatiuũ. quare etc. Quarto quæritur vtrum diffõ ois qditatiua dicẽdo aial homificãs/ vel rõnale discursibile sit magis oñsiua/ quam ista. s. aial rõale. cui rñdẽdũ ẽ affirmatiue. quoniam discurrẽ ẽ soli hoi propriũ/ et silr homificare. Aliogn homeitas nõ eẽt actus hois rõne cuius hõ agit hoiem/ et silr discursus nõ eẽt actus rõnis per quẽ hõ itelligit. Rõneitas. n. pluribus cõueit entibus/ igitur nõ sibi hoi cõueit. propter quod eius nõ pt eẽ dr̃ia eẽntialis/ propterea ẽt quia cõueit et agẽdo. quare etc. Scdo mõ pñt fieri qões i scdo triãgulo. et prio qões pñt fieri sic. si quæratur vtrũ ẽ vna tm̃ cã oium entiũ.

cui rńdendum est affirmatiue. alioqn plures essent fi-
nes: quod est manifeste falsum. Secundus modus qőnis est
vtrum medium iter subiectum et pdicatū existēs alicu
ius ppőnis qtitatis continuæ suscipiat demőstrationē. cui
rńdendum ē quod sic: respectu medij extremitatum. sed
disertā qtitatē h3 respectu medij mēsuratiōis. Terti⁹
modus qőnis est circa finē et est vt si qrat vtrum finis
pprius sit vltimum in subiecto. cui rńdendum ē affir
matiue. aliogn agens nő plus ageret vnu3 oppositorum
quam aliud. Vbi gratia ignis nő plus calefaceret quam infrigi-
daret. Et eodē mő fiunt qőnes vel pńt fieri in triāgulo
maioritatis: minoritatis: et æqualitatis tribus modis. Pri-
mus modus ē. vt si qrat vtrum deus sit prior natura
ipso æterno. cui rńdendu3 est affirmatiue. aliogn ni-
hil eēt bonu3 nisi æternu3: quod est falsum. quod est qm mul
ta sunt bona quæ nő sunt æterna. et sic p3 quod summe bonū
est cōius: et generalius æterno. et prius prioritate natu
ræ. et cu3 hoc summe bonum nő sit nisi deus: sequtur quod
deus sit prior natura ipso æterno. Quare et cetera. Secundo ve-
ro qrit vtru3 itellectus: voluntas: et memoria sint po-
tentiæ æquales i aia. cui rńdēdu3 est affirmatiue: alio-
gn essentia aiæ nő eēt intelligens. p3 qm tm intelligit
quātu3 vult. et tm vult: quātum amat. et tm amat quā
tum cōmemorat. qm nihil amat: neque odit nisi tm quā
tu3 memoria sibi repsentat. quare palā est quod itellect⁹:
voluntas: et memoria i essentia aiæ sunt æquales. et in
hoc passu intellectus cognoscit quod demőstrationes pos-
sunt fieri trib⁹ modis: simpliciter v3: et qa: et pp qd. et si-
militer in æqparantia qőnes trib⁹ fieri pńt modis vt
inter subiectu3: et subiectum. et iter subiectu3: et accńs.
et inter accidēs: et accidēs. vt dictu3 ē capite de figuris
Secundo mő qrit de āgulo differētiæ vtru3 differētia
inter intellectuale: et sensuale sit maior illa quæ est iter
sensuale et sensuale. et illa quæ est inter intellectuale: et

intellectuale sit maior illa quæ est inter sensualia / & intellectualia. cui respondēdum est affirmatiue per ea quæ dicta sunt / & significata in triangulis supra dictis. & similiter quæritur differentia inter principiū / & medium / sit maior illa quæ est inter medium & finez. & similiter dfīa inter subiectū / & subiectum sit maior quam illa quæ est inter subiectū & accñs / & inter accñs & accñs. quibus qōnib⁹ rñdendū est affirmatiue per ea quæ dicta sunt & significata in dictis triangulis subiectiue / & obiectiue mediāte regula illa. quare &c. & qm dictū est de tertia figura quod quodlibet principiū est cōbinatū cū alio pp qd quærit͛ primo vtrū cōtrarietas sit tm applicabilis bonitati: magnitudini / durationi: potestati: & cæteris / tm quantū ē ipsa cōcordātia. cui rñdēdū est negatiue aliogn cōtrarietas eēt principiū vniēdi: & aggregādi: & nō separādi: & segregādi. & sic nihil corrūperet͛ in tota natura / quod est falsum absolute / & simplr. Cōtrarietas nāq3 est principiū priuatiuū / sicut cōcordātia est pricipiū positiuū. & ppea dicit͛ in primo quadrato figuræ tertiæ quod bonū est magnū / vel quod bonitas est magna. & si quærat͛ postmodū vtrum bonū sit magnū rñdēdū ē affirmatiue. aliogn nō conuerterent͛ in maioritate cū oibus principijs. Secundo quærit͛ qd est bonitas. cui rñdēdū est per regulā C per duo significata in quadrāgulo B. C. in quo intellectus humanus recipit illa. & si rursus quærat͛ bonitas de quo est / recurrendū est ad quadratū B. D. & si quærat͛ bonitas cū quo est / & quō ē recurrendū est ad quadratū B. K. qa ibi itellect⁹ recipiet significata illius quadrati. & per hæc exēpla dicta de bonitate tu poteris dicere & exēplificare de cæteris principijs / & alijs significatis / in illis oibus cæteris figuris quadrāgularib⁹ huius tertiæ figuræ. quare &c. Et qm B in ista figura tertia tot significat quot sunt dicta in alphabeto. & similr C quod est nāq3 B. significatū est in alphabeto bonū. distinguens. deū. iustitiā.

auaritiã. ꝛ vtrũ. ꝛ ꝑ C significatũ est magnũ. angelũ. ꝯcordantiã. prudentiã. gulã et qd ē. vt in codē alphabeto palã ē iã dictũ. Et ꝓpa abstrahunt̃ multæ q̃ones ab vnoquoq; quadrato huiusmodi tertiæ figuræ particulares. verbigr̃a si q̃ratur primo vtrũ bonitas diuina sit magna. ꝛ vtrũ bonitatis diuinæ correlatiua sint distincta. ꝛ veꝝ tertio in diuina bonitate sit ꝯcordãtia. ꝛ q̃rit̃ quarto qd est iustitia dei bona/ ꝛ magna. ꝛ q̃rit̃ quinto qd ē bonitas dei: qd est magnitudo eius. Et similiter qd est in diuina bonitate ꝯcordãtia. ꝛ eodē modo pōt quæri de diuina magnitudine bona ꝑ cæteras species regulæ C. vt dicendo magnitudo bona dei qd hꝫ in se essentialr̃. ꝛ simil̃r diuina dr̃ia ꝛ ꝯcordãtia. ꝛ sic ꝓcedendũ est cũ alijs duab⁹ specieb⁹ regulæ C. Et hæ oēs q̃ones particulares soluunt̃ eodēmō sicut vniuersales descēdēdo ab illis ad sua particularia cōcordãdo ꝛ incōueniẽtia euitãdo. q̧ est / qm̃ nullũ vniuersale suo opponit̃ ꝑticulari: ꝛ ecōuerso. ꝛ exẽpla relinquo breuitatis gr̃a. q̧ est: nãq; quocũq; modo fiat q̃stio de bonitate diuina ꝛ de magnitudine ꝛc̃. Solutio abstrahit̃ a dei descriptione ꝛ a diffinitione bonitatis/ magnitudinis ꝛc̃. ꝯcordãdo diffinitiões/ ꝛ species regulaꝝ tenẽdo partẽ affirmatiuã/ aut negatiuã. ꝛ hæc regula infallibilis est. ꝛ sicut exẽplificatũ est de bonitate diuina/ ita credas me exẽplificasse de magnitudine/ duratione/ ꝛ sic de cæteris bōitatib⁹/ magnitudinib⁹ cæteroꝝ subiectoꝝ. ꝛ reliquoꝝ significatoꝝ alphabeti vsitati in ista scientia Kabbala. ꝛ sicut exẽplũ dedimus de specib⁹ ꝑ quadrãgulum B. C. Ita intelligas me exẽplificasse de cæteris quadrãgulis hui⁹ tertiæ figuræ: vꝫ B. D. B. E. B. F. B. G. B. H. B. I. B. K. Et simil̃r de alijs vsq; ad cōpletã euacuationē hui⁹ tertiæ figuræ. ꝛ hæc sufficiant gr̃a breuitat̃ de q̃onibus q̃ p̃nt fieri circa entiũ scibiliũ omniũ euacuationē. ꝛ ꝓpea intellectus humanus co-

gnoscit hāc tertiā figurā esse longe valde gñalē pcedē/tibus duab⁹ figuris vz A ꝛ T. ꝙ est: nāq ab ea figura tertia pōt abstrahere/ꝛ euacuare inumerabiles particulares quæstiones ac earūdē solutiones. quare ꝛc.

DE QVARTA FIGVRA.

Quæstiones āt quartæ figuræ qnq mul/tiplicant modis. nāq tot modis qōnes quartæ figuræ multiplicari pñt quot sūt significata cuiuslibet lr̄æ alphabeti hui⁹ sciēæ. sed qnq sunt significata/cu/iuslibet lr̄æ alphabeti. igr̄ ꝛc. ꝙ āt qnq sint significata cuiuslibet lr̄æ alphabeti manifestum ē in capl̄o suo. Et ppea intellect⁹ human⁹ cognoscit se longe valde ꝛ v̄e p quartā figurā posse elicere modū sciēdi ꝙ p cæteras fi/guras/necnō cognoscit se breuiori via ꝛ faciliori pñci in oibus scientijs eo qa p istā sapientiā facillime acquirit mediū existēs inter generalissimū ꝛ specialissimū. ꝛ rō hui⁹ est qa principia hui⁹ sapiētiæ cōmunissima sunt. ꝛ hz regulas cōmunissimas. ꝛc. sciētiæ recipiūt sua pri cipia ꝛ radices ab ista. vt Theologia/philosophia/ma/thematica. Et ppea nāq istæ sciētiæ sūt subalternatæ huic sapiæ ꝛ sua principia/ꝛ regulæ sunt subalternatæ principijs ei⁹/ꝛ regulis. ꝛ ideo caꝝ modū demōstrādi ē impfectus sine ista. ꝛ est cā quare hoies: illas addiscūt cū difficultate ꝛ maximo labore/ꝛ p longū tp̄s. ꝛ qñ in eis scientijs suis dubitāt nō hz principia generalissima ad quæ recurrere possint. sicut habet opifex huius me thodi. ꝛ similiter post Theologiā/ꝛ philosophiā oēs cæ teræ scientiæ p istā quartā figurā acquirunt/ponendo spaciolum pro medio in auctoritatib⁹ aliaꝝ scientiaꝝ exponendo auctoritates in spaciolo ſm illum modum per quē F potest ingredi eas deducēdo illas ad syllo/gismum ſm doctrinam quæ iam superius dicta est. ꝛ dabimus exemplum de hoc/sicut legitur ꝙ deus est

actus purissimus. Hæc.n.auctoritas est ꝓbabilis per hæc duo spaciola: vz. B.F.C.ꝛ.D.F.E. ꝛ isto modo ꝑ B habemus differentiā ꝛ ꝑ C habemus ꝙ bonitas est magna rō hñs in se correlatiua/magna/bona: ꝛ distincta. Et ꝑ D æterna/ꝛ primitiua. ꝛ ꝑ E quietata rōne finis. ꝛ ꝑ secūdā speciē regulæ D. ꝛ ꝑ primā E sunt necessaria: Et ꝑ F sunt ꝯiuncta: ꝛ mensurata infinitæ/bñ ꝛ æternæ ꝛ ab omni accidēte separata. Et sic facta ista expositione claꝝ est ꝛ apertū ꝙ deus est purus actus in existendo/ꝛ in agēdo. ꝛc. Insuꝑ legit̃ in naturali philosophia ꝙ ex nihilo nihil fit ꝛ ad exponēdū ꝛ declarandū auctoritatē istā assignat̃ spaciolū D.F.E.ꝑ D exponitur ꝙ nihil nō est principiū. qm̄ si sic tunc nihil iā eēt aliqd ꝙ ē incōueniēs. Amplius ꝑ regulā D ostēdit̃ ꝙ nihil nō pōt esse materia ad aliqd ꝙ est nāqꝫ si de ipso nihil posset fieri aliqd tūc iā esset aliqd. ꝛ hoc idē intelligit̃ de tertia specie regulæ D. Si.n. nihil esset subiectū alicuius: iā aliqd esset. Regula āt F significat ꝙ ex nihilo non fit aliqd. neqꝫ nihil pōt esse mediū ꝙ si esset tūc eēt aliqd. ꝛ ꝑ E intelligit̃ ꝙ nihil nō pōt esse causa materialis/neqꝫ efficiēs/nec finalis. neqꝫ de vlla potestate pōt habituari: qm̄ si esset ꝑ oppositū iā sequeret̃ ꝙ esset aliqd. ꝛ sic patet ꝙ exposita est ꝑdicta auctoritas/ꝛ declarata ꝑ añdictū spaciolū. nō tñ dico ꝙ mundus sit æternus sed nouus/ꝛ inceptus/vt inferiꝰ ꝓbabitur. Auctoritas autē dicēs mūdū esse creatū ex nihilo pōt sic declarari: ꝛ exponi/ꝑ spaciolum D.E.F. in quo ponit̃ ꝙ deus est prior æternitate ꝑ potestatē suā: ꝛ intellectualitatē: ꝛ ꝑ tertiā speciē regulæ D suū posse nō est alligatū: imo libeꝝ. ꝛ sic deꝰ pōt: ꝛ potuit intelligere mūdū ꝛ ipm ꝓducere ex nihilo. quare.n. sequit̃ ꝙ mundus actu creationē dei mensurantē suā infinitatē potestatē intellectualitatē atqꝫ primitiuitatē cōsequutus est. vlterius legit̃/ꝙ esse ꝛ vnum conuertunt̃.

ꝛ simil'r

& similiter vnum/bonum/& verum.&c. & hæ auctoritates possunt exponi per spaciolum B.F.C.& sic de alijs spaciolis. B.F.G.quod est quoniam per B habemus differentiam inter sensuale/& sensuale/quod est/nanque in lapide est vnum esse.& in planta est aliud.& in sensuali aliud. & sicut est dictum de esse: ita dicendum est.de vno/bono/& vero &c. Nanque hæ essentiæ vnitates/ bonitas/ & veritas sunt transcendentia per omnia/ siue transcendunt tam sensibilia quam intelligibilia. quamuis essentia plantæ cum essentia lapidis non conuertatur. quod est quoniam si conuerterentur:tunc differentia esset destructa. & sic ipsum quod quid est esset peremptum.& perempta consequenter esset demonstratio.& sic sapientia esset destructa: quod est inconueniens. & similiter si bonum.magnum.durans. potens.sapiens &c. Coessentialia principia non conuerterentur/ tunc concordantia nihil esset.& sic concretum esset distinctum ab suo abstracto:& sic diffinitio non esset essentia tota diffiniti. Insuper autem patet quod mensura vna est in planta & alia in lapide.& vnum medium continuum est vna quantitas.& in planta est alia mensuratio/& aliud medium quod non est in sensuali aliud:& sic de alijs suo modo.&c.& sic quoad literam auctoritates minime stare possunt eo quoniam spaciolum non potest ingredi auctoritas in secundum sensum alligatum.& hoc cum regula G.quoniam correlatiua ad vnitatem non sunt propria quoad essentiam: neque quo ad bonitatem/& veritatem. Sed appropriata sic: quod quilibet principium communicet cum alio.& sic remanent principia distinguibilia.& concordabilia/& mediabilia.& communes rationes/& quodlibet principium habet propriam quietem per suam propriam essentiam in qua tota sua delectatio consistit/& actum:ad quem nullum insequitur inconueniens.& ad hoc consensit regula B cum omnibus alijs regulis.secundum quod de Theologia/ & philosophia exemplum datum est declarando cum spaciolis ita esse faciendum sicut in omnibus alijs scientijs procedendum est/vt de me

dicina. ꝓbig͡ra / ⁊ de iure / ⁊ de moralib⁹ scientijs. ꝙ est qm̄ si auctoritates continēt in se veritatē tunc spaciola quartæ figuræ poterunt ingredi cum suis diffinitionibus ⁊ regulis suis siue speciebus regulaꝝ affirmando vel negando. ꝙ si nō possunt ingredi tunc nō est possibile ꝙ auctoritates taliū sciētiaꝝ sint vere. nāq; nulla auctoritas ꝯstans ex veris ⁊ necessarijs principijs contradicit veritati. hæc. n. est principalis schola Kabbalistarum positio. ꝙ est qm̄ dependet a regula infallibili. Primus modus multiplicatiōis quartæ figuræ in quæstionib⁹ est: vt si quærat̄ vtrū mūdus sit nouus. cui respondendū ē affirmatiue qm̄ pōt ꝓbari ⁊ probatur in colūna prima cuius primū spaciolū est B. C. D. ⁊ hoc ꝓbatur viginti rōnibus. ⁊ sicut dicit̄ de mundo qui significat̄ per D: ⁊ de modo eius / ita dici pōt de alijs significatis ꝑ C. ⁊ D. vt in alphabeto faciēdo solutiones cuiuslibet significati suo modo. sicut B ꝙ significat bonitatē. differentiā. deū. iustitiā. ⁊ auaritiā. ⁊ C ꝙ significat magnitudinē. cōcordantiā. angelum. prudentiā. ⁊ gulā. ⁊ D ꝙ significat durationē. ꝯtrarietatē. cœlū. fortitudinē. ⁊ luxuriā. Et notādū ē ꝙ quælibet quæstio particularis hēt solutionē implicitā eius: quæ pōt reduci ad artē vniuersalē tenendo modū eius. ⁊ sicut dr̄ de primo modo multiplicatiōis quartæ figuræ: ita dicendū est de modis cæteris suo modo. Et hæc sufficiāt de multiplicatiōe quartæ figuræ breuitatis gr͡a.

DE QVAESTIONIBVS TABVLAE PARS TERTIA. ET PRIMO PRIMAE COLVMNAE QVAE INCIPIT B. C. D.

IN primo quidē spaciolo primæ columnæ tabulæ ꝙ est spaciolū B. C. D. quærit̄ primo vtrū munmus sit æternus. cui rn̄dendū est negatiue. qm̄ si esset æternus sua ratio esset ab æterno / producēs æternū / bonū / ⁊ magnitudo magnificaret illā rationē

bonã ab æterno, & in æternũ, & semp, vt patet per suã diffinitionẽ: & æternitas ab æterno & in æternũ ipsam productionẽ durare faceret. & sic nullum malũ esset in mundo, eo qa bonũ, & malũ sunt cõtraria. Sed malũ ẽ in mũdo: vt experientia docet, colligit ergo q mũdus nõ sit æternus. Vlterius regula B ponit q de q̃stione pars negatiua sit tenẽda ob diffinitiones supradictas. & ꝯm q proponimus dicere p regulam C. D. dicendo sic si mũdus est æternus, sua æternitas est causans tm̃ durationẽ malitiæ, quãtũ durationẽ boni. q patet per primã speciẽ regulæ C. & per primã speciẽ regulæ D. nullum tm̃ primitiuũ: quantũ bonũ. nullus eni dies ẽ primitiuus, neq; vltimus. & per secundã speciẽ regulæ C & D. mundus est compositus ex bono & malo ab æterno. & per tertiã speciẽ regulæ C mũdus ẽ in æternitate infinitus, & i bonitate & malitia finitus. & p quartam speciẽ regulæ C mũdus habet quietẽ in generabilibus, & corruptibilibus. in generabilib⁹ rõne boni: & incorruptibilib⁹ ratione mali. & per secũdã speciem regulæ D diuina æternitas, & sua bonitas necessitant malum, & quietem, causando æternitatẽ mundi. & cũ omnia ista sint impossibilia: ergo de quæstione negatiua tenẽda est. Secundo quærit vtrũ mũdus sit æternus. rñdẽdũ ẽ q nõ. qm̃ si esset æternus tũc duæ essent æternitates differẽtes. s. æternitas dei, & æternitas mũdi. & sic differẽtia quæ est inter sensuale, & sensuale, & inter sensuale, & intellectuale. & intellectuale, & intellectuale ponit quidẽ tres æternitates generales differẽtes. & bonitas ponit ipsas bonas. & magnitudo magnas. Sed hoc est falsum, & impossibile: eo quia differentia ponit ipsas malas secundum quid. & sic deficit magnitudo bonitatis. & per consequens bonitas magnitudinis. ponit cõfusionem, q est impossibile. Concluditur ergo de quæstione q negatiua est tenenda.

Tertia ratio p cameram B.C.T.T. si mūdus esset æternus ꝯcordantia innata q̄ est de essentia mūdi inter sensuale / ⁊ sensuale / inter sensuale / ⁊ itellectuale / ⁊ inter intellectuale / ⁊ intellectuale esset æterna. ⁊ sic essent tres ꝯcordātiæ ⁊ tres æternitates subalternatæ gn̄ales. ⁊ in magnitudine bonitatis / ⁊ æternitatis cū duratiōe æterna magnitudinis / ⁊ bonitatis ꝙ est falsum ⁊ impossibile / eo qa sunt tres ꝯtrarietates subalternatæ. ⁊ eis oppositæ cū magnitudine malitiæ / ⁊ æternitatis. ⁊ sunt aliæ rōnes quæ alibi videri possunt p oēs cameras primæ colūnæ vsq; ad camerā T.B.C.D. Et quærit̄ insup per spaciolum B.C.D.T. vtrū sit aliqua bonitas magna / imensa / ⁊ infinita p bonificationē. sicut æternitas per durationē cui r̄ndendū est affirmatiue. alioqn æternitas nō esset tota bona neq; tota magna ꝙ ē impossibile. ꝯsequenter quæritur secuudo qd est bonitas magna / ⁊ imesa. cui r̄ndendū est ꝙ est essentia ꝯtinens magnos / ⁊ imensos correlatiuos p secūdā speciem regulæ C significatos. ꝯsequēter quærit̄ quidē magna / ⁊ imensa duratio de quo est. cui r̄ndēdū est per primā speciē regulæ D. ⁊ p secundā eiusdē. ⁊ p secundā speciē regulæ C. ⁊ ad hoc testatur regula B. ꝙ ipsa est de correlatiuis sine qbus duratio esse nō pōt. qm̄ sunt correlatiua æterna bonitatis / vz magnitudinis ⁊ imensitatꝫ. Quarto querit̄ per spaciolū B.C.T.B. vtrū bonitas possit magna sine distinctione. cui r̄ndendum est negatiue. alioquin nō eēt actus ⁊ pfectio boni naturaliter: ratione cuius bonū nō agit nisi bonū. ⁊ in omni agere expedit distinguere. apparet manifeste ꝙ bonitas non possit magna sine distinctione. Insuper quærit̄ qd est magna distinctio bonitatis. cui r̄ndendū est ꝙ ipsa est actus / ⁊ pfectio magni / distincti / boni. rōne cuius magnū / distinctum / bonū / non agit nisi magnū / distinctū / bonū. id est distinguit magnū / distinctū / bonū. ⁊ ista ē

perfecta essentia in suis correlatiuis substẽtata. cũ qui-
bus habet propriã naturã / & esse. Et per spaciolũ B. C.
T. C. quærit utrũ bonitas possit esse magna sine con-
cordantia. cui rñdendũ est negatiue. aliogn non habe-
ret esse couemens cũ magnitudine: sed esse cõtrarium.
& p ꝯsequẽs esse boni repugnaret esse magni ꝙ est im-
possibile. & similiter quærit de hoc eodẽ spaciolo / qd ẽ
magna magnitudo bonitatis. cui rñdendum est ꝙ est
illa essentia magni: magnitudinis / bonitatis resultans
ex correlatiuis magnis magnitudinis: bonitatꝭ: in qui-
bus substẽtata est per secundã speciẽ C significatis. & p
spaciolũ B. C. T. D. quæritur utrũ angelus sit maior
cœlo cui rñdendũ est affirmatiue. aliogn angelus non
possit mouere cœlum. & sic careret relatiuis cũ quibus
obiectat deũ. & sic cœlũ esset in maioritate: aut saltẽ in
æqualitate cũ angelo ꝙ ẽ impossibile. ꝯsequẽter quæ-
ritur qd est magna cœli ꝯtrarietas. cui rñdẽdũ est ꝙ ẽ
ipsa mobilitas ꝙ̃ habet ẜm duos motus cõtrarios. vꝫ
ẜm eius medietatẽ mouetur a dextris in sinistrũ: & ẜm
aliã medietatẽ a sinistro in dextrũ. dato ꝙ ipm nõ mo-
ueat se. ꝯsequenter quærit de quo est magnus motus
cœli. cui rñdendũ est ꝙ est de suis correlatiuis intrinse
cis: magnis p secundã speciem regulæ C designatis.
& per spaciolũ B. D. T. B. quærit utrũ in æternitate sit
differentia. cui rñdendũ est affirmatiue. aliogn nõ ha-
beret correlatiuos cũ qbus habet naturã bonã / & infi-
nitam. Insup quæritur bonitas motus cœli de quo ẽ.
cui rñdendũ ẽ ꝙ ipsa est de seipsa: ut per suos correla-
tiuos significatũ est. & p spaciolũ B. D. T. C. quæritur /
utrũ diuina bonitas & diuina magnitudo se ꝯcordant.
cui rñdendũ est affirmatiue. aliogn diuina bonitas nõ
hẽret infinitã magnificationẽ nec diuina magnitudo
haberet infinitã bonificationẽ. ꝯsequẽter quærit qd est
magna ꝯcordantia æternitatis diuinæ: & diuinæ boni-

tatis. cui respondendũ est ꝙ est essentia suoꝝ correlatiuoꝝ: videlicet bonificatiui: æternificatiui qui conueniunt in vno numero. ⁊ bonificabile | ⁊ æternificabile in alio. ⁊ bonificare | ⁊ æternificare in tertio. ⁊ hi tres correlatiui cõueniunt in vna essentia bonitatis | ⁊ æternitatis | siue permanentiæ. ⁊ ꝑ spaciolum B.D.T.D. quæritur vtrũ inter diuinã bonitatem | ⁊ æternitatẽ sit cõtrarietas. cui respondendum est negatiue nisi ſm ꝙ minus cõmune cõtrariatur magis cõmune | ⁊ inferius suo superiori. Insuꝑ quæritur hæc cõtrarietas de quo est. cui respondendũ est ꝙ ipsa est de principijs priuatiuis existẽtibus ex opposito. relatiuis | positiuis | bonitatis | ⁊ æternitatis. Et per spaciolum B.T.B.C. quæritur vtrũ in simplici essentia bonitatis possit existere differentia | ⁊ concordantia. cui respondendũ est affirmatiue supposito ꝙ ipsa bonitas habet suos correlatiuos essentiales per secundã speciem regulæ C significatos | qui per differentiam plures sunt: ⁊ per concordantiã iidem essentialiter sunt. Consequẽter quæritur quid sunt concordantia ⁊ differentia in essentia bonitatis. cui respondendũ est per tertiam speciem regulæ C qꝺ ipsæ sunt | idẽ | ꝙ ipsæ sunt: vt ipsamet bonitas. Et ꝑ spaciolũ B.T.B.D. quæritur supposito ꝙ mũdus sit æternus vtrũ in sua bonitate possint esse differẽtia: ⁊ ꝯtrarietas. cui rñdendũ ẽ negatiue. aliogn dñia ꝯtria ꝯtrarietate posset stare æterna | ꝙ est impossibile. ⁊ quærit͛ bona dñia de quo est. cui rñdendũ ẽ | ꝙ ipsa est de suis correlatiuis ꝑ secundã speciem regulæ D significatis. Et ꝑ spaciolum B.T.C.D. q̃rit͛ | vtrũ in bonitate cœli æterna possint esse inuicem ꝯcordantia | ⁊ ꝯtrietas. Cui rñdendũ est negatiue aliogn cõcordãtia haberet bonũ actum cõtradicẽdi: ⁊ cõtrariandi | ab æterno: ⁊ in æternum ꝙ est impossibile. qd est insuper cõtrarietas bonitatis æternæ cœli. cui rñdendum est ꝙ est bonitas in

ſubiecto naturali: ꝙ habitū eſt de morali malitia ſicut in homine peccatore. ⁊ per ſpaciolū C.D.T.B. quæritur. quid eſt magna differentia æternitatis. Cui reſpondendū eſt / ꝙ illa eſt ꝙ̄ habet æternitas ꝑ ſuos correlatiuos. ⁊ quæritur magna differētia æternitatis de quo eſt. cui reſpondendū eſt per primā ſpeciem regule D / ꝙ ipſa eſt a ſemetipſa. nanqꝫ æternitatis nulla cauſa poteſt eſſe præiacēs. Et per ſpaciolū C.D.T.C. quæritur / quid eſt magna cœli cōcordantia. cui reſpōdendum eſt / ꝙ ipſa eſt a ſuis correlatiuis cū qbus eſt / hæc ꝙ eſt / ⁊ mouet ſeipſum. ⁊ quæritur / magna concordantia cœli de quo eſt. cui reſpondendū eſt / ꝙ ipſa ē de ſuis correlatiuis / cū quibus habet motū / ⁊ naturā. ⁊ mouet / ⁊ naturæ omnia inferiora corpora. Et ꝑ ſpaciolum C.D.T.D. quæritur / quid eſt magna contrarietas prudentiæ ⁊ luxuriæ. cui reſpondendū eſt / ꝙ ipſa eſt moralis contrarietas. ⁊ quæritur de quo eſt durans moralis contrarietas. cui reſpondendū eſt / ꝙ ipſa eſt durans de habitibus poſitiuis / ⁊ priuatiuis / ad inuicē reſiſtentibus in ſubiecto / in quo minime ſimul ſtare poſſunt. Et per ſpaciolum C.T.B.C. quæritur vtrum iuſtitia ⁊ prudentia habeant magnā differentiam / ⁊ concordantiā. cui reſpondum eſt affirmatiue. alioquin nō cauſarent magnos actus per magna merita. ⁊ quæritur cōſequenter quid eſt magna differentia / ⁊ cōcordantia iuſtitiæ ⁊ prudentiæ. cui reſpondendum eſt ꝙ ſunt magna relatiua / cū quibus differunt ⁊ concordant. Et per ſpaciolū .C.T.B.D. quærit̃ vtrū in eſſentia magna poſſit eſſe differentia / ⁊ contrarietas. cui reſpōdendū eſt affirmatiue / ſuppoſito ꝙ eſſentia ſit compoſita veluti omnis eſſentia / alioquin talis eſſentia eſſet perpetua. ſed in ſimplici eſſentia reſpondendum eſt negatiue. Quare ⁊c̄. ⁊ in ſpaciolo C.T.C.B. quæritur quid eſt illa magna cōtrarietas

ſuppoſito ꝙ in ſimplici eſſentia ſit cõcordantia/ ⁊ contrarietas. cui rñdendũ eſt/ ꝙ talis eſſentia eſt impoſſibilis. ⁊ quærit̃/ magna ꝯcordantia/ ⁊ cõtrarietas a quo ſunt. cui rñdendũ eſt ꝑ primã ſpeciẽ regulæ D: ꝙ ſunt a ſemetipſis. aliogn ſupra magnitudinẽ nullũ præcederet eſſe: ꝙ eſt manifeſte falſuz. ⁊ ꝑ ſpaciolũ D.T.B. C. quærit̃ vtrũ in ipſa æternitate ſint differẽtiæ/ ⁊ concordantiæ. cui rñdendum eſt affirmatiue. aliogn bonitas in æterno nõ eſſet ratio ꝙ æternũ agat bonũ æternum. ⁊ æternitas ſine cõcordantia haberet aliquod cũ quo diſtaret a cõtrarietate: ⁊ occioſitate. ꝙ eſt impoſſibile. ⁊ quærit̃ differẽtia ⁊ ꝯcordãtia exiſtentes in æternitate de quo ſunt. cui rñdendũ eſt ꝙ ſunt de ſuis correlatiuis eſſentialibus per primã/ ⁊ ſecundã ſpeciẽ regulæ D. qd eſt in æternitate differẽtia ⁊ ꝯcordãtia. cui rñdendũ eſt ꝙ ſunt ipſamet æternitas. Et ꝑ ſpaciolum D.T.B.D. q̃rit̃ vtrũ in æternitate poſſint eſſe inuicem differẽtia: ⁊ ꝯtrarietas. cui rñdendũ eſt negatiue. alioquin æternitas eſſet cõpoſita ex pluribus eſſentijs contrarijs/ ⁊ ꝑ conſequens eſſet corruptibilis. ꝙ eſt manifeſte falſum. ⁊ ſi quærat̃ vtrũ cœlũ ſit ꝯſtans ex pluribus eſſentijs cõtrarijs: ⁊ tamẽ ſua duratio ſit æterna. cui rñdendũ eſt negatiue. aliogn cœlũ cõſtaret ex habitibus poſitiuis/ ⁊ priuatiuis/ ꝙ eſt impoſſibile. ⁊ ꝑ ſpaciolum B.T.C.D. quærit̃ duratio angelica de quo eſt poſito ꝙ in eius eſſentia ſint ꝯcordantia/ ⁊ cõtrarietas. cui rñdendũ eſt negatiue. aliogn eſſentia angelica eſſet de ſuis contrarijs: ꝙ eſt impoſſibile. ⁊ ſi quærat̃ qd eſt duratio angelica. cui rñdendũ eſt ꝙ ipſa ẽ a ꝯcordãtia quæ ab omni cõtrarietate remotiſſima eſt. ⁊ ꝑ vltimũ ſpaciolũ T.B.C.D. huius primæ colũnæ querit̃ vtrũ differẽtia poſſit eſſe ſubiectum cõcordantiæ ⁊ cõtrarietatis. cui rñdendum eſt negatiue. aliogn ꝯcordantia ſe haberet ad nõ eſſe/ ⁊ ꝯtrarietas ad eſſe. ꝙ eſt manifeſte

falsum. ꝛ quæritur qd est differentia in ꝯcordantia / ꝛ cō/trarietate. cui rñdendū est / ꝙ differentia in cōcordantia est principiū positiuū / ꝛ in cōtrarietate est principiū priuatiuū. ꝛ si quæratur de quo durat differentia rñdetur ꝙ ipsa durat ꝑ correlatiuos cōcordantes ꝑ essentiā ab oibus contrarietatibus remotā. ꝛ sicut exemplū dedi/mus de oibus spaciolis primæ columnæ ita intelligas nos dedisse de oibus alijs colūnaꝝ spaciolis vniuersæ tabulæ columnaꝝ octoginta quattuor suo modo: ſm oēs figuras. quare ꝛc. Et notandū est ꝙ ista tabula cō/præhendit oia quæ implicata sunt in omnibus quat/tuor figuris.

DE QVAESTIONIBVS NOVEM SVBIECTO/RVM QVAE SVNT PARTES SVBIECTI SCIENTIAE KABBALAE. PARS QVARTA.

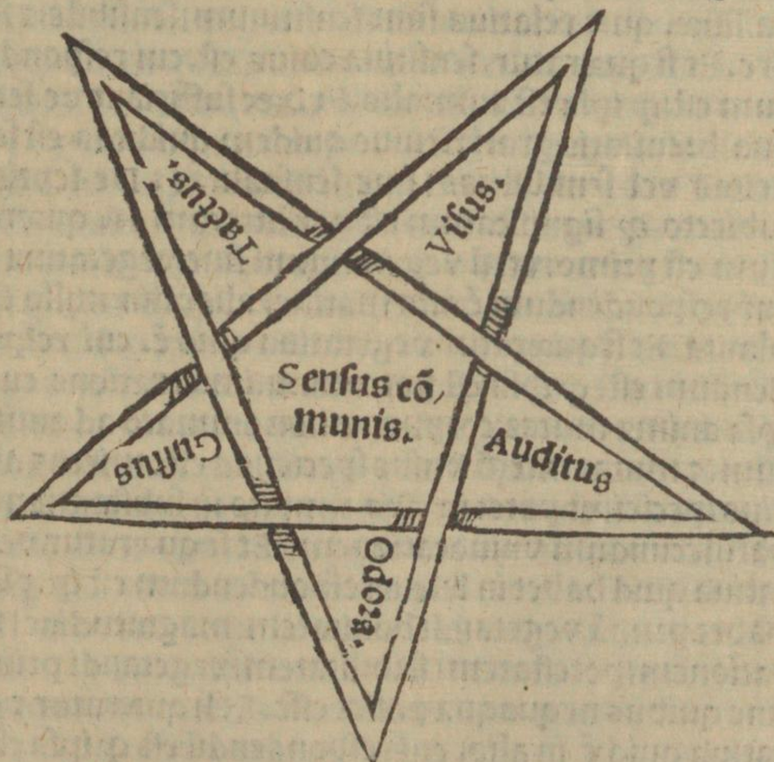
DE primo subiecto significato ꝑ ipm B: ꝛ est ipse deus / quæritur primo. vtrū sit. cui rñdē/dum ē affirmatiue. aliogn nihil esset. cōse/quēter quæritur vtrū deus sit necesse esse. cui rñdendū est affirmatiue aliogn nullū esset necessariū. ꝛ si quæratur qd est deus. cui rñdendū ē ꝙ deus est esse nihilo extra se egēs sed oia entia egēt eo. cuiꝰ eē est ipm optimū ꝛ infinitū. aliogn in deo nō essent oēs ꝑfectio/nes in vltimo. ꝛ sic summe bonū nō esset summe ꝑfe/ctum. ꝛ quæritur etiā qd habet deus in se essentialiter. cui rñdendū ē ꝑ secundā speciē regulæ C ꝙ hēt boni/tatē / magnitudinē / ꝛ durationē. sine qbus non pōt esse imensus ꝛ infinitus ꝛ sup oēm entitatē cū suis dignita/tibus. ꝛ si quæratur ꝑ tertiā speciē regulæ C qd ē deus in alio. cui rñdendū est ꝙ ipse est in toto creato creās: ꝛ in oibus entibus creās. ꝛ si quæratur ꝑ quartā speciem regulæ C qd ē deus cū alio. cui rñdendū est ꝙ ipse est cū toto creato / siue cū mūdo pius / humilis / misericor/diosus / potēs / iustus; ꝛ gratia plenus. cuius qditas est

ipsa deitas. De secũdo subiecto q̄rit̃ vtrũ angelus sit.
cui rñdendũ est affirmatiue. aliogn magis similis deo
nõ repiret̃ in natura. ꝛ sic daret̃ minus ꝛ non daretur
maius, ꝙ ē impossibile. ꝙ est, qm̃ si vnũ relatiuoꝝ re-
perit̃ in natura expedit necessario vt repiat̃ ꝛ reliquũ.
cũ igit̃ minus simile ipsi deo repitur in naturã opoꝛtet
vt repiatur magis simile. hõ. n. est minus similis deo,
ꝛ angelus magis, seqtur ꝙ si dat̃ hõ, ꝙ det̃ ēt ꝛ ange-
lus in natura. Secũda rõ ē ꝙ si in natura repit̃ cõposi-
tũ ex itellectuali, ꝛ sensuali partibꝰ, expedit necessario,
vt ex itellectiuo ꝛ intellecto cõpositũ repiat̃ in natura.
sed hoc nõ põt esse nisi angelus, g̊ angelus ē in natura.
Tertia rõ ē ꝙ si natura angelica nõ eēt: tũc scala dr̃iæ
ꝛ ꝯcoꝛdantiæ esset inanis, ꝛ vacua. sed hoc ē ipossibile.
igr̃ impossibile ē vt nõ sit natura angelica. Et si q̄ritur
ꝯñter qd ē angelus. cui rñdẽdũ ē ꝙ ipse ē natura intel
lectualis cuiꝰ ꝓpriũ ē motũ dirigere in ꝓpriũ finẽ. Et si
quærat̃ de angelo qd hꝫ in se. cui rñdẽdũ est ꝙ hꝫ suos
coꝛrelatiuos in qbus tota sua essentia substẽtatur. Et si
q̄rat̃ angelus qd ē in alio. cui rñdẽdũ ē ꝙ ipse ē in bo-
nitate bonus. ꝛ in magnitudine magnus. ꝛ æqualis in
suis coꝛrelatiuis, vꝫ in angelificatiuo, angelificabili: ꝛ
angelificare. Et si q̄rat̃ qd hꝫ angelus cũ alio rñdẽdũ ē
ei ꝙ hꝫ cũ bonitate bõificare motũ ꝛ cũ magnitudine
magnificare ipsum. ꝛ cũ cõcoꝛdãtia ꝯcoꝛdare motũ cũ
suo fine. Et si q̄rat̃ angelus a quo ē. cui rñdẽdũ est per
primã speciẽ regulæ D. ꝙ ipse est ab vnitate suæ essen
tiæ, quæ nec pũctualis, nec linealis est. Et si q̄ratur an-
gelus de quo est. cui respondendũ est ꝙ ipse est de na-
tura sua potẽtiali: ꝛ actuali substentata a suis coꝛrela-
tiuis, sine quibus esse non posset. Et si q̄ratur angelus
cuius ē respondendũ ē ꝙ ipse ē dei. Et hæc sufficiãt de
angelo cuius quiditas ē ipsa angelicitas. quare ꝛc̃. De
tertio subiecto ꝙ est cœlum significatũ per D. q̄ritur

primo vtrū coelum sit. cui respondendū est affirmatiue, aliogn nulla esset stella, neq3 sidus. Et si quæratur qd est coelū. cui rñdendū est p primā speciē regulæ C qd est natura corporalis simplicissima. cuius ꝓpriū est afferre sidus ad vbi: ꝛ ad situ trāsportare. vel coelū est corpus sphericū ꝙ varijs motib⁹ circularib⁹ mouet̄ cū stella. Et si q̄rat̄ qd h3 in se coelū. cui rñdendū est p secundā speciē regulæ C. ꝙ h3 primā bonitatē corporalem, ꝛ primā magnitudinē corporalem, ꝛ durationē. Et si q̄ratur qd hēt coelū cū alio vel in alio. cui rñdendū est ꝙ in elemētis est elementatiuū ꝛ in elementatis habet magnā actiuitatē, ꝛ motiuitatē. Et si quærat̄ p quartā speciē regulæ C. qd est coelū cū alio. cui rñdendum est qd habet cū motu facere tēpus, ꝛ cū eo calefacere: ꝛ cū caliditate segregare. ꝛ cū frigiditate vnire, ꝛ ꝛ aggregare. Et si quæratur coelum a quo est. cui respondendum est per primā speciem regulæ D. qd est a sua naturali, ꝛ simplici corporalitate. Et si quæratur coelum de quo est. cui respondendū est per secundam speciem regulæ D. qd ipsum est de suis correlatiuis essentialibus, ꝛ coelificatiuo scil3 coelificabili, ꝛ coelificare. Et si quæratur coelum cuius est. cui respondendum est ꝙ ipsum est naturæ intellectualis, ꝛ hæc sufficiant de coelo cuius quiditas est ipsa coeleitas. Quartum subiectū significatū per E. ꝛ est ipse homo de quo q̄ritur. vtrū homo possit habere de deo maiorē notitiam doctrina diuisiua, ꝙ̄ cōpositiua. cui respondendum est ꝙ per diuisiuam habet maiorē notitiā, ꝙ̄ per compositiuā. eo q̄m deus nō est per ea, sine qbus est. sed per ea sine qbus esse non potest. ꝛ q̄ritur etiā qd est homo. cui respōdendū est ꝙ est rationale discursibile, cuius propriū est admirari. ꝛ si quæratur quid habet homo in se. cui rñdendū est ꝙ habet perfectā bonitatē mixti ꝛ magnitudinē, ꝛ durationē, ꝛ potestatē, sine qui-

bus nõ eſſet hõ. ⁊ ſi quærat̃ qd eſt hõ in alio. cui rñden
dum ẽ ꝙ in habitu ſenſitiuo ẽ ſentiẽs. ⁊ in habitu intel
lectiuo eſt intelligẽs. ⁊ in volitiuo ẽ volens ſm naturã
duplicẽ intellectualẽ: vꝫ ⁊ aialẽ. ⁊ ſi q̃rat̃ qd hẽt hõ cũ
alio. cui rñdendũ eſt ꝙ hꝫ cũ ſuo ſenſu ſentire ⁊ cũ ſuo
intellectu intelligere: ⁊ cũ gñatiuo gñare ſibi ſimile in
ſpecie. ⁊ ſi quærat̃ a quo eſt hõ. cui rñdendũ ẽ ꝙ ipſe ẽ
a tẽperata mixtione/ vel tẽperamẽto ꝓpinqua. ⁊ ſi iterꝫ
quærat̃ hõ de quo ẽ. cui rñdendũ ẽ. ꝙ eſt de ſuis corre
latiuis ſine qbus non hꝫ eſſe. quæ ſunt homeificatiuũ/
homeificabile/ ⁊ homeificare: ⁊ ſi quærat̃ hõ cuius ẽ.
cui rñdendũ eſt ꝙ ipſe eſt dei. ⁊ hæc ſufficiant de hoie:
cuius qditas ẽ ipſa homeitas. De q̃nto ſubiecto cuius
paſſiones ↄſiderant̃ in hac ſciẽtia eſt ip̃m imaginatiuũ
ſiue imaginatiua/ de quo quærit̃ primo: vtrum ſit. cui
rñdẽdũ ẽ affirmatiue. alioq̃n aial moueret̃ caſualiter.
aut eſſet ſine motu/ nãqꝫ imaginatiua in aiali ẽ primũ
mouẽs. ⁊ ſi quærat̃ qd ẽ imaginatiua/ cui rñdendũ ẽ:
ꝙ ipſa ẽ potẽtia animæ cuius ꝓpriũ ẽ repñtare virtuti
cogitatiue ſpecies ſenſatas: aut ab alia virtute ĩfuſas.
⁊ ſi quærat̃ imaginatiua qd hꝫ in ſe. cui rñdendũ ẽ ꝙ
ipſa hꝫ bonitatẽ imaginationis/ magnitudinẽ duratio
nis/ poteſtatẽ repñtationis phãtaſmatũ ſcibilium ſine
qbus nullũ hẽret eſſe. ⁊ ſi quærat̃ imaginatiua qd eſt
in alio. cui rñdendũ ẽ ꝙ ipſa ẽ in aiali primũ mouens
aial motu volũtario. eo nãqꝫ rei priuatæ ſimilitudinẽ
repñtat/ cui imaginatiue volũtaria virtus ẽ obediẽs.
⁊ ſi quærat̃ imaginatiua qd hꝫ cũ alio. cui rñdendũ ẽ
ꝙ cũ ſpiritu/ ⁊ naturali calore hꝫ abſtrahẽ ſpecies ſen-
ſatas a ſenſibus particularib⁹ qbus figura pentagoni
ꝓportionatur ⁊ deſeruit. ⁊ ſi quæratur imaginatiua a
quo ẽ. cui rñdendũ eſt ꝙ ipſa eſt ab aia. ⁊ ſi quæratur
de quo ẽ rñdẽdũ ẽ ꝙ ipſa eſt de ſuis correlatiuis/ vꝫ de
imaginatiuo: imaginabili/ ⁊ imaginari: ſine qbus non

hʒ esse. Et si q̄rat᷑ imaginatiua cuius ē. cui rn̄dēdū ē ꝙ ipsa est aialis. ⁊ hæc sufficiant de subiecto qnto signifi/cato p F. Sextū subiectū significatū p G est sensitiuū: vel sensitiua. Circa quā q̄rat᷑ primo vtrū sensitiua sit. cui rn̄dendū ē affirmatiue. aliogn nullū esset animal. Et si q̄rat᷑ qd est sensitiuū siue sensitiua. cui rn̄dendū ē ꝙ ipsa ē potētia aiæ rōne cuius aia cōphendit cōgruū / ⁊ incongruū sensatū p sensus particulares. Et si q̄rat᷑ sensitiua qd hʒ in se. cui rn̄dendū ē ꝙ ipsa hʒ bonitatē sensus cōis magnitudinē / durationē / potestatē: scibili/tatē / volūtatē ⁊c̄. q qdē sensus cōis se hʒ ad sensus par ticulares / sicut cētrū ad suā circūferētiā: vt in figura.

de qua figura dicit᷑ in loco suo. s. in tractatu de figuris in quo ostendit᷑ ipsam se hr̄e: sicuti medietas diametri circuli cuius circunferentia diuisa est in partes sex. ⁊c̄.

Insuper q̄rendum est, sensitiua quid habet cū alio, vel quid est in alio. cui respondendū est ꝙ in animali ē primū sentiendi principium. ⁊ secundū situm mouendi. Et si quæratur quid habet cū alio. cui respondendū ē ꝙ ipsa babet cū oculo videre colores. ⁊ cū auribus audire voces, ⁊ cū lingua gustare sapores. ⁊ cū naribus olfare dolores. ⁊ cum neruis tangere qualitates primas. Et si q̄ratur sensitiua a quo est. respondendū est ꝙ ipsa est a vegetatiua tanquā a propria materia. Et si quæratur de quo est. cui respondendū est ꝙ ipsa ē de correlatiuis suis per secundam speciem regulæ C. significatis sine quibus esse non potest, nec actiue, nec passiuæ. quæ relatiua sunt sensitiuum, sensibile, ⁊ sentire. Et si quæratur. sensitiua cuius est. cui respondendum est, ꝙ ipsa est animalis. Et hæc sufficiant de sensitiua, breuitatis gratia: cuius quidem quiditas est sensicitas vel sensibilitas, siue sensualitas. De septimo subiecto ꝙ significatum est per litteram H: quærendum est primo, vtrū vegetatiuum siue vegetatiua sit. cui respondendum ē affirmatiue. alioquin nulla esset planta. Et si quæratur vegetatiua quid ē. cui respondendum est, ꝙ ipsa est potentia animæ, ratione cuius ipsa anima mutat corpus de non animato ad animatum. ⁊ mutat mixtū vnius speciei, ad esse mixtuz alterius speciei, vt patet in cibo mutato in substantiam cibati, secundum vniuocationem. Et si quæratur vegetatiua quid habet in se. cui respondendum est ꝙ ipsam babet primā vegetandi bonitatem, magnitudinē, durationem, potestatem, scibilitatem, vegetandi primū, sine quibus nequaquā posset esse. Et si quæratur vegetatiua quid ē in alio. cui respondendū est ꝙ ipsa est in mixto primū generationis principiū, ⁊ mutationis nutrimenti in substantia nutriti. Et si quæratur vegetatiua quid babet cū alio. cui respondendū ē ꝙ ipsa ba-

bet cũ calore naturali primo attrahere nutrimẽtũ. secundo retinere. tertio digerere, & nutrire, & augmentũ facere. Et si q̃ratur vegetatiua a quo ẽ. cui rñdendũ est ꝙ ipsa ẽ ab anima tãquã a ꝓprio fundamento, & materia. qm̃ se habet vegetatiua ad animã, sicut forma ad materiã. Est. n. veluti ꝑfectio animæ, rõne cui⁹ anima vegetat vegetatũ. Et si q̃ratur vegetatiua de quo est. cui rñdendũ ẽ, ꝙ ipsa ẽ de correlatiuis suis essentialib⁹ sine quibus esse nõ põt, vz vegetatiuo, vegetabili, & vegetare. Et si q̃ratur vegetatiua cuius ẽ. cui rñdendũ ẽ, ꝙ ipsa ẽ corporis viuentis. Et hæc sufficiant de vegetatiua, cuius quiditas est ipsa vegeitas. Subiectũ autem octauũ significatũ per I est elementatiuũ, siue elemẽtatiua. Circa quã q̃ritur primo vtrũ sit, cui rñdendũ ẽ affirmatiue. alioquin nullum esset mixtũ ex elementis, igne vz, aere, aqua, & terra. Et si q̃ratur quid ẽ elementatiua. cui respondendũ est ꝙ ipsa est perfectio formæ substantialis mixti, ratione cuius elementata existunt in mixto sub gradu remisso ẜm omnes eorũ formas. Et si q̃ratur elementatiua quid habet in se. cui respondendum ẽ ꝙ ipsa habet bonitatem primã mixtionis, magnitudinem, durationẽ, potestatẽ, scibilitatẽ, amabilitatem, virtutem, veritatem, & gloriam primã mixtionis, sine quibus esse non potest. Et si quæratur elementatiua quid habet in alio. cui respondendum est ꝙ ipsa est in elementato primum principinm conseruandi elementa in mixto. Et si quæratur quid habet cum alio. cui respondendum est, ꝙ ipsa habet cum mixto. quantitatis terminare infra suos limites, & quantitatim motum. Et si quæratur a quo est elemetatiua. cui respondendum est ꝙ ipsa est a compositione naturali ex materia, & forma, tanquam ab eius materia, cuius est perfectio. Et si esset elementatiua elementa non manerent in mixto refracta,

⁊ sub gradu remisso. ⁊ sic nullũ esset cõpositũ ex quattuor elemẽtis. Et si quæratur elemẽtatiua de quo ẽ. cui rñdẽdũ ẽ ꝙ ipsa ẽ de suis correlatiuis sine qbus eẽ nõ põt. s. elemẽtatiuo / elemẽtabili / ⁊ elementare / cũ qbus habet esse agẽs / ⁊ cõseruans. Et si quæratur cuius est. cui rñdendũ ẽ ꝙ ipsa est entis naturalis. ⁊ hæc sufficiãt de elemẽtatiua: cuius qditas est elemẽteitas. Est aũt elementeitas actus ⁊ pfectio elemẽtati: rõne cuius elemẽtatũ nõ agit nisi elemẽtatũ. Nonũ subiectũ significatũ per litterã K: est instrumẽtatiuũ / siue instrumẽtatiua. circa ꝙ quæritur primo vtrũ sit. cui rñdendũ ẽ affirmatiue. alioqn nullũ esset ens morale / nec artificiale. sed oia essent vitiosa / ⁊ mala. Et si quæratur qd instrumẽtatiuũ / siue instrumẽtatiua. cui rñdendũ ẽ ꝙ ipsa ẽ habitus virtuosus animæ: rõne cuius aial operatur ₰m naturã naturalia: ⁊ ₰m artẽ artificialia. Et si quæratur quid hz in se. cui rñdendũ est ꝙ ipsa hz oẽs virtutes morales iustitiã vz / prudẽtiam / tẽperantiã / fortitudinẽ / fidẽ: spem / caritatẽ / patientiã / ⁊ pietatẽ. ⁊ oẽs cæteræ virtutes morales q̃ possunt reduci ad quattuor cardinales per oia principia / ⁊ regulas hui⁹ nobilissimæ sapiẽtiæ Kabbalæ. Et si q̃ratur instrumentatiua qd est in alio. cui rñdendũ ẽ / ꝙ ipsa ẽ in aia principiũ primũ omniũ operationũ moraliũ: ⁊ artificialiũ. ⁊ si q̃ratur qd ẽ cũ alio. cui rñdẽdũ ẽ / ꝙ ipsa ẽ cũ iustitia dans vnicuiq; suũ eẽ. ⁊ cũ prudẽtia dãs prudentẽ interpretationẽ sacræ scripturæ / ⁊ verã anagogicæ ₰m regulas: ⁊ prima principia huius sapientiæ. ⁊ si q̃ratur instrumẽtatiua a quo ẽ. cui rñdẽdũ est ꝙ ipsa ẽ a morali habitu ipsius animæ. ⁊ si quæratur de quo ẽ. cui rñdendũ est ꝙ ipsa est de suis correlatiuis intrinsecis: sine qbus nõ hẽt esse / vz de instrumentatiuo: instrumentabili: ⁊ instrumentare. Et si quæratur cuius est. cui rñdendũ est ꝙ ipsa est aialis pfecti. Et hæc sufficiãt de instrumẽtatiua cuius qditas est instrumẽteitas.

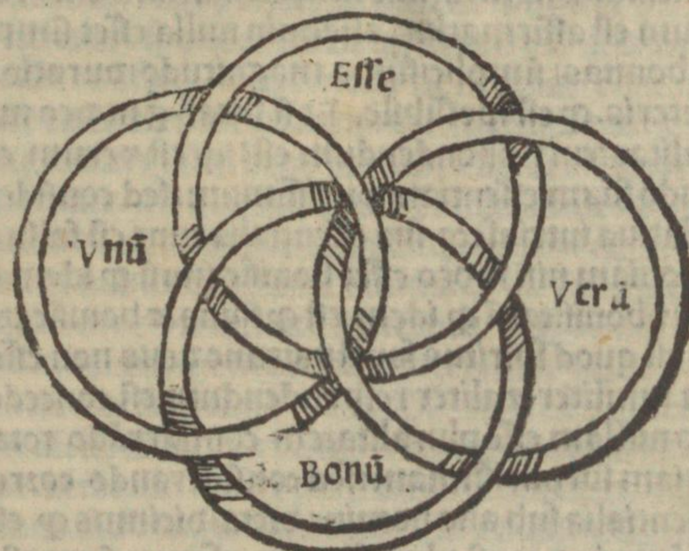
instrumenteitas. Et quãuis omne subiectũ sit deducibile: & deduci debeat per omnes species regularum: tamen breuitatis gratia relinquimus cætera exempla quæ erant danda: & exemplificanda in omnibus regulis a regula D supra. & hoc maxime fecimus quoniam in capitulo de regulis implicite dictũ est ad plenũ. Quare &c. Gaudeat enim vero animus cuiuslibet studentis meo sermone: si capax huius sapientiæ fuerit. & si non capax fuerit gaudens de necessitate tristabitur. Nemo enim est dispositus ad hoc negotiũ nisi ille qui optimi ingenij: & sublimis fuerit. Receptum enĩ nullũ recipitur nisi per modum recipientis: cuius signum est perfectio philosophiæ platonis in eo. quod est quoniam vbi Philosophia Platonis desinit ibi incipit Kabbala sapientia.

DE QVAESTIONIBVS QVIDITATVM CENTVM FORMARVM PARS QVINTA.

Quæstiones quiditatum centum formarum vero tot fiunt modis: vel tot fieri modis possunt: quot modis quælibet forma diuersa ẽ a nouẽ subiectis. quod ẽ. nãque essentia est vna vno modo in deo formaliter. & alio modo vna in angelo. & alio modo in cœlo. & alio modo vna in homine. & alio modo vna in imaginatiuo: siue imaginatiua. & alio modo vna in sensitiuo: siue sensitiua. & alio modo vna in vegetatiuo: siue vegetatiua. & alio modo vna in elementatiuo: siue elementatiua. & alio modo vna in instrumentatiuo: siue instrumentatiua. & alio modo vna in modalitate. ita vt hæ decem vnitates distinguãtur formaliter vna ab alia: licet in essentia vnitatis quælibet sit vna. sicut enim

quãdo quærit de vnitate simplicitter ꝛ absolute, vtrũ sit principium omnium rerum primũ ꝛ omniũ aliaꝝ vnitatum. cui respõdendum est affirmatiue. alioquin nec esset deus, nec esset numerus, nec esset nihil. Et si quærat qd est vnitas simplr. Cui rñdendũ est, ꝙ ipsa est essentia vnius primi principij per se existentis ꝙ quidem primũ principium per se existens non potest esse aliud nisi illud ꝙ deus vocatur. ꝙ quidẽ primũ principium non est nisi diuinũ esse ꝯsequenter. Propter ꝙ scrutandum est de sua formalitate. siue quiditate, siue abstracto. ꝙ non est nisi essentia dei. vnde essentia hæc est primitiua ad omnes alias essentias. ꝛ similiter sua bonitas, sua magnitudo, sua duratio, ꝙ nõ ẽ sic de angelica essentia, nec de cœlesti, nec de humana. Et sic patet differentia inter essentiam diuinam, ꝛ essentiam creaturaꝝ. Secundo quæritur vtrũ esse ꝛ essentia conuertantur. cui respondendum est ꝙ in aliquo subiecto sic in aliquo nõ. Prima pars ostenditur, quoniã alioquin nihil esset cõuertibile æqualiter cũ alio, ꝙ est impossibile. Secũda pars patet per hoc, quoniã si esset essentia in omni subiecto siue ens, ꝛ entitas conuerterent, tunc nihil esset ſm participatõnẽ, sed oĩa essent talia per essentiã, ꝛ sic nõ daretur primũ summe bonũ, nec primum summe esse: ꝛ sic nec vltimum, ꝛ hoc modo nihil esset, ꝙ est contra sensum. Et similiter quærit vtrũ vnum, ꝛ vnitas: simplex: ꝛ simplicitas, siue simpliciitas indiuisibile ꝛ, indiuisibilicitas, siue indiuisibilitas æqualiter conuertant, cui respõdendũ est: ꝙ in aliquo subiecto sic: ꝛ in aliquo non. Prima pars patet quoniã si nõ nihil esset vnum per essentiam: ꝛ sic nihil reperiretur in natura idẽ esse cõcretum ꝛ abstractum. ꝙ est nãqꝫ si in ipsa natura reperit vnũ cõcretũ distinctum ratione a suo abstracto: tunc necesse est: vt aliud reperiatur cõcretũ, ꝙ idẽ sit cũ suo abstracto ſm esse, ꝛ ra-

tionē. Secunda pars patet/quoniā aliogn nihil esset q̄
esset distinctum a suo abstracto. ꝛ similiter dicendū ē
de vnitate diuina/ quæ est abstractum vnius diuinis/
q̄ quidem vnum diuinum est idem cū sua vnitate. q̄
quidē vnū diuinū non est nisi esse/ verū/ ꝛ bonum per
infinitā veritatem/ per infinitam vnitatem/ per infini-
tam bonitatem/ ex quibus constitutū vnum verbum/
vnū esse infinitū/ ꝛ omnipotens. q̄ quidē esse compræ-
henditur cū vno/ bono/ ꝛ vero simul/ vt in hac figura.
De qua figura dictum est aperte in libello de figuris/

ad quē relatio habeat. Rursusquærēdum est vtrum
diuinæ vnitati cōpetat vnire in infinitū/ cui respondē
dum est affirmatiue. aliogn diuina vnitas esset finita.
ꝛ consequenter sua bonitas/ sua magnitudo/ sua pote-
stas/ sua duratio/ sua sapientia ꝛc. ei attributa/ ꝛ suæ
dignitates essent alligatæ/ ꝛ nō liberæ. ꝛ in æternitate
stetissent ociosæ/ q̄ est impossibile. cōsequenter quæ-
ritur vtrum vnitati Angelicæ competat vnire. Cui
respondēdum est affirmatiue/ conditionaliter tamen.

nãq vnus angelus si vnit tūc vnit vnū loqui moraliter: vnū intelligere, vnū amare, vnū colere, Non autē vnū angelum, vnum cœlum, vnum hominem, ꝛ huiusmodi ꝛc. sed cœlum ſm eius vnitatem est causa effectiua infinitatum horum inferiorum non tamen ſm primæuam vnitatem potest vnire. Sed per continuitatem motus. Et similiter vnus homo cū sua vnitate potest vnire alium hominem generando illum. ꝛ sic de alijs cæteris vnitatibꝰ subiectis cæteris appropriatis dicendum est. Et si quæratur vtrum deus sit simplicissima natura, siue simplicissimum esse. respondendum est affirmatiue. alioquin nulla esset simplicissima bonitas, simplicissima magnitudo, duratio: ꝛ sic de cæteris. q est ipossibile. Et si dicat q in deo nulla ē pluralitas? cui respondendum est: q est verum considerando suam essentiam purissimam: sed considerādo correlatiua intrinseca sua essentialia tunc est falsum: q est, quoniam nisi in deo esset bonificatiuū q idem est q pater, ꝛ bonificatū q idem est q filius. ꝛ bonificatio q idem est quod spiritus sanctus: tunc deus non esset bonus. ꝛ similiter, ꝛ aliter respondendum est concedendo in deo nullam esse pluralitatem considerādo totalem essentiam sui purissimam: sed considerando correlatiua essentialia sub alio nomine dicta, dicimus q est falsum. imo in deo est pluralitas personaꝝ sicut est pluralitas correlatiuoꝝ essentialiū, quæ sunt deitatiuum, deitatū, ꝛ deitatio. quæ formaliter distinguūtur, licet sint idē in vna simplicissima natura. quare ꝛc. De pluralitate angelica nō est sic qm̄ est alia natura distincta a natura diuina, siue a sua essentia per cōpositionem ex actu, ꝛ potētia, quæ sūt duæ vnitates causantes primū numerū, qui est numerus binarius vt alibi declaratū est, vꝫ in libello, siue tractatu de cōditionibus figuraꝝ, ꝛ numeroꝝ, qui libellꝰ præcedit hunc libellū

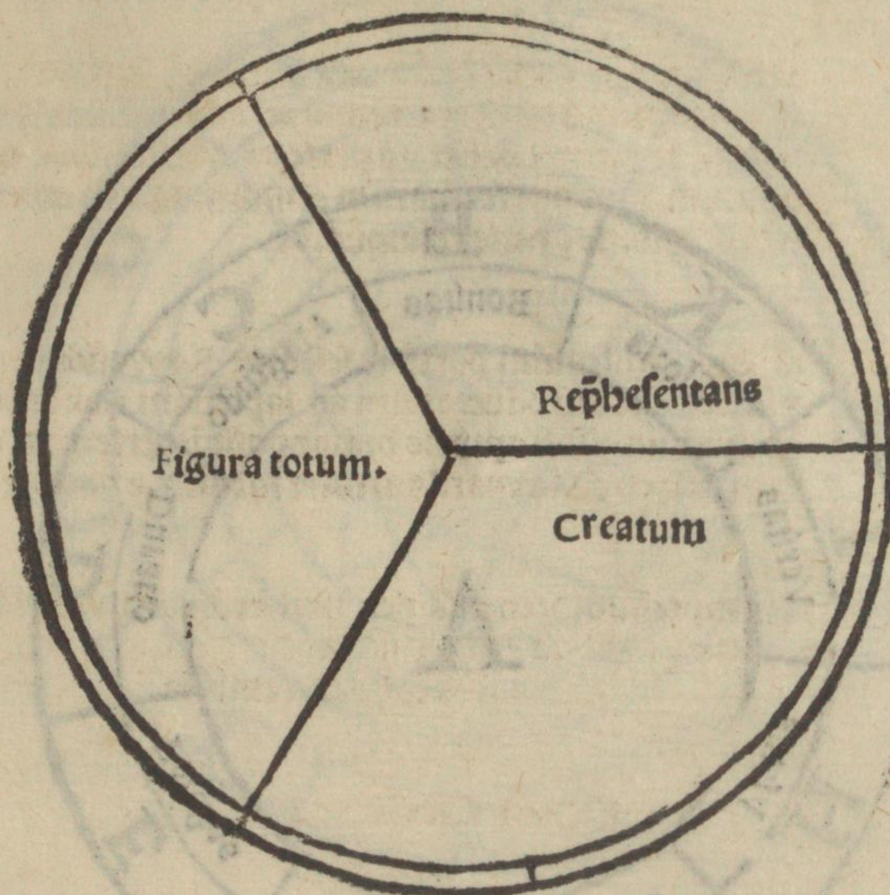
in ordine. Consequenter quæritur vnitas pluralitati repugnat. cui respondendũ est affirmatiue. alioquin destrueretur oppositio in relatiuis. cõsequenter quæritur vtrũ natura sit. cui respondendũ est affirmatiue. alioquin nullũ ens naturale eẽt repertũ in natura. & quæritur vtrũ sit substantia. cui respondendũ est affirmatiue. aliogn nihil esset substentãs accidentia / siue substans accidentibus. Et similiter possumus quærere de principio vtrũ sit. cui respõdendũ est affirmatiue. alio quin nullum esset principiatum. Et similiter de causa vtrũ sit. cui respondendũ est affirmatiue. aliogn nullum esset causatũ. Eodẽ modo de necessario vtrũ sit. cui respondẽdum est affirmatiue alioquin omia essent contingentia. & nihil de necessitate eueniret. quod est cõtra experiẽtiam. & si quæratur vtrũ indiuisibile sit. cui respõdendum est affirmatiue. alioquin procederetur in infinitum in diuidẽtibus / & diuisis. quod est inconueniẽs. Et si quæratur vtrum sit elemẽtum / respondendũ est affirmatiue. aliogn nec esset materia / nec forma / consequenter nec formatũ. & sic nihil esset. Et si quæratur vtrum idem sit vel identitas. cui respondendũ est affirmatiue. alioquin non reperiretur vnum numero in tota natura. sed omnia essent confusa & indistincta. Quæritur vlterius vtrũ simile sit. cui respodendum est affirmatiue. alioquin nihil esset vni formæ / & sic relatio æquparãtiæ esset destructa. Et si quærat vtrum sit primũ. cui respondendum est affirmatiue. alioquin non esset vltimum / nec medium. & sic nihil esset. Et si quæratur vtrum potentia sit. cui respondẽdum est affirmatiue. alioquin nulla esset actio nec passio / & sic nihil esset actiuum / & passiuum. Quare &c. Et sicut exempla dedi per quæstionem regulæ B de his formis ita intelligas me dedisse de cæteris quæstionibus regularum vniuersi alphabeti: combinando ipsas regulas omnes cum

omnibus formis de quib⁹ iam factus est sermo: supra in parte prima tertij tractatus, ad quã quilibet Kabbalista recurrere debet ad perfectã intellectionẽ quiditatum omnium formarum centum. Quas quæstiones breuitatis gratia relinquo. ꝛc.

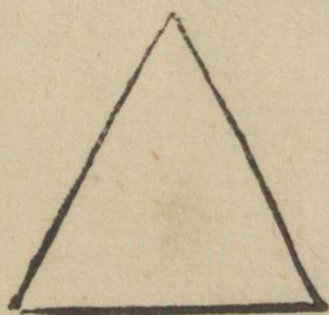
¶ Finit opusculum partiale scientiæ Raymũdinæ, qđ videtur esse introductorium ad sapiẽtiam Kabbalam regulatum, ꝛ sub optimo ordine positũ, perfecteq; correctũ a Petro Maynardo artiũ, ꝛ medicinæ doctore.

¶ Impressum Venetijs per Bernardinum Venetum De Vitalibus Anno Dñi. M.CCCCC.XVIII. Die .II. Mensis Decembris.

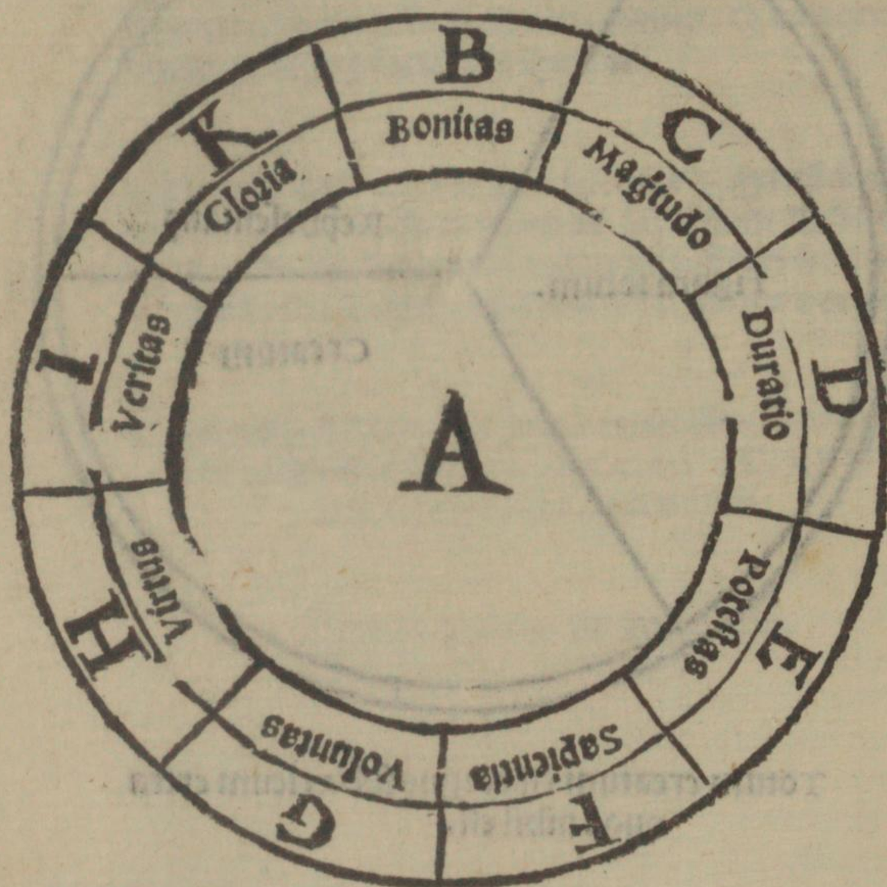
¶ Cum Gratia Et Priuilegio.

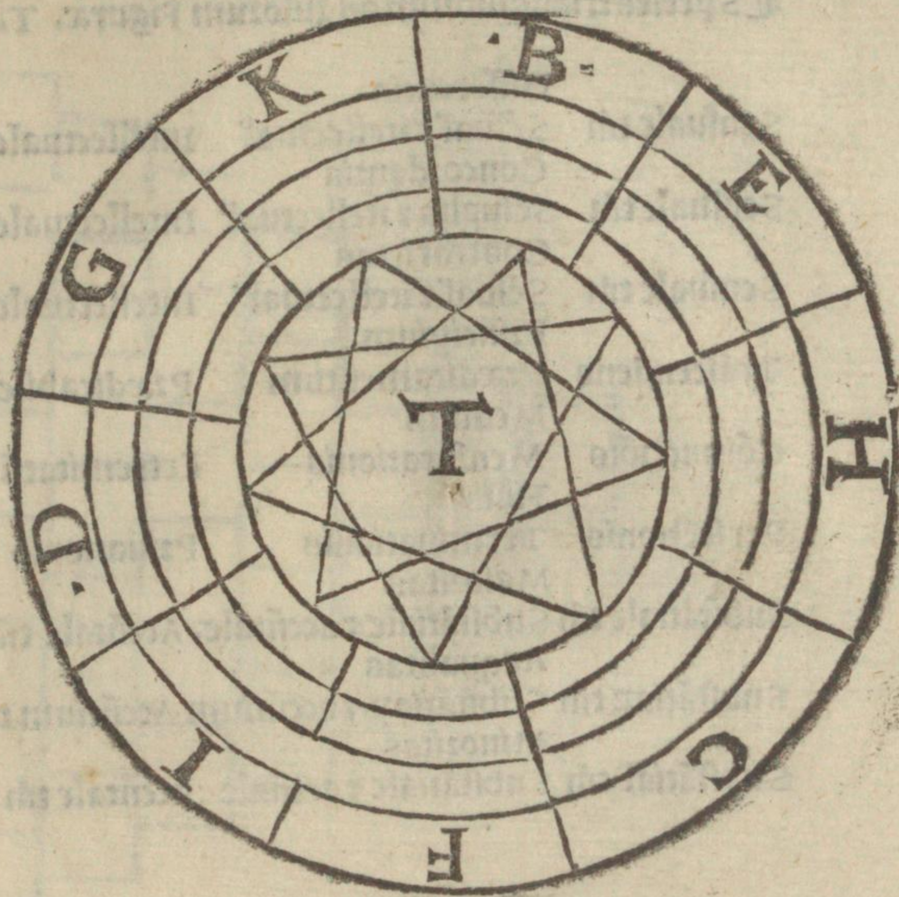

Totum creatum eſt corpus ſphæricum extra quod nihil eſt.

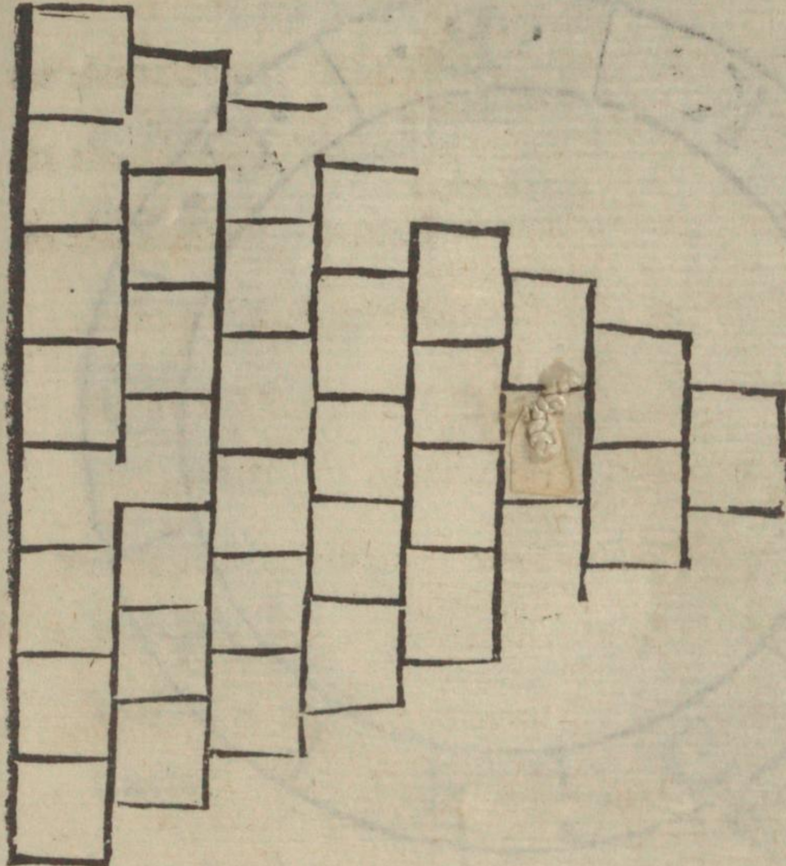

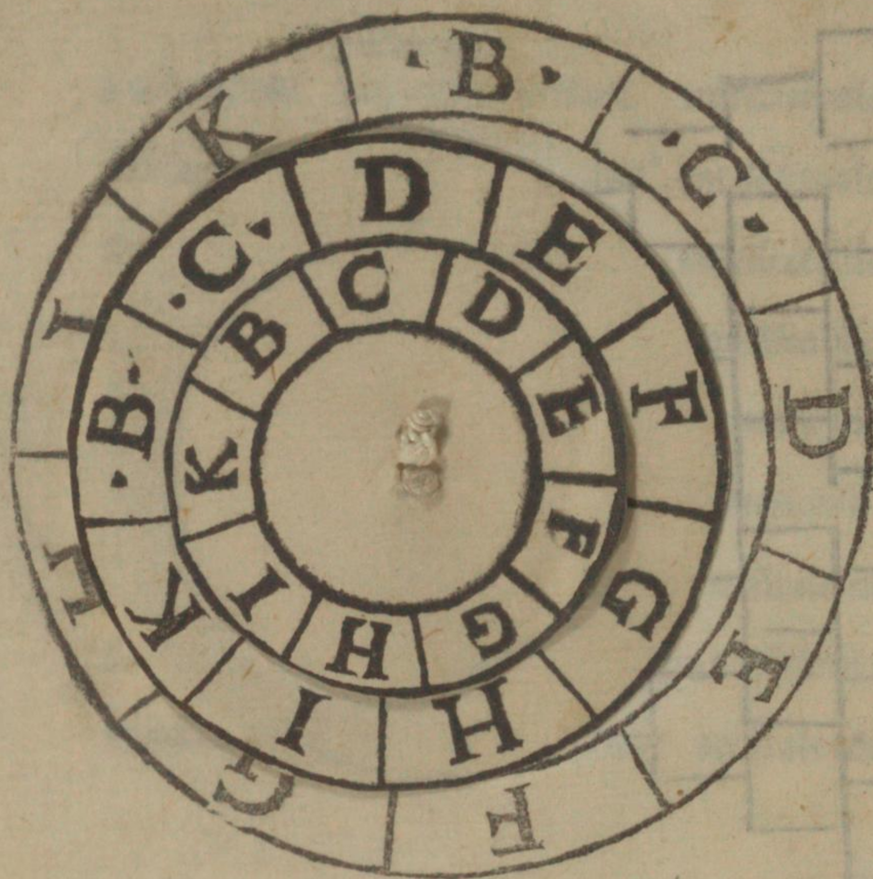

B
C
D
E
F
G
H
I
K
Bonitas
Magtudo
Duratio
Potestas
Sapientia
Voluntas
Virtus
Veritas
Gloria
A

B
E
H
C
F
I
D
G
K
T

¶ Species triangulorum angulorum Figuræ. T.

	Differentia	
Senſuale tm̄	Sẽſual' ꝛ itellectual'	Intellectuale tm̄
	Concordantia	
Senſuale tm̄	Sẽſualis ꝛ itellectual'	Intellectuale tm̄
	Contrarietas	
Senſuale tm̄	Sẽſual' ꝛ itellectual'	Intellectuale tm̄
	Principium	
Trãſcendens	Prædicamentum	Prædicabile
	Medium	
Cõiunctiõis	Menſurationis	Extremitatū
	Finis	
Perfectionis	Terminationis	Priuationis
	Maioritas	
Subſtãtiale tm̄	Subſtãtiale ꝛ accñtale.	Accñtale tm̄
	Aequalitas	
Subſtãtiaꝝ tm̄	Subſtãtiaꝝ ꝛ accñtium	Accñtium tm̄
	Minoritas	
Subſtãtial' tm̄	Subſtãtiale ꝛ accñale	accñtale tm̄

·B· ·C· D E F G H I K
D E F G H I K ·B· ·C·
C D E F G H I K B

Incipit ars generalis alphabeti.

Bonitas	B Differentia	Vtrum Possibilitas
Nagnitudo	C Concordantia	Quid Quiditas
Duratio	D Contrarietas	De quo Materialitas
Potestas	E Principium	Quare Formalitas
Sapientia	F Medium	Quantum Quantitas
Voluntas	G Finis	Quale Qualitas
Virtus	H Maioritas	Quando Temporalitas
Veritas	I Aequalitas	Vbi Localitas
Gloria	K Minoritas	Cũ quo ꝛ quõ Modalitas Instrumẽtalitas

B.C.D.T.	C.D.E.T.	D.E.F.T.	E.F.G.T.
B.C.T.B.	C.D.T.C.	D.E.T.D.	E.F.T.E.
B.C.T.C.	C.D.T.D.	D.E.T.E.	E.F.T.F.
B.C.T.D.	C.D.T.E.	D.E.T.F.	E.F.T.G.
B.D.T.B.	C.E.T.C.	D.F.T.D.	E.G.T.E.
B.D.T.C.	C.E.T.D.	D.F.T.E.	E.G.T.F.
B.D.T.D.	C.E.T.E.	D.F.T.F.	E.G.T.G.
B.T.B.C.	C.T.C.D.	D.T.D.E.	E.T.E.F.
B.T.B.D.	C.T.C.E.	D.T.D.F.	E.T.E.G.
B.T.C.D.	C.T.D.E.	D.T.E.F.	E.T.F.G.
C.D.T.B.	D.E.T.C.	E.F.T.D.	F.G.T.E.
C.D.T.C.	D.E.T.D.	E.F.T.E.	F.G.T.F.
C.D.T.D.	D.E.T.E.	T.F.T.F.	F.G.T.G.
C.T.B.C.	D.T.C.D.	E.T.D.E.	F.T.E.F.
C.T.B.D.	D.T.C.E.	E.T.D.F.	F.T.E.G.
C.T.C.D.	D.T.D.E.	E.T.E.F.	F.T.F.G.
D.T.B.C.	E.T.C.D.	F.T.D.E.	G.T.E.F.
D.T.B.D.	E.T.C.E.	F.T.D.F.	G.T.E.G.
D.T.C.D.	E.T.D.E.	F.T.E.F.	G.T.F.G.
T.B.C.D.	T.C.D.E.	T.D.E.F.	T.E.F.G.

F.G.H.T.	G.H.I.T.	H.I.K.T.
F.G.T.F.	G.H.T.G.	H.I.T.H.
F.G.T.G.	G.H.T.H.	H.I.T.I.
F.G.T.H.	G.H.T.I.	H.I.T.K.
F.H.T.F.	G.I.T.G.	H.K.T.H.
F.H.T.G.	G.I.T.H.	H.K.T.I.
F.H.T.H.	G.I.T.I.	H.K.T.K.
F.T.F.G.	G.T.G.H.	H.T.H.I.
F.T.F.H.	G.T.G.I.	H.T.H.K.
F.T.G.H.	G.T.H.I.	H.T.I.K.
G.H.T.F.	H.I.T.G.	I.K.T.H.
G.H.T.G.	H.I.T.H.	I.K.T.I.
G.H.T.H.	H.I.T.I.	I.K.T.K.
G.T.F.G.	H.T.G.H.	I.T.H.I.
G.T.F.H.	H.T.G.I.	I.T.H.K.
G.T.G.H.	H.T.H.I.	I.T.I.K.
H.T.F.G.	I.T.G.H.	K.T.H.I.
H.T.F.H.	I.T.G.I.	K.T.H.K.
H.T.G.H.	I.T.H.I.	K.T.I.K.
T.F.G.H.	T.G.H.I.	T.H.I.K.

B. Vtrum	possibilitas	
Dubitatio	Affirmatio negatio	Dubitatio
C. Quid	Quiditas	
Est in se hʒ in se		Est i alio hʒ i alio
D. De quo	Materialitas	
Primitiue	Materialiter	positiue primitie
E. Quare	Formalitas	
Formaliter	Finaliter	Formalr finalr
F. Quātū	Quantitas	
Continue	Discrete	Cōtinue discrete
G. Quale	Qualitas	
ꝓprie a ꝓppriate	Proprie	Appropriate
H Quādo	Temporalitas	
Per regulas		K
I Vbi	Localitas	
Per regulas.	C ⁊	K
K Quomō	⁊ cum quo	Modalitas Instrumētalitas

Est ps i ptib⁹ pars in partes
Partes in totum ⁊ totum in partibus suis

Incipit ars generalis alphabetaria.

B	Bonitas	Differentia	Verum Possibilitas
C	Nagnitudo	Concordantia	Quid Quiditas
D	Duratio	Contrarietas	De quo Materialitas
E	Potestas	Principium	Quare Formalitas
F	Sapientia	Medium	Quantum Quantitas
G	Voluntas	Finis	Quale Qualitas
H	Virtus	Maioritas	Quando Temporalitas
I	Vbi	Aequalitas	Vbi Localitas
K	Gloria	Minoritas	Cũ quo & quõ Instrumẽtalitas

NOtandum est ꝙ figuræ debent esse diuersorum colorum cum litteris suis maiusculis ꝛ primo in figura. A. omnes litteræ maiusculæ debent esse viridis coloris/in figura. T. litteræ. B. C. D. debent eē viridis coloris: litteræ vero. E. F. G. coloris rubei: ꝛ litteræ. H. I. K. coloris citrini ꝛ sint dispositæ in figura respectu trium triangulorꝫ qui sunt in medio circuli sic vt color colori respondeat. In figura tertia quæ arcolis constat primus ordo habet octo. B. coloris viridis omnes: Secundus ordo habet. C. D. viridis coloris: E. F. G. ex dimidio coloris viridis ꝛ ex dimidio rubei: H. I. K. ex dimidio viridis ꝛ ex dimidio citrini/Tertius ordo habet septem. C. omnes viridis coloris: Quartus ordo habet. D. viridem: E. F. G. virides ꝛ rubeas: H. I. K. virides ꝛ citrinas. Quintus ordo habet sex. D. omnes virides: Sextus ordo habet E. F. G. virides ꝛ rubeas: H. I. K. virides ꝛ citrinas. Septim⁹ ordo habet quinqꝫ. E. virides ꝛ rubeas: octauus ordo habꝫ. F. G. virides ꝛ rubeas: H. I. K. virides ꝛ citrinas. Nonus ordo habet quattuor. F. virides ꝛ rubeas. Decimus ordo habet. G. viridē ꝛ rubeam. H. I. K. rubeas ꝛ citrinas. Vndecimus ordo hꝫ tres. G. virides ꝛ rubeas. Duodecim⁹ hꝫ. H. I. K. virides ꝛ citrinas. Tertiusdecim⁹ habet duas. H. virides ꝛ citrinas. Quartusdecimus. I. K. virides ꝛ citrinas. Decimusquintus habet vnū. I. viride ꝛ citrinū. Decimussextus habet vnū. K. viride ꝛ citrinū. Quarta figura continet tres circulos vnū immobilēꝫ ꝛ reliquos mobiles habentes omnes. B. C. D. virides. E. F. G. virides ꝛ rubeas ex dimidio. H. I. K. virides ꝛ citrinas ex dimidio.

